

בנק מזרחי טפחות

דוח הדירקטוריון וההנהלה

תוכן העניינים

10	פתח דבר
10	מידע צופה פני עתיד
11	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
11	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק
14	סיכונים עיקריים
14	יעדים ואסטרטגיה עסקית
14	התפתחויות במבנה ההון
14	התפתחויות במקורות המימון
15	התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית
15	התפתחויות משמעותיות בתחום ההון האנושי והמינהל
15	נושאים נוספים
15	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
16	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
16	אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק
17	הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק
19	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
19	אירועים לאחר תאריך המאזן
19	שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים
20	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר
20	ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר
25	ניתוח ההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
25	נכסים והתחייבויות
31	הון, הלימות הון ומינוף
34	פעילות חוץ מאזנית אחרת
35	מידע כספי לפי מגדרי פעילות
44	חברות מוחזקות עיקריות
45	סקירת הסיכונים
45	התפתחויות בסיכונים ואופן ניהולם
48	חומרת גורמי הסיכון
49	סיכון אשראי
69	סיכון תפעולי
71	סיכון שוק וריבית
74	סיכון נדילות ומימון
75	סיכונים אחרים
75	סיכון ציות ורגולציה
75	סיכון חוצה גבולות
75	סיכון הלבנת הון
75	סיכון מימון טרור
76	סיכון מוניטין
76	סיכון אסטרטגי-עסקי
77	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים
77	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים
77	בקרות ונהלים

רשימת טבלאות (לוחות) הנכללים במסגרת הדוח התמציתי של הדירקטוריון והנהלה

11	דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים
12	מאזן - סעיפים עיקריים
13	יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים)
17	פרטים על שערי החליפין היציגים ושיעור השינוי בהם
18	השינויים במדדי המניות העיקריים בישראל (באחוזים)
18	השינויים במדדי איגרות החוב העיקריים בישראל (באחוזים)
19	השינויים במדדי המניות העיקריים בעולם (באחוזים)
20	ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת
20	פירוט הכנסות המימון לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
21	היתרות הממוצעות של הנכסים המאזניים נושאי הריבית המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים
21	פערי הריבית (ההפרש בין שיעור הכנסות הריבית על הנכסים ובין שיעור הוצאות הריבית על ההתחייבויות) על בסיס יתרות ממוצעות, המיוחסים
21	לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים
21	פירוט התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי
22	פירוט ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים בקבוצה
22	פירוט העמלות לפי סוגי עמלות עיקריים
23	נתוני Cost-Income Ratio
24	התפתחות תשואת רווחי הקבוצה על ההון, יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון, יחס כיסוי הנזילות ויחס המינוף בתום הרבעון
24	נתוני הרווח והדיבידנד למניה
25	התפתחות בסעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק
25	נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי בסיסי הצמדה
25	נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
26	פירוט של סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות לא צוברים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי
27	מדדי ניתוח איכות האשראי לציבור, ההוצאות וההפרשה להפסדי אשראי (באחוזים)
28	ההתפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים של קבוצת הבנק
28	התפלגות ניירות הערך של הקבוצה לפי התיקים השונים
28	התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה
29	התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי סוגי מנפיקים
30	התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה
30	נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
30	התפתחות התפלגות פיקדונות הציבור בקבוצה לפי גודל מפקיד
31	הרכב ההון העצמי
32	נתונים על ההון הפיקוחי ונכסי הסיכון
32	התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה
33	התפלגות נכסי סיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי לפי קבוצות חשיפה
33	נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון שוק, סיכון CVA וסיכון תפעולי
34	יחס המינוף של הבנק
34	פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק החל משנת 2019
34	התפתחות ביתרות הנכסיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שרותי ניהול, תפעול ו/או משמורת
35	תמצית התוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות הפיקוחיים
36	תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית
37	תוצאות הפעילות במגזר בנקאות פרטית
38	תוצאות הפעילות במגזר עסקים זעירים וקטנים
39	תוצאות הפעילות במגזר עסקים בינוניים
40	תוצאות הפעילות במגזר עסקים גדולים
41	תוצאות הפעילות במגזר גופים מוסדיים
42	תוצאות הפעילות במגזר ניהול פיננסי
43	תוצאות הפעילות בחוץ לארץ

48	חומרת גורמי הסיכון
49	החלוקה הענפית של 6 הלווים הגדולים בקבוצה
50	אשראי למטרת עסקאות הוניות
50	אשראי לחברות ממונפות
51	תמצית נתוני סיכון האשראי הבעייתי הכולל ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות לא צוברים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי
51	מדדי סיכון עיקריים הנוגעים לאיכות אשראי
52	נתונים עדכניים בדבר פעילות הבנק לסייע ללקוחות על רקע משבר הקורונה
53	ניתוח התנועה ביתרת חובות לא צוברים וחובות לא צוברים בארגון מחדש
54	ניתוח התנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי
54	מדדי סיכון עיקריים הנוגעים להפרשה להפסדי אשראי
55	פרטים על סיכון אשראי לאנשים פרטיים - יתרות ומאפייני סיכון שונים
55	פילוח לפי גודל חבות הלווה
56	התפלגות אשראי מאזני לפי גובה ההכנסה הקבועה בחשבון
56	התפלגות אשראי מאזני לפי התקופה הנותרת לפירעון
56	פרטים על סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים לפני הפרשה להפסדי אשראי
56	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי לאנשים פרטיים
58	פרטים על סיכון אשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי סוג ביטחון הנדל"ן
59	פרטים על סיכון האשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי מצב הנכס
59	פרטים על סיכון האשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי סיווג החוב
60	סיכון אשראי לפי ענפי משק
63	חשיפה למדינות זרות
64	נתוני חשיפת הבנק למוסדות פיננסיים זרים
67	היקפי מתן המשכנתאות במגזר משקי הבית
67	פרטים בדבר מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדירור
71	ערך ה-VAR של קבוצת הבנק
71	השפעת תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE
72	שווי הוגן נטו מותאם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו
72	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם של הבנק וחברות מאוחדות שלו
72	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית
73	ניתוח רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים בשערי חליפין עיקריים ובמדד המחירים לצרכן.

דוח תמציתי של הדירקטוריון והנהלה לדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2022

פתח דבר

בישיבת הדירקטוריון של בנק מזרחי טפחות בע"מ שהתקיימה ביום 24 במאי 2022 (כ"ג בסיון התשפ"ב), הוחלט לאשר ולפרסם את דוח הדירקטוריון והנהלה, דוח סיכונים וגילויים פיקוחיים נוספים ואת תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק מזרחי טפחות בע"מ והחברות המאוחדות שלו ליום 31 במרץ 2022.

דוח הדירקטוריון והנהלה, דוח סיכונים וגילויים פיקוחיים נוספים של הבנק ערוכים בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. תמצית הדוחות הכספיים ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות הפיקוח על הבנקים כאמור מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית (ראה גם ביאור 1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021 וביאור 1 לתמצית דוחות כספיים אלה).

בהתאם למבנה הדוחות שנקבע על ידי הפיקוח על הבנקים, נכלל מידע נלווה נוסף לדוחות הכספיים באתר האינטרנט של הבנק:

www.mizrachi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים >> מידע כספי

מידע נלווה נוסף זה כולל:

- דוח סיכונים מפורט בהתאם לדרישות הגילוי של הנדבך השלישי של באזל ובהתאם להמלצות נוספות של הוועדה לציבות פיננסית (ה-FSB).
- פרטים על מכשירי ההון שהנפיק הבנק.
- קובץ של הדוחות הכספיים בפורמט XBRL.

בהתאם לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמת נגישות לשירות), תשע"ג-2013 כולל האתר גם דוחות מונגשים.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון והנהלה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 (להלן: "החוק").

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים גיאופוליטיים, שינויי חקיקה ורגולציה ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינוי בתוכניות העסקיות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "תוכנית", "יעדים", "רצון", "צורך", "יכול", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות הבנק הנוכחיות לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללות בין היתר: תחזיות להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגיאופוליטיים; צפי לשינויים ולהתפתחויות בשוקי המטבע ובשוקי ההון; תחזיות הקשורות בגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים; תחזיות לשינויים באיתנות הפיננסית של לווים, להעדפות הציבור, לשינויים בחקיקה ובהוראות של רשויות פיקוחיות, להתנהגות המתחרים, למצבו התדמיתי של הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולהתפתחויות בנושאי הון אנושי.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם ועל תחזיות והערכות לעתיד בנושאים שונים, כאמור לעיל, באופן שקיימת אפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו כלל או בחלקם.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2022

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

פרק זה מתאר התפתחויות משמעותיות בבנק ובתחומי פעילותו ברבעון הראשון של שנת 2022, בביצועים, בסיכונים אליהם הוא חשוף, וכן ביעדים והאסטרטגיה. ככל הנדרש, יש לעיין בפרק זה ביחד עם פרק סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה שנכלל בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים לשנת 2021.

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק

2021	2021			2022		
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
	במיליוני שקלים חדשים					
7,685	1,691	2,035	2,001	1,958	2,144	דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים
401	189	66	63	83	117	הכנסות ריבית, נטו
2,234	543	544	551	596	952	הכנסות מימון שאינן מריבית
10,320	2,423	2,645	2,615	2,637	3,213	עמלות והכנסות אחרות
(278)	13	(240)	(36)	(15)	79	סך ההכנסות
5,568	1,341	1,333	1,339	1,555	1,388	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3,536	870	843	863	960	909	הוצאות תפעוליות ואחרות
5,030	1,069	1,552	1,312	1,097	1,746	מזה: משכורות והוצאות נלוות
1,730	358	540	442	390	569	רווח לפני מיסים
3,188	676	988	845	679	1,154	הפרשה למיסים על הרווח
						רווח נקי⁽⁴⁾

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2022 ב-1,154 מיליוני שקלים חדשים לעומת 676 מיליוני שקלים חדשים אשתקד, גידול בשיעור של 70.7%. רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים, בשיעור של 21.9% לעומת תשואה על ההון בשיעור של 14.1% בתקופה המקבילה אשתקד ו-15.8% בשנת 2021 כולה. ללא השפעת רווחי ההון, נטו, ממימוש נכסים, מגיעה תשואת הרווח הנקי על ההון ברבעון הראשון של שנת 2022 ל-16.6%.

להלן הגורמים המרכזיים שהשפיעו על רווחי הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2022 בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד:

- הכנסות הריבית, נטו ברבעון הראשון של שנת 2022 גדלו בשיעור של 26.8% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מגידול בנפח הפעילות ומהשפעת מדד המחירים לצרכן. לפרטים ראה ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת להלן.
- ההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2022 כוללות רווחי הון ממימוש נכסים בסך של 371 מיליוני שקלים חדשים. לפרטים נוספים ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק להלן.
- ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמו ב-79 מיליוני שקלים חדשים, בעיקר עקב התאמת היקף ההפרשה הקבוצתית הנובעת מצמיחה בתיקי האשראי העסקי והאשראי לדיור של הבנק.
- סך ההוצאות התפעוליות והאחרות גדלו ב-3.5% בלבד. ראה הסבר לשינויים בכל אחד מרכיבי ההוצאות התפעוליות, להלן.

(4) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

ליום					
31.3.2021	30.6.2021	30.9.2021	31.12.2021	31.3.2022	
במיליוני שקלים חדשים					
					מאזן - סעיפים עיקריים
370,410	374,370	379,563	392,271	394,045	סך כל המאזן
249,539	254,236	259,742	271,428	282,917	אשראי לציבור, נטו
91,392	94,337	96,365	95,267	84,666	מזומנים ופיקדונות בבנקים
19,529	17,539	14,749	15,033	16,967	ניירות ערך
1,702	1,678	1,667	1,734	1,400	בניינים וציוד
293,766	294,391	303,921	307,924	312,653	פיקדונות הציבור
33,335	35,594	32,664	38,046	36,045	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
4,293	5,945	6,801	6,992	6,850	פיקדונות מבנקים
19,422	20,444	20,831	20,770	21,199	הון עצמי ⁽¹⁾

ההתפתחות בסעיפי המאזן מצביעה על צמיחה עקבית בפעילות הבנק, כאשר:

- סך כל המאזן ליום 31 במרץ 2022 הסתכם ב-394.0 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 23.6 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה ליום 31 במרץ 2021, גידול של 6.4%.
- האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2022 הסתכם ב-282.9 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 33.4 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה ליום 31 במרץ 2021, גידול של 13.4%.
- פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2022 הסתכמו ב-312.7 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 18.9 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה ליום 31 במרץ 2021, גידול של 6.4%.
- ההון העצמי ליום 31 במרץ 2022 הסתכם ב-21.2 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 1.8 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה ליום 31 במרץ 2021, גידול של 9.1%. ראה להלן גם פרק הלימות ההון.

(1) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2022

יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים)

2021	2021			2022		
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
15.8	14.1	19.8	16.2	12.9	21.9 ⁽⁸⁾	מדדי ביצוע עיקריים
1.53	1.34	1.92	1.62	1.26	2.07	תשואת הרווח הנקי ⁽¹⁾⁽⁴⁾
0.85	0.74	1.07	0.90	0.71	1.17	תשואת הרווח הנקי לנכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾
113.4	117.7	115.8	117.0	113.4	110.5	תשואה לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
10.04	10.15	10.53	10.44	10.04	10.01	פיקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו
5.18	5.16	5.36	5.37	5.18	5.31	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
125	133	132	126	125	120	יחס המינוף ⁽⁴⁾
119	-	-	-	119	116	יחס כיסוי הנדליות (רבעוני) ⁽⁵⁾
2.75	2.65	2.87	2.80	2.76	3.27	יחס מימון יציב נטו
						יחס הכנסות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
						יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות ⁽⁶⁾
54.0	55.3	50.4	51.2	59.0	43.2 ⁽⁸⁾	יחס יעילות (Cost Income Ratio)
12.47	2.65	3.87	3.30	2.65	4.50	רווח נקי בסיסי למניה (בשקלים חדשים)
						מדדי איכות אשראי עיקריים
0.77	0.96	0.86	0.83	0.77	0.89	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
0.85	1.07	0.95	0.91	0.85	0.94	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי, הכוללת אומדן הפסדי אשראי הגלומים ביתרת האשראי לציבור של בנק אגוד, מתוך האשראי לציבור
0.98	1.23	1.07	1.06	0.98	1.13	שיעור חובות שאינם צוברים או חובות בפיגור של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור
(0.10)	0.02	(0.38)	(0.06)	(0.02)	0.11	הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
0.05	0.06	0.04	0.03	0.09	0.03	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מאשראי ממוצע לציבור ⁽²⁾
						נתונים נוספים
120.00	87.14	100.40	109.00	120.00	125.20	מחיר מניה (בשקלים חדשים) בתום הרבעון
482	-	-	189	293	106	דיבידנד למניה (באגורות) ⁽⁷⁾
2.05	1.85	2.20	2.14	2.04	2.18	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
0.52	0.52	0.50	0.50	0.55	0.53	יחס עמלות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾

היחסים הפיננסיים מצביעים כי:

- תשואת הרווח הנקי הגיעה ברבעון הראשון של השנה ל-21.9%, זאת כתוצאה מגידול בנפח הפעילות, מהשפעת מדד המחירים לצרכן, ומרווחי הון ממימוש נכסים.
 - יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון הגיע לשיעור של 10.01%. שיעור היחס המזערי לו מחויב הבנק הינו 9.61%.
 - יחס היעילות, ברבעון הראשון של שנת 2022, הגיע ל-43.2%.
- סעיפי רווח והפסד, סעיפי המאזן והיחסים הפיננסיים השונים מנתחים באופן מפורט בדוח הדירקטוריון והנהלה לפי העניין, בפרק "הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי", ובפרק "סקירת הסיכונים".

(1) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.

(2) מחושב על בסיס שנתי. בהתאם לחוזר של בנק ישראל, עודכנה שיטת החישוב להצגת תשואה לתקופות ביניים. מספרי השוואה עודכנו בהתאם. תשואת הרווח הנקי בשנת 2021 בהתאם לשיטה הישנה הייתה: לרבעון הראשון - 14.9%, לרבעון השני 21.3%, לרבעון השלישי 17.3%, לרבעון הרביעי 13.5%.

(3) רווח נקי לסך נכסי הסיכון הממוצעים.

(4) יחס המינוף (Leverage Ratio) - היחס בין הון רובד 1 (לפי כללי באזל) לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.

(5) יחס כיסוי הנדליות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנדילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

(6) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי.

(7) שיעור הדיבידנד למניה מחושב לפי סכום הדיבידנד שחולק בפועל בתקופה המדווחת.

(8) בסגור השפעת רווחי הון, נטו, ממימוש נכסים, מגיעה תשואת הרווח הנקי על הון ברבעון הראשון של שנת 2022 ל-16.6% ויחס היעילות (Cost Income Ratio) מגיע ל-48.8%.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2022

סיכונים עיקריים

במסגרת תהליך למיפוי הסיכונים של הבנק נקבעה רשימה של סיכונים שהעיקריים בהם: סיכון אשראי (ורכזיות אשראי), סיכון שוק, סיכון ריבית (בפרט סיכון הריבית בתיק הבנקאי), סיכון נזילות, סיכון תפעולי, לרבות סיכון אבטחת מידע וסייבר, סיכון טכנולוגי המידע וסיכון משפטי, סיכון ציות ורגולציה, סיכון חוצה גבולות והלבנת הון, סיכון מוניטין וסיכון אסטרטגי-עסקי. הבנק בוחן באופן שוטף את מיפוי הסיכונים על מנת לוודא שהוא מקיף את כלל פעילותו העסקית, תנאי השוק ודרישות הרגולציה.

לפרטים נוספים ראה פרק סיכונים עיקריים בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2021. מידע על התפתחויות בסיכונים לרבות השפעת משבר הקורונה, מוצג בפרק סקירת הסיכונים להלן, וכן בדוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק. ראה להלן עדכונים להערכת פוטנציאל ההשפעה של גורמי הסיכון השונים על קבוצת הבנק, בפרק סקירת הסיכונים.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

התוכנית האסטרטגית

לפרטים בדבר יעדי הבנק והאסטרטגיה העסקית שלו לשנים 2021 עד 2025, ראה פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2021.

התפתחויות במבנה ההון

השקעות בהון הבנק ועסקאות במניות

לפרטים בדבר הנפקת מניות במסגרת תוכנית אופציות לעובדים ראה דוח על השינויים בהון העצמי בדוחות הכספיים.

גיוס מקורות הוניים

במסגרת תוכנית העבודה של הבנק, הנקבעת על ידי הדירקטוריון וכוללת יעדים לגידול בתחומי הפעילות השונים, מתבצעת הערכה של השפעת העמידה ביעדים על היקף נכסי הסיכון של הבנק, וכתוצאה מכך על יחס הלימות ההון. בהתאם לכך, נקבעת, במקביל ליעדים העסקיים וליעדי הרווחיות, תוכנית לגיוס מקורות הוניים לצורך שמירה על הלימות ההון, בהתאם להנחיות שקבע הדירקטוריון בדבר הלימות ההון.

התפתחויות במקורות המימון

מקורות המימון של הקבוצה כוללים פיקדונות מהציבור ומגופים בנקאיים, הנפקת אגרות חוב לסוגיהן והון עצמי. הבנק בוחר את תמהיל מקורות המימון על בסיס יעדיה העסקיים, ובוחן בכלל זה יעדי רווחיות, תשואה על ההון, נזילות, גיוון מקורות בישראל ובחוץ לארץ ובמטבעות שונים, הלימות הון ומינוף, בכפוף למגבלות הסטטוטוריות החלות על התאגידים הבנקאיים ובהתאם למצב שוק ההון בארץ ובעולם ותחזיות ההנהלה באשר להתפתחויות בהם.

פיקדונות

הבנק מבחין בין סוגי המקורות השונים לפי תקופת הפיקדון וסוגי לקוחות. הבנק בוחן את מידת הרכיזיות של המפקדים, ובמסגרת זו קבעו הדירקטוריון והנהלה מגבלות וקווים מנחים בתחום סיכון הרכיזיות בהתייחס למפקדי בודד, אמצעים נזילים ביחס למפקדים גדולים/מוסדיים ומבנה המקורות. כמו כן, הוגדרו אינדיקטורים איכותיים וכמותיים למעקב שוטף, האומדים את השינויים בסיכון הרכיזיות, כל זאת כחלק ממערך ניהול סיכונים הנזילות. פיקדונות הציבור בקבוצה ליום 31 במרץ 2022 הסתכמו ב-312.7 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת כ-307.9 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2021, גידול בשיעור של 1.5%. פיקדונות הציבור במגזר השקלי הלא צמוד גדלו בשנת 2022 בשיעור של 1.1%, הפיקדונות במגזר הצמוד למדד גדלו בשיעור של 5.7% והפיקדונות במטבע חוץ והצמודים למטבע חוץ גדלו בשיעור של 1.9%. לפרטים נוספים, ראה פרק ניתוח ההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון להלן.

גיוס כתבי התחייבות, איגרות חוב ושטרי הון מורכבים

הבנק פועל לגיוס מקורות ארוכי טווח באמצעות הנפקות, בין היתר, באמצעות מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ (להלן: "טפחות הנפקות"), חברה בת בבעלות מלאה של הבנק. במהלך השנים הנפיקה טפחות הנפקות תעודות התחייבות לציבור על פי תשקיפים שפורסמו.

לטפחות הנפקות תשקיף מדף, הנושא את התאריך 5 באוגוסט, 2019, להנפקת תעודות התחייבות. ביום 27 ביולי 2021, החליטה רשות ניירות ערך, בהמשך לבקשת החברה, להאריך את התקופה להצעת ניירות ערך על פי תשקיף המדף ב-12 חודשים נוספים, דהיינו עד ליום 4 באוגוסט 2022.

בנוסף לפעילות טפחות הנפקות, קיים לבנק עצמו תשקיף מדף שפורסם ביום 3 בדצמבר 2019 (נושא תאריך 4 בדצמבר 2019). ביום 29 בנובמבר 2021, החליטה רשות ניירות ערך, בהמשך לבקשת הבנק, להאריך את התקופה להצעת ניירות ערך על פי תשקיף המדף ב-12 חודשים נוספים, דהיינו עד ליום 3 בדצמבר 2022.

סך איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים ליום 31 במרץ 2022 הסתכמו ב-36.0 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 38.0 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2021.

מתוכם, כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingent Convertibles) הכוללים מנגנון חוזי לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן (עומדים בתנאי הכשירות של באזל III ומוכרים על ידי הפיקוח על הבנקים כהון רובד 2 של הבנק), שהסתכמו ליום 31 במרץ 2022 ב-6.2 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 6.1 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2021.

לפרטים בדבר דירוג האשראי של הבנק ושל תעודות ההתחייבות שלו ראה פרק ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו.

גיוס מקורות ופדיונות

בהמשך לאישור המפקח על הבנקים, ביצע הבנק פדיון מוקדם של שטר ההון הנדחה (סדרה א') בתחילת חודש ינואר 2022 תמורת 2.1 מיליארדי שקלים חדשים. שטר ההון הנדחה, אשר הונפק על ידי הבנק, לא היה כשיר להכרה כהון הפיקוחי לפי הוראות באזל III והופחת בהדרגה.

ביום 11 באפריל 2022, לאחר תאריך המאזן, הנפיקה טפחות הנפקות שתי סדרות אגרות חוב חדשות, סדרות 63 ו-64, שקלית וצמודה למדד בסכום של כ-1.2 מיליארדי שקלים ערך נקוב כל אחת, תמורת סך כולל של כ-2.4 מיליארדי שקלים חדשים.

התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית

התפשטות נגיף הקורונה

לפרטים בדבר פעילות הבנק במסגרת שגרת הקורונה ראה פרק מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים להלן.

מיזוג בנק אגוד

ביום 30 בספטמבר 2020 הושלמה הצעת רכש חליפין למניות בנק אגוד, במסגרתה נרכשו 100% מהון המניות המונפק והנפרע של בנק אגוד ומזכויות ההצבעה בבנק אגוד.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 נמשך תהליך מיזוגו של בנק אגוד אל תוך הבנק. בין היתר, נמשכה בבנק קליטת הלקוחות של בנק אגוד, נסגרו 16 מסניפי אגוד (עד לתאריך פרסום הדוחות הכספיים), ונחתמה עסקה למכירת הנכסים שבבעלות אגוד אשר נשכרו לתקופות התואמות את המשך השימוש בנכסים.

תהליך המיזוג הינו מהותי, בהיקף נרחב ובעל מורכבות רבה, ונושא בחובו מגוון רחב של סיכונים. תהליך המיזוג מבוצע באמצעות מספר צוותי עבודה נרחבים משותפים לבנק מזרחי טפחות ולבנק אגוד ובניהול מקיף של ועדת היגוי בראשות המנהל הכללי של הבנק, מנהלות לביצוע תוכנית המיזוג, ועדת דירקטוריון מיוחדת שהוקמה על מנת לעקוב אחר התהליך. תהליך הסבת הלקוחות אשר החל ברבעון השני של שנת 2021, מתבצע בהדרגה, תוך הרחבת מספר הסניפים וכמות הלקוחות החטיבה לבקרת סיכונים והביקורת הפנימית של הבנק מלווים באופן שוטף ומבצעים תהליכי בקרה והפקות לקחים.

הבנק מנהל את פרויקט המיזוג באופן מופרד מעסקיו השוטפים ובצורה מדורגת, במטרה לאפשר עמידה ביעדי תוכניות העבודה במקביל לתהליך המיזוג. בשלהי הרבעון הראשון של שנת 2022, החל תהליך של מיזוג סוכנויות הביטוח של בנק אגוד, עם ולתוך טפחות סוכנות לביטוח בע"מ, מקבוצת בנק מזרחי טפחות.

לפרטים בדבר הסכמים למכירת השקעה של בנק אגוד בחברה לפיתוח חוף התכלת וכן 24 נכסי מקרקעין מניבים, ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק להלן.

לפרטים בדבר תוכנית הפרישה לעובדי בנק אגוד, ראה להלן בפרק התפתחויות משמעותיות בתחום המשאב האנושי והמינהל.

לפרטים בדבר הסכם בין אגוד מערכות בע"מ וחטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ לבין ועד עובדי אגוד מערכות, במסגרתו הוסדרה קליטתם של עובדי אגוד, ראה להלן בפרק התפתחויות משמעותיות בתחום המשאב האנושי והמינהל.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

התפתחויות משמעותיות בתחום ההון האנושי והמינהל

התפתחויות ביחסי עבודה

הסכם קיבוצי מיוחד בבנק אגוד

ביום 25 במרץ 2021 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין בנק אגוד ושתי חברות בנות שלו, לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה/הסתדרות המעו"ף/חטיבת עובדי הבנקים וחברות האשראי, וכן ועד עובדי אגוד וארגון המנהלים ומורשי החתימה באגוד (בפיסקה זו, "ההסכם"). ההסכם מסדיר את תנאי הפרישה של עובדים קבועים בבנק אגוד, עובדים מסוימים בניסיון העומדים בתנאי ההסכם ועובדים מסוימים נוספים של החברות הבנות ("העובדים הפורשים"), בעקבות מיזוג בנק אגוד עם ולתוך הבנק ("תוכנית הפרישה"). בהתאם להסכם, הציע בנק אגוד לעובדים הרלוונטיים שסיימו עבודתם עקב המיזוג, תוכנית פרישה שתנאיה הם על פי המפורט בהסכם (להלן: "תוכנית הפרישה"). תוכנית הפרישה נועדה להסדיר פרישתם של 340 מקרב העובדים הרלוונטיים כהגדרתם לעיל. בהתאם לתוכנית הפרישה, יתאפשר לעובדים הפורשים לפרוש מבנק אגוד במסגרת זמן קצובה. ההטבות שהוצעו, כוללות בגיל ובוותק של העובדים, כוללת פנסיות גישור או פיזיות מוגדלים, מענקי פרישה והטבות נוספות הרלוונטיים לקבוצות עובדים מסוימות. פרישת העובדים על פי התוכנית תהא מדורגת ותשתרע על פני התקופה שעד סוף 2022, לפי הכללים, התקופות והמועדים שנקבעו בהסכם. ביום 21 ביוני 2021 נחתמה תוספת להסכם, לפיה, מספר העובדים הפורשים יגדל ל-480. כמו כן, עודכנו התקופות והמועדים לפרישת העובדים, והכל במהלך התקופה שעד סוף 2022. להערכת בנק אגוד כמות הפורשים הסופית תהיה קרובה לכמות שנקבעה כאמור. במועד בו נחתמה תוספת ההסכם, העריך בנק אגוד את עלות תוכנית הפרישה מעבר להפרשות האקטואריות לפרישה בתנאי הטבה, בסכום של כ-430 מיליוני שקלים חדשים (במונחי רווח נקי, כ-283 מיליוני שקלים חדשים). ככל שתגדל כמות הפורשים בהסכמת הבנק, תגדל עלות הפרישה בהתאמה. יצוין כי אומדן עלות הפרישה נכלל בחישוב יחס הלימות ההון של הבנק ליום 30 בספטמבר 2020, ובהתאם לאישור המפקח על הבנקים מיוחסת ישירות ליתרת הזכות הנדחית שרשם הבנק בעקבות רכישת בנק אגוד, ולא נרשמת כחוצאה.

נושאים נוספים

שינויים בהנהלת הבנק

ביום 11 באוקטובר 2021 החליט דירקטוריון הבנק למנות את הגברת שבי שמר כסמנכ"לית, מנהלת החטיבה הקמעונאית במקום מר אנגל, והיא החלה את תפקידה זה ביום 1 באפריל 2022. כסמנכ"ל בנק אגוד, מינה דירקטוריון בנק אגוד את מר חיים פרייליכמן (אשר כיהן בעבר בתפקיד זה), וזאת החל מיום 1 באפריל 2022.

מיטב דש השקעות החל להיות בעל עניין

ביום 31 בינואר 2022 דיווח הבנק כי מיטב דש השקעות החל להיות בעל עניין בבנק (לפרטים נוספים ראו דיווח מידי מיום 31 בינואר 2022, מספר אסמכ"ת: 01-013135-2022).

הליכים משפטיים

לשינויים מהותיים בהליכים משפטיים שהבנק צד להם ראה ביאור ב-10 (2-3) לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

פרק זה כולל תיאור של מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים הנוגעים לתוצאות ולמצב העסקי, לרבות ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווחים. כמו כן, מתוארות תוצאות מגדרי הפעילות הפיקוחיים של הבנק, ותוצאות הפעילות בהחזקה בחברות עיקריות.

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק

השפעות התפשטות נגיף הקורונה

במהלך שנת 2020 נקט הבנק בצעדים על מנת לתת מענה לצרכי הלקוחות כתוצאה מהמצב. בין יתר הפעולות שביצע הבנק, אושרו דחיות בתשלומים השוטפים ללקוחות משכנתא שנזקקו לכך, עקב קושי זמני בגין המשבר, והוענקו הלוואות בערבות מדינה במסגרת קרנות בערבות המדינה, כחלק מהתוכנית הכלכלית לסיוע למשק שפרסמה המדינה.

בשנת 2022, על מנת לסייע ללקוחותיו, הציע הבנק ללקוחותיו מתווה וולונטרי לדחייה ופריסה של הלוואות של משקי הבית ובנוסף, אפשרות להקטין את ההחזר החודשי לתשלומי המשכנתא ב-50%. נוסף על כך, הבנק השתתף באופן פעיל ומשמעותי בהעמדת הלוואות לעסקים, במסגרת הקרנות בערבות מדינה, ואפשר לעסקים הקטנים דחייה של קרן הלוואה לתקופה של 12 חודשים.

היחידות העסקיות ממשיכות להימצא בקשר הדוק ושוטף עם הלקוחות, במטרה לסייע למגזר העסקי בהתמודדות עם הקשיים והאתגרים הנובעים מהמשבר. נכון ליום 31 במרץ 2022 יתרת האשראי שהעמיד הבנק במסגרת הקרנות בערבות המדינה הינה בסך של כ-4.6 מיליארדי שקלים חדשים. כנגד האשראי שניתן, בהתאם למתווה של בנק ישראל, השתתף הבנק וקיבל הלוואה מוניטרית ייעודית מבנק ישראל ל-3 שנים בריבית קבועה בשיעור של 0.1%, שיתרתה ליום 31 במרץ 2022 כ-4.9 מיליארדי שקלים חדשים.

לפירוט נוסף של הלוואות הנמצאות בדחיית תשלומים, ושל האשראי שהועמד במסגרת קרנות המדינה, ראה להלן בפרק סקירת הסיכונים – סיכון אשראי. לפרטים נוספים בדבר פעילות הבנק לסיוע ללקוחות על רקע משבר הקורונה ראה פרק סיכון אשראי להלן.

מכירת נכסי מקרקעין של קבוצת הבנק

- ביום 30 בינואר 2022 התקשרו הבנק וחברות בנות של הבנק (להלן: "המוכרות") בהסכמים למכירת מלוא הזכויות ב-24 נכסי מקרקעין מניבים ברחבי ישראל בעלי יעודים שונים (להלן: "הנכסים"), משרדים ומסחר, ובניהם: בניין ההנהלה של בנק אגוד ברחוב אחוזת בית בתל אביב-יפו, בניין משרדים ברחוב לינקולן בתל אביב-יפו, סניף תל אביב ראשי של בנק אגוד ברחוב אחד העם בתל אביב-יפו ומספר נכסים ב"מתחם הבורסה" ברמת גן. התמורה עבור מכירת הזכויות בנכסים מסתכמת לסך של 531.6 מיליוני שקלים חדשים בתוספת מע"מ (להלן: "התמורה", ו-"העסקה", בהתאמה).

ביום 9 בפברואר 2022 התקבל אישור הממונה על התחרות, בכך התקיים התנאי המתלה בעסקה, ולפיכך העסקה הושלמה. עיקר הנכסים יושכרו למוכרות לתקופות משתנות החל מחודש פברואר 2022, בהתאם להוראות הסכמי שכירות שנחתמו, בין המוכרות לחברה הרוכשת.

בגין מכירת הנכסים רשם הבנק, ברבעון הראשון של שנת 2022, רווח נקי בסך של כ-179 מיליוני שקלים חדשים. לפרטים נוספים ראה דיווחים מיום 14 בספטמבר 2021 (מספר אסמכתא: 146793-01-2021), 31 בינואר 2022 (מספר אסמכתא 013000-01-2022) ו-9 בפברואר 2022 (מספר אסמכתא: 017011-01-2022).

- ביום 26 בינואר 2022 נחתם על ידי בנק אגוד הסכם למכירת השקעה בחברה לפיתוח חוף התכלת, תמורת 190 מיליוני שקלים חדשים בצירוף מע"מ. בגין המכירה נרשם ברבעון הראשון של שנת 2022 רווח נקי בסך של כ-100 מיליוני שקלים חדשים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק

התפתחויות עיקריות בענף הבנקאות בארץ ובעולם

למידע נרחב בדבר מגמות של השנים האחרונות בענף הבנקאות בארץ ובעולם ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2021.

התפתחויות במשק בישראל ובכלכלה העולמית בשנת 2022

המשק בישראל

התפתחויות ריאליות

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 המשק הישראלי המשיך במגמת השיפור בפעילות הכלכלית על אף התפרצות גל האומיקרון בחודש ינואר. גל זה אומנם הביא להאטה בביקושים אך אלו התאוששו במהירות בהמשך הרבעון.

התוצר בישראל התכווץ ברבעון הראשון של שנת 2022 בשיעור שנתי של 1.6%, לאחר צמיחה של 8.2% בשנת 2021, והתכווצות בשיעור של 2.2% בשנת 2020. התכווצות התוצר ברבעון הראשון הושפעה בעיקר מירידה ביצוא הסחורות והשירותים, בצריכה הציבורית ובצריכה הפרטית. מנגד, נמשכה ההתרחבות בהשקעה בנכסים קבועים.

המדד המשולב למצב המשק של בנק ישראל עלה מתחילת השנה ועד לחודש מרץ בשיעור שנתי של 1.4%, בהמשך לעלייה של 2.6% בשנת 2021, ולירידה של 0.1% בשנת 2020. שיעור האבטלה הרחב - המורכב מהבלתי מועסקים, המועסקים שנעדרו מעבודתם בגלל התפשטות נגיף הקורונה ואלו שיצאו מכוח העבודה בשל פיטורים או סגירת מקום העבודה - עמד בחודש אפריל 2022 על 4.7%, לעומת 6.0% בחודש דצמבר 2021. מספר המשרות הפנויות במשק מצוי נכון לחודש מרץ ברמת שיא של 151 אלף משרות.

על פי תחזית חטיבת המחקר בבנק ישראל מחודש אפריל 2022, התוצר בישראל צפוי לצמוח בשנת 2022 בשיעור של 5.5%. שיעור האבטלה הממוצע בשנת 2022 צפוי לעמוד על כ-3.5%.

אינפלציה ושערי חליפין

במהלך שלושת החודשים הראשונים של השנה עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור של 1.5%, לעומת עלייה בשיעור של 0.8% בתקופה המקבילה אשתקד. בשנה האחרונה עלה המדד בשיעור של 3.5%, מעל לטווח היעד של בנק ישראל. עליית המדד הושפעה בעיקר מהשתחררות ביקוש כבוש והסרת המגבלות על הפעילות הכלכלית במשק, וכן מהתייקרות מחירי האנרגיה והסחורות בעולם. נרשמה עלייה בכל רכיבי המדד פרט לרכיב הלבשה והנעלה.

במהלך הרבעון הראשון של השנה נחלש השקל בכ-2.1% מול הדולר, בהשפעת רכישות מט"ח של גופים מוסדיים על רקע הירידות בשווקים הפיננסיים בעולם. הפיחות בשקל הגביר את לחצי האינפלציה.

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ושיעור השינוי בהם:

שיעור השינוי (באחוזים)	31 בדצמבר 2021	31 במרץ 2022
שער החליפין של:		
דולר של ארצות הברית (בשקלים חדשים)	3.110	3.176
אירו (בשקלים חדשים)	3.520	3.524

ביום 16 במאי 2022 עמד שער החליפין של השקל מול הדולר על 3.419 - פיחות של 7.7% מיום 31 במרץ 2022. שער החליפין של השקל מול האירו עמד באותו היום על 3.565 - פיחות של 1.2% מיום 31 במרץ 2022.

מדיניות מוניטרית

בעקבות העלייה בסביבת האינפלציה והתייקרות מחירי הדיור, ולאור איתנות הפעילות הכלכלית ושוק העבודה ההדוק, החליט בנק ישראל בחודש אפריל 2022 להעלות את הריבית ב-0.25 נקודות האחוז לרמה של 0.35%. בהחלטת הריבית ציינה הוועדה המוניטרית כי בשלו התנאים להתחלת תהליך הדרגתי של העלאות ריבית אשר קצבו ייקבע בהתאם לנתוני הפעילות הכלכלית והתפתחות האינפלציה. תחזית חטיבת המחקר של בנק ישראל מחודש אפריל 2022 מעריכה כי הריבית הממוצעת ברבעון הראשון של שנת 2023 תעמוד על 1.5%.

מדיניות פיסקלית

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 נרשם בתקציב הממשלה עודף תקציבי מצטבר בסך של 23.4 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת גירעון של 23.3 בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור הגירעון ביחס לתוצר המקומי הגולמי ב-12 החודשים שהסתיימו בחודש מרץ 2022 עמד על 1.4% - השיעור הנמוך ביותר מאז שנת 2008. בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 נרשם קיטון של 15.2% בהוצאות משרדי הממשלה לעומת התקופה המקבילה אשתקד, כאשר בנטרול הוצאות המיוחסות להתמודדות עם משבר הקורונה חל גידול של 0.2% בהוצאות הממשלה. גביית המסים גדלה בשיעור נומינלי של 30.3% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

בנייה למגורים ושוק המשכנתאות

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הסתכמה הכמות המבוקשת לדירות חדשות (דירות שנמכרו ודירות שנבנו שלא למטרת מכירה, נתונים מנוכי עונתיות) במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 בכ-19.1 אלף דירות, עלייה של 22.9% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ושל 45.8% לעומת התקופה המקבילה בשנת 2020. במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 ניתנו לציבור הלוואות לדיור בסך של 34.8 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 22.5 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, ו-21.1 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה בשנת 2020, עלייה של 55%-64%, בהתאמה.

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מחירי הדיור בבעלות עלו, במהלך 12 החודשים שהסתיימו בחודש מרץ 2022, בשיעור של 16.3% בהמשך לעלייה בשיעור של 13.4% בשנת 2021 כולה ושל 4.0% בשנת 2020.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

שוק ההון

המסחר בשוקי המניות בארץ במדדים המרכזיים ברבעון הראשון של שנת 2022, התנהל במגמה חיובית בניגוד לבורסות בארצות הברית ובעולם. בחודש אפריל 2022 התחילו ירידות השערים בשוקי חוץ לארץ ובשוק המניות המקומי. ירידות אלו נגזרות מהשפעות שליליות של שלושה גורמים עיקריים: המלחמה באוקראינה והשלכותיה המסיגות על הפעילות הכלכלית הגלובלית מחד, ועל הזינוק במחירי הסחורות מנגד, מדיניות אפס סובלנות לקורונה בסין, המשביתה זמן ממושך את נמל שנחאי החשוב ותורמת אף היא ללחץ על מחירי הסחורות, ומעבר של בנקים מרכזיים חשובים בעולם, וה-Fed בראשם, ממדיניות מרחיבה מאוד למדיניות מרסנת, תוך העלאות מהירות של הריביות (שחלקן כבר בוצעו וחלקן יבוצעו בהמשך השנה ובשנת 2023). שילוב של הגורמים הללו פוגע בפעילות הכלכלית ובסנטימנט המשקיעים. הפגיעה מתבטאת במלוא חריפותה במניות חברות הצמיחה (ובראשן מניות הטכנולוגיה), שמאבדות חלקים משמעותיים מהעליות החדות שקדמו למשבר הנוכחי.

להלן השינויים במדדי המניות העיקריים בישראל (באחוזים):

	2022	2021			
מדד	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון
תל-אביב 35	2.2	6.7	7.1	4.9	7.0
תל-אביב 125	2.0	7.5	5.4	6.0	6.1
תל-אביב 90	2.3	10.4	1.8	8.7	6.1

מחזור המסחר היומי הממוצע במניות ובניירות ערך המיירים הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2022 ב-2.6 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 1.8 מיליארדי שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד ו-1.9 מיליארדי שקלים חדשים בשנת 2021.

להלן השינויים במדדי איגרות החוב העיקריים בישראל (באחוזים):

	2022	2021			
מדד	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון
All-Bond כללי	(3.4)	1.4	1.3	1.0	0.3
אג"ח ממשלתי צמוד מדד	(3.9)	3.1	2.6	1.2	0.4
אג"ח ממשלתי לא צמודות	(4.5)	0.9	(0.2)	-	(1.5)
תל בונד 20	(3.0)	1.5	2.6	2.2	1.8
תל בונד 40	(2.5)	1.1	2.6	1.9	1.7

כלכלה עולמית

הפלישה הרוסית לאוקראינה, והסנקציות שנקטו כנגד רוסיה, הובילו להחרפת המתוחות הגיאופוליטיות ולעליית מחירי האנרגיה והסחורות בעולם. לפי תחזית קרן המטבע הבינלאומית מחודש אפריל 2022, האינפלציה העולמית תישאר ברמתה הגבוהה וצמיחת התוצר העולמי בשנת 2022 צפויה להסתכם בשיעור של 3.6% - נמוך ב-0.8 נקודות האחוז מהתחזית הקודמת בשל השפעות המלחמה.

כלכלת ארצות הברית התכווצה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 בשיעור שנתי של 1.4%, לעומת צמיחה של 5.7% בשנת 2021 כולה, ולאחר התכווצות של 3.4% בשנת 2020. זאת על רקע התרחבות הגירעון במאזן המסחרי וירידה בהשקעה במלאי. קצב האינפלציה האיץ לשיעור של 8.5%. בעקבות זאת, ה-FED העלה בחודש מרץ את הריבית ב-0.25 נקודות האחוז ובחודש מאי ב-0.5 נקודות האחוז. בנוסף, הודיע ה-FED שבחודש יוני 2022 הוא יחיל לצמצם את המאזן שלו בקצב של 47.5 מיליארדי דולר בחודש במשך שלושה חודשים ולאחר מכן בקצב כפול. מדדי מנהלי הרכש מצביעים על התרחבות בקצב מהיר, הן בענפי התעשייה והן בענפי השירותים. עם זאת, שיבושים בשרשרת האספקה העולמית והתפרצות האוסיקרון הכבידו על התרחבות הפעילות הכלכלית ברבעון הראשון של שנת 2022. שיעור האבטלה בחודש אפריל 2022 עמד על 3.6%, לעומת 3.5% ערב המשבר.

התוצר בגוש האירופי צמח בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 בשיעור שנתי של 0.8% בהמשך לצמיחה של 5.3% בשנת 2021 כולה והתכווצות של 6.4% בשנת 2020. שיעור האינפלציה האיץ לרמה של 7.5% בהשפעת התייקרות ייבוא האנרגיה מרוסיה. מדד מנהלי הרכש בענפי התעשייה מצביע על התרחבות בקצב פוחת מתחילת השנה, ואילו מדד מנהלי הרכש בענפי השירותים הושפע לחיוב מההתאוששות מגל האוסיקרון בתחילת השנה. ה-ECB הודיע כי תוכנית רכישות האג"ח תסתיים ברבעון השלישי.

הכלכלה הסינית צמחה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 בשיעור שנתי של 1.3%, לאחר צמיחה של 8.1% בשנת 2021 כולה וצמיחה של 2.2% בשנת 2020. קצב הצמיחה של הפעילות הכלכלית בסין התמתן ברבעון הראשון של שנת 2022, על רקע התפרצות גל תחלואה אשר הוביל להטלת סגרים והפסקת הפעילות במפעלים רבים. על רקע ההאטה בכלכלה ודשדוש ענף הנדל"ן, הבנק המרכזי בסין הוריד את הריבית המרכזית והפחית את דרישות הרזרבה מהבנקים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2022

להלן השינויים במדדי המניות העיקריים בעולם (באחוזים):

מדד	2021				2022
	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון
דאו ג'ונס	(4.6)	7.4	(1.9)	4.6	7.8
S&P 500	(5.0)	10.7	0.2	8.2	5.8
נאסד"ק 100	(9.1)	11.1	0.9	11.2	1.6
DAX	(9.3)	4.8	(1.7)	3.5	9.4
FTSE 100	1.8	5.1	0.7	4.8	3.9
CAC	(6.9)	9.8	0.2	7.3	9.3
Nikkei	(3.4)	0.1	2.3	(1.3)	6.3

סיכונים מובילים ומתפתחים

במסגרת פעילותו נחשף הבנק לשורה של סיכונים המהווים פוטנציאל לפגיעה בתוצאות הפיננסיות שלו ובתדמיתו. במסגרת תהליך למיפוי וזיהוי הסיכונים, בוחן הבנק את הסיכונים המובילים, סיכונים קיימים (או חדשים) העשויים להתממש בשנה הקרובה והינם בעלי פוטנציאל להשפעה מהותית על תוצאותיו הפיננסיות ויציבותו של הבנק, סיכונים כגון: סיכונים אשראי, ריבית ונדליות. כמו כן, מזוהים הסיכונים המתעוררים, סיכונים העשויים להתממש בטווח הארוך יותר וקיימת אי וודאות באשר לאופיים והיקף השפעתם על הבנק. מבין סיכונים אלה ניתן לאפיין סיכונים סביבתיים וסיכונים אקלים, סיכונים אבטחת מידע וסייבר, טכנולוגית המידע ומוניטין. כאמור, מיפוי הסיכונים נבחן באופן שוטף כדי לוודא שהוא מקיף את כלל פעילותו העסקית של הבנק, תנאי השוק ודרישות הרגולציה.

לפרטים נוספים הכוללים את ניתוח הסיכונים העיקריים שהבנק חשף אליהם וסקירה של אופן ניהולם והתפתחותם בתקופה המדווחת לרבות השפעת משבר הקורונה, ראה פרק סקירת הסיכונים להלן, דוח הסיכונים לרבעון הראשון של שנת 2022 וכן דוח הסיכונים לשנת 2021 באתר האינטרנט של הבנק:

www.mizrahi-tefahot.co.il < אודות בנק > קשרי משקיעים < מידע כספי.

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים

רואי החשבון המבקר הפנה את תשומת הלב בדוח הסקירה לאמור בביאור 3.ב.10. ביחס לתביעות שהוגשו כנגד הבנק וחברות מאוחדות שלו, לרבות בקשות להכיר בהן כתובענות ייצוגיות

אירועים לאחר תאריך המאזן

ביום 11 באפריל 2022, לאחר תאריך המאזן, הנפיקה טפחות הנפקות שתי סדרות אגרות חוב חדשות, סדרות 63 ו-64, שקלית וצמודה למדד בסכום של כ-1.2 מיליארדי שקלים ערך נקוב כל אחת, תמורת סך כולל של כ-2.4 מיליארדי שקלים חדשים.

שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים

כמפורט בביאור 1.ג.1, בעקבות אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית - הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות (CECL), עודכן, בין היתר, אופן חישוב האומדן של ההפרשה להפסדי אשראי, לאומדן ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי חלף ההפסד שנגרם וטרם זוהה. לצורך כך פיתח הבנק מודלים לאומדן ההפרשה להפסדי אשראי. לצורך פיתוח המודלים נדרש הבנק להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על נתונים כספיים. יובהר כי התוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי חלים על אשראי (לרבות הלוואות לדיור) איגרות חוב המוחזקות לפדיון וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2022 ב-1,154 מיליוני שקלים חדשים לעומת 676 מיליוני שקלים חדשים אשתקד, גידול בשיעור של 70.7%. רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים, בשיעור של 21.9% לעומת תשואה על ההון בשיעור של 14.1% בתקופה המקבילה אשתקד ו-15.8% בשנת 2021 כולה. ללא השפעת רווחי ההון, נטו, ממימוש נכסים, מגיעה תשואת הרווח הנקי על ההון ברבעון הראשון של שנת 2022 ל-16.6%.

ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽⁴⁾ ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמו ב-2,261 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,880 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 20.3%.

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽⁴⁾ מפעילות שוטפת ברבעון הראשון של שנת 2022, כפי שמפורט להלן הסתכמו ב-1,815 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,560 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 16.3%.

הגידול בהכנסות מפעילות שוטפת ברבעון הראשון של שנת 2022 הושג לאור גידול בנפח הפעילות בין היתר כתוצאה מגידול של 13.5% ביתרת האשראי לציבור, נטו, ברבעון הראשון של השנה.

להלן ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי ב-%		2021		2022		
רבעון ראשון 2022	רבעון ראשון 2021	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
		1,691	2,035	2,001	1,958	2,144
		189	66	63	83	117
20.3	1,880	2,101	2,064	2,041	2,261	2,261
הכנסות ריבית, נטו						
הכנסות מימון שאינן מריבית⁽⁴⁾						
סך הכנסות מימון						
בניכוי:						
		19	251	173	41	228
		11	14	14	18	13
		62	13	13	27	21
		228	209	193	214	184
		320	487	393	300	446
16.3	1,560	1,614	1,671	1,741	1,815	1,815

(1) הכנסות מימון שאינן מריבית כוללות השפעת שווי הוון ואחרות, וכן הכנסה בגין הפרשי הצמדה על נגזרי סדד שההכנסה המקבילה להן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים כהכנסת ריבית.

(2) השפעת הרישום החשבונאי של נגזרים לפי שווי הוון נובעת מההבדל בין הטיפול החשבונאי במכשירים מאזניים הנרשמים בדוח רווח והפסד על בסיס צבירה (ריבית, הפרשי הצמדה, והפרשי שער בלבד), לבין נגזרים הנמדדים לפי שווי הוון. השפעות אחרות כוללות גם את השפעת החיסוי שמבצע הבנק כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחוץ לארץ באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.

להלן פירוט הכנסות המימון לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים)		רבעון ראשון	
2021	2022	2021	2022
		535	603
		361	362
		23	23
7.5	69	919	988
מגזר פעילות אנשים פרטיים:			
		346	357
		85	93
		142	156
		26	34
6.8	41	599	640
פעילות עסקית:			
		313	578
20.5	375	1,831	2,206
סך פעילות בישראל			
		49	55
20.3	381	1,880	2,261

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בינם לבין מגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן. להלן היתרות הממוצעות של הנכסים המאזניים נושאי הריבית המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (במיליוני שקלים חדשים):

רבעון ראשון			מגזר הצמדה
שיעור השינוי (באחוזים)	2021	2022	
8.4	250,774	271,881	מטבע ישראלי לא צמוד
11.1	67,784	75,298	מטבע ישראלי צמוד למדד
23.1	13,949	17,171	מטבע חוץ (כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
9.6	332,507	364,350	סך הכל

השינויים ביתרות הממוצעות של הנכסים נושאי הריבית נובעים מצמיחת האשראי לציבור.

להלן פערי הריבית (ההפרש בין שיעור הכנסות הריבית על הנכסים ובין שיעור הוצאות הריבית על ההתחייבויות)⁽⁴⁾ על בסיס יתרות ממוצעות⁽²⁾, המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (באחוזים):

רבעון ראשון		מגזרי הצמדה
2021	2022	
1.78	2.02	מטבע ישראלי לא צמוד
1.49	1.42	מטבע ישראלי צמוד למדד
1.45	1.20	מטבע חוץ
1.68	1.73	סך הכל

- (1) שיעורי ההכנסה וההוצאה חושבו ביחס לנכסים ולהתחייבויות הנושאים ריבית.
 (2) יתרות ממוצעות לפני ניכוי הפרשה בגין הפסדי אשראי.

שינויים בפערי הריבית:

בכלל מגזרי ההצמדה פער הריבית המוצא אינו כולל את השפעת הנגזרים. בתוספת השפעת הנגזרים, אין שינוי מהותי בפער הריבית במגזרי ההצמדה השונים.

פילוח פערי הריבית בחתכים שונים (סוג פעילות, מגזרי הצמדה וניתוח כמות ומחיר), מידע נוסף על נכסים והתחייבויות שאינם נושאים ריבית ומידע על פעילות מחוץ לישראל נכללים במסגרת נספחים לדוחות הרבעוניים - "שיעורי הכנסות והוצאות ריבית".

ההוצאות בגין הפסדי האשראי בקבוצה הסתכמה ברבעון הראשון של שנת 2022 ב-79 מיליוני שקלים חדשים, שיעור של 0.11% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו, לעומת הוצאות בסך של 13 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, שיעור של 0.02% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו. עיקר הגידול נובע מהתאמת היקף ההפרשה הקבוצתית בגין הצמיחה בתיקי האשראי העסקי והאשראי לדיור של הבנק.

להלן פירוט התפתחות ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי (מיליוני שקלים חדשים):

רבעון ראשון		הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני (לרבות מחיקות חשבונאיות):
2021	2022	
114	81	הגדלת הוצאות
(66)	(55)	הקטנת הוצאות
48	26	סך הכל הפרשה פרטנית
(23)	14	הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי:
(12)	39	בגין אשראי לדיור ⁽⁴⁾
13	79	אחרת
0.02%	0.11%	סך הכל הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
0.16%	0.26%	שיעור ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו (במונחים שנתיים):
(0.06%)	0.03%	מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיור
		מזה: בגין הלוואות לדיור

(4) בתקופת ההשוואה כולל הפרשה לפי עומק הפיגור.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

להלן פירוט ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים בקבוצה (במיליוני שקלים חדשים):

רבעון ראשון				מגזר פעילות
שיעור ההוצאות להפסדי אשראי ⁽⁴⁾		הוצאות הפסדי אשראי		
2021	2022	2021	2022	
				אנשים פרטיים:
(0.06)	0.03	(23)	14	משקי בית- הלוואות לדיור
(0.11)	0.08	(7)	5	משקי בית- אחר
(5.65)	(3.29)	(3)	(1)	בנקאות פרטית
(0.07)	0.03	(33)	18	סך הכל אנשים פרטיים
				פעילות עסקית:
-	-	-	-	עסקים קטנים וזעירים
0.22	0.55	16	43	עסקים בינוניים
0.66	(0.67)	16	(19)	עסקים גדולים
0.68	0.47	35	30	גופים מוסדיים
(3.38)	0.80	(19)	4	
0.31	0.33	48	58	סך הכל פעילות עסקית
-	-	-	-	ניהול פיננסי
0.02	0.11	15	76	סך הכל פעילות בישראל
(0.21)	0.25	(2)	3	פעילות חוץ לארץ
0.02	0.11	13	79	סך הכל

(1) שיעור ההוצאות בין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נסו (במונחים שנתיים) (באחוזים).

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בינם לבין מגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן. לפרטים נוספים בדבר ניתוח התפתחות האשראי לציבור ראה פרק ניתוח המבנה של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון להלן. לפרטים נוספים בדבר ניתוח סיכון האשראי ראה פרק סיכון אשראי להלן, וכן דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

הכנסות שאינן מריבית הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2022 ב-1,069 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 732 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 337 מיליוני שקלים חדשים. ראה הסבר להלן.

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2022 ב-117 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 189 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

בסעיף זה נכללות, בין היתר, השפעות שווי הוון, רווחים (הפסדים) מפעילות באיגרות חוב וניירות ערך, וכן הפרשי הצמדה על נגזרי מדד והשפעת צבירת הריבית (ערך הזמן) הגלומה בנכסים נגזרים, שההכנסה (הוצאה) המקבילה להן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים בסעיף הכנסות מריבית. ראה ניתוח הכנסות המימון מפעילות שוטפת לעיל.

ההכנסות מעמלות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2022 ב-520 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 477 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 9.0%.

להלן פירוט העמלות לפי סוגי עמלות עיקריים (במיליוני שקלים חדשים):

רבעון ראשון		31 בדצמבר	
2021	2022		
412	95	110	ניהול חשבון
314	89	76	פעילות בניירות ערך
306	75	85	הפרשי המרה
258	66	76	עמלות מעסקי מימון
236	54	65	כרטיסי אשראי
152	28	40	טיפול באשראי ⁽⁴⁾
269	70	68	עמלות אחרות
1,947	477	520	סך כל העמלות

(1) כולל עמלות: טיפול באשראי, סחר חוץ והכנסות נסו משירות תיקי אשראי.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

ההכנסות האחרות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2022 ב-432 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 66 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 366 מיליוני שקלים חדשים.

ההכנסות האחרות ברבעון הראשון של שנת 2022 כוללות רווחי הון בסך של 371 מיליוני שקלים חדשים ממימוש נכסים. לפרטים נוספים ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

כמו כן, כוללות ההכנסות האחרות סך של 51 מיליוני שקלים חדשים, בגין יתרת זכות נדחית, נטו, שנרשמה בגין רכישת אגוד, המוכרת ברווח והפסד על פני 5 שנים החל מהרבעון הרביעי של שנת 2020.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2022 ב-1,388 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,341 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 3.5%.

ראה פירוט לפי רכיבי ההוצאות התפעוליות השונים להלן.

המשכורות וההוצאות הנלוות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2022 ב-909 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 870 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 4.5%.

הגידול בהוצאות השכר נובע בעיקר מסעיפי תגמול משתנים, על רקע התוצאות הכספיות ברבעון הראשון של שנת 2022.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2022 ב-237 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 240 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 1.3%.

ההוצאות האחרות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2022 ב-242 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 231 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 4.8%.

להלן נתוני Cost-Income Ratio⁽¹⁾ (באחוזים):

2021	2021			2022	
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון
שנתי					
54.0	55.3	50.4	51.2	59.0	43.2 ⁽²⁾

Cost Income Ratio

(1) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי.

(2) בנטרול רווחי הון ממימוש נכסים, הסתכם היחס ברבעון הראשון של 2022 ב-48.8%.

הרווח בקבוצה לפני מיסים הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2022 ב-1,746 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,069 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 63.3%. ראה הסבר מפורט לעיל.

שיעור ההפרשה למיסים מהרווח ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-32.6%, לעומת 33.5% ברבעון המקביל אשתקד.

חלק הבנק ברווחי חברות כלולות לאחר השפעת המס - ברבעון הראשון של שנת 2022 נרשמו רווחים בגין חברות כלולות בסך של 1 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הפסדים בסך של 12 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות המיוחס לבנק יהב, הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2022 ב-24 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 23 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2022 ב-1,154 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 676 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

ההון העצמי של הבנק כולל גם קיטון של 103 מיליוני שקלים חדשים ברבעון הראשון של השנה, מהתאמות בגין הטבות לעובדים ומהתאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן ("הרווח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק"), זאת, בהשוואה לקיטון של 58 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. לפרטים ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

להלן התפתחות תשואת⁽⁴⁾ רווחי הקבוצה על ההון⁽²⁾, יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, יחס כיסוי הנזילות⁽³⁾ ויחס המינוף⁽⁴⁾ בתום הרבעון (באחוזים):

2021	2021			2022		
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
15.8	14.1	19.8	16.2	12.9	21.9 ⁽⁵⁾	תשואת רווח נקי על ההון
10.04	10.15	10.53	10.44	10.04	10.01	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון בתום הרבעון
125	133	132	126	125	120	יחס כיסוי הנזילות (רבעוני)
5.18	5.16	5.36	5.37	5.18	5.31	יחס המינוף בתום הרבעון

(1) מחושב על בסיס שנתי. בהתאם לחוזר מספר 2664-06 של בנק ישראל, עודכנה שיטת החישוב להצגת תשואה לתקופות ביניים. מספרי השוואה עודכנו בהתאם. תשואת הרווח הנקי בשנת 2021 בהתאם לשיטה הישנה הייתה: לרבעון הראשון - 14.1%, לרבעון השני 19.8%, לרבעון השלישי 16.2%, לרבעון הרביעי 12.9%

(2) התשואה ביחס להון העצמי הממוצע, הכוללת את "סך כל האמצעים ההוניים", כמוצג בדיווח על שיעורי הכנסה והוצאה, בניכוי יתרה ממוצעת של זכויות בעלי מניות חיצוניים ובניכוי/ובתוספת היתרה הממוצעת של הפסדים/רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הון של איגרות חוב למסחר ושל איגרות חוב זמינות למכירה.

(3) יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יחסיות במשך הרבעון המדווח.

(4) יחס המינוף (Leverage Ratio) - הון רובד 1 לפי כללי באזל לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.

(5) בנטרול השפעת רווחי ההון, נטו, ממימוש נכסים, מגיעה תשואת הרווח הנקי על ההון ברבעון הראשון של שנת 2022 ל-16.6%.

להלן נתוני הרווח והדיבידנד למניה (מניה רגילה בסך 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב) (בשקלים חדשים):

2021	2021			2022		
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
12.47	2.65	3.87	3.30	2.65	4.50	רווח בסיסי למניה
12.35	2.64	3.85	3.24	2.62	4.43	רווח מדולל למניה
482	-	-	189	293	106	דיבידנד למניה

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2022

ניתוח ההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

נכסים והתחייבויות

להלן ההתפתחות בטעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 במרץ	31 במרץ	31 בדצמבר	31 במרץ	31 במרץ	
2021	2021	2021	2021	2022	
0.5	6.4	392,271	370,410	394,045	סך כל המאזן
(11.1)	(7.4)	95,267	91,392	84,666	מזומנים ופיקדונות בבנקים
4.2	13.4	271,428	249,539	282,917	אשראי לציבור, נטו
12.9	(13.1)	15,033	19,529	16,967	ניירות ערך
(19.3)	(17.7)	1,734	1,702	1,400	בניינים וציוד
1.5	6.4	307,924	293,766	312,653	פיקדונות הציבור
(2.0)	59.6	6,992	4,293	6,850	פיקדונות מבנקים
(5.3)	8.1	38,046	33,335	36,045	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
2.1	9.1	20,770	19,422	21,199	הון עצמי

מזומנים ופיקדונות בבנקים - יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים קטנה במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 ב-10.6 מיליארדי שקלים חדשים, במסגרת הניהול השוטף של נזילות הבנק.

אשראי לציבור, נטו - משקלו של האשראי לציבור, נטו במאזן המאוחד מסך כל הנכסים, הגיע ביום 31 במרץ 2022 ל-72%, לעומת 69% בסוף שנת 2021. האשראי לציבור, נטו בקבוצה, גדל במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 ב-11.5 מיליארדי שקלים חדשים, גידול בשיעור של 4.2%.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי המאזני והחוזץ מאזני, התפתחות החובות הבעייתיים ומדדי סיכון שונים הנוגעים לאשראי לדיור ראה פרק הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי בסיסי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 במרץ	31 במרץ	31 בדצמבר	31 במרץ	31 במרץ	
2021	2021	2021	2021	2022	
4.7	15.7	190,455	172,415	199,482	מטבע ישראלי
2.2	8.7	69,534	65,391	71,054	לא צמוד
8.2	6.6	11,439	11,619	12,381	צמוד מדד
-	-	-	114	-	מט"ח כולל צמוד מט"ח
4.2	13.4	271,428	249,539	282,917	פריטים לא כספיים
					סך הכל

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 במרץ	31 במרץ	31 בדצמבר	31 במרץ	31 במרץ	
2021	2021	2021	2021	2022	
3.7	14.2	174,822	158,816	181,311	אנשים פרטיים:
2.1	4.7	25,948	25,320	26,498	משקי בית - הלוואות לדיור
(13.7)	(42.3)	139	208	120	משקי בית - אחר
3.5	12.8	200,909	184,344	207,929	בנקאות פרטיות
					סך הכל אנשים פרטיים
3.7	9.4	30,245	28,668	31,355	פעילות עסקית:
15.4	17.3	9,848	9,688	11,363	עסקים קטנים וזעירים
9.7	23.2	23,289	20,743	25,553	עסקים בינוניים
(32.0)	(9.9)	2,939	2,219	1,999	עסקים גדולים
6.0	14.6	66,320	61,318	70,270	גופים מוסדיים
12.4	21.7	4,198	3,877	4,718	סך הכל פעילות עסקית
4.2	13.4	271,428	249,539	282,917	פעילות חוץ לארץ
					סך הכל

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בינם לבין מגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2022

להלן פירוט של סיכון אשראי בעייתי ונכסים מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות לא צוברים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי:

סיכון אשראי ⁽¹⁾								סכומים מדווחים
ליום 31 במרץ 2021				ליום 31 במרץ 2022				(במיליוני שקלים חדשים)
סך הכול	פרטי	דיוור	מסחרי	סך הכול	פרטי	דיוור	מסחרי	
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי⁽²⁾								
246,105	23,514	157,778	64,813	279,505	24,871	178,078	76,556	סיכון אשראי מאזני
78,835	13,467	16,668	48,700	85,400	14,121	21,299	49,980	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾
324,940	36,981	174,446	113,513	364,905	38,992	199,377	126,536	סך הכל סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי								
5,400	275	732	4,393	3,558	277	883	2,398	א. לא בעייתי
2,316	129	1,433	754	2,061	141	1,226	694	ב. בעייתי צובר
1,556	56	-	1,500	3,218	59	2,038	1,121	ג. בעייתי לא צובר
9,272	460	2,165	6,647	8,837	477	4,147	4,213	סך הכל סיכון אשראי מאזני שאינו בדירוג ביצוע אשראי
2,259	22	-	2,237	1,240	30	-	1,210	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾ שאינו בדירוג ביצוע אשראי
11,531	482	2,165	8,884	10,077	507	4,147	5,423	סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
1,413	22	1,363	28	62	25	-	37	מזה: חובות צוברים, בפיקוד של 90 ימים או יותר
336,471	37,463	176,611	122,397	374,982	39,499	203,524	131,959	סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור⁽⁴⁾
1,556	56	-	1,500	3,218	59	2,038	1,121	נכסים שאינם מבצעים ⁽⁵⁾
סיכון אשראי⁽¹⁾								סכומים מדווחים
ליום 31 בדצמבר 2021				ליום 31 בדצמבר 2021				(במיליוני שקלים חדשים)
סך הכול	פרטי	דיוור	מסחרי	סך הכול	פרטי	דיוור	מסחרי	
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי⁽²⁾								
269,325	24,400	173,576	71,349	269,325	24,400	173,576	71,349	סיכון אשראי מאזני
84,765	13,823	19,769	51,173	84,765	13,823	19,769	51,173	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾
354,090	38,223	193,345	122,522	354,090	38,223	193,345	122,522	סך הכל סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי								
3,603	281	882	2,440	3,603	281	882	2,440	א. לא בעייתי
2,171	137	1,300	734	2,171	137	1,300	734	ב. בעייתי צובר
1,294	56	-	1,238	1,294	56	-	1,238	ג. בעייתי לא צובר
7,068	474	2,182	4,412	7,068	474	2,182	4,412	סך הכל סיכון אשראי מאזני שאינו בדירוג ביצוע אשראי
949	28	-	921	949	28	-	921	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾ שאינו בדירוג ביצוע אשראי
8,017	502	2,182	5,333	8,017	502	2,182	5,333	סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
1,316	26	1,229	61	1,316	26	1,229	61	מזה: חובות צוברים, בפיקוד של 90 ימים או יותר
362,107	38,725	195,527	127,855	362,107	38,725	195,527	127,855	סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור⁽⁴⁾
1,294	56	-	1,238	1,294	56	-	1,238	נכסים שאינם מבצעים ⁽⁵⁾

- (1) אשראי מאזני וחובות מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (2) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.
- (4) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חבות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (5) נכסים שאינם צוברים ריבית.

סיכון האשראי מורכב מסיכון אשראי מאזני ומסיכון אשראי חוץ מאזני, אשר מרכיביהם משוקללים בהתאם לאופי הלווה וסוג האשראי בהתאם להוראות בנק ישראל. הסיכון המאזני כולל את יתרות האשראי לציבור, מכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור והשקעות של הקבוצה באיגרות חוב של הציבור. סיכון האשראי החוץ מאזני כולל ערבויות ועסקאות במכשירים חוץ מאזניים, התחייבויות למתן אשראי ומסגרות אשראי שטרם נוצלו. סיכון האשראי הכולל לציבור בקבוצת הבנק הסתכם ביום 31 במרץ 2022 ב-376 מיליארדי שקלים חדשים לעומת 362 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2021, גידול בשיעור של 3.9%.

לפרטים בדבר סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיוור), סיכון אשראי בענף המשק בינוי ונדל"ן בישראל וסיכון האשראי לדיוור ראה פרק סיכון אשראי.

לפרטים נוספים ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

מדדי ניתוח איכות האשראי לציבור, ההוצאות והפרשה להפסדי אשראי (באחוזים):

ליום 31 במרץ 2021				ליום 31 במרץ 2022				
סך הכול	פרטי	דיר	מסחרי	סך הכול	פרטי	דיר	מסחרי	
								ניתוח איכות האשראי לציבור
0.6	0.2	-	2.1	1.1	0.2	1.1	1.4	שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור
1.2	0.3	0.9	2.2	1.1	0.3	1.1	1.4	שיעור האשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.5	0.8	0.9	3.3	1.8	0.8	1.8	2.2	שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור
4.6	2.0	1.4	13.1	3.5	2.0	2.3	7.0	שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור
								ניתוח ההוצאות בגין הפסדי האשראי לתקופת הדיווח
0.01	(0.04)	(0.02)	0.07	0.03	0.02	0.01	0.08	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
(0.02)	(0.08)	(0.00)	(0.03)	(0.01)	(0.05)	-	(0.01)	שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
								ניתוח הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור
1.1	1.3	0.6	2.1	1.0	1.5	0.4	2.0	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
174.6	564.3	-	96.8	86.7	637.3	38.6	147.2	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר
88.6	405.1	64.6	95.0	85.0	447.6	38.6	142.3	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי, מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר
(0.1)	(0.2)	(23.0)	1.1	4.0	0.3	-	7.6	שיעור ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מהמחיקות החשבונאיות נטו

ליום 31 בדצמבר 2021				
סך הכול	פרטי	דיר	מסחרי	
				ניתוח איכות האשראי לציבור
0.5	0.2	-	1.6	שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור
1.0	0.3	0.7	1.7	שיעור האשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.3	0.8	0.7	2.6	שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור
2.9	2.0	1.2	7.3	שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור
				ניתוח ההוצאות בגין הפסדי האשראי לתקופת הדיווח
(0.1)	(0.2)	(0.1)	(0.1)	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
(0.1)	(0.2)	(0.00)	(0.1)	שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
				ניתוח הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור
0.8	1.0	0.5	1.7	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
185.3	453.6	-	105.3	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר
89.0	309.8	61.8	103.0	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי, מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר
(0.7)	(0.4)	(13.3)	(0.4)	שיעור ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מהמחיקות החשבונאיות נטו

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שעור השינוי (באחוזים) לעומת				
31 בדצמבר	31 במרץ	31 בדצמבר	31 במרץ	31 במרץ
2021	2021	2021	2021	2022
				מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים למעט נגזרים⁽⁴⁾:
				מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
(0.8)	4.5	21,168	20,083	20,993
6.5	47.9	16,582	11,946	17,666
				ערביות לרוכשי דירות
				התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן
(1.2)	2.8	32,963	31,680	32,559
3.3	8.8	10,643	10,102	10,991
				מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
4.2	(17.2)	9,351	11,775	9,747
				התחייבויות להוצאת ערביות
4.0	21.8	10,571	9,030	10,999
				ערביות והתחייבויות אחרות
(0.8)	5.0	3,321	3,138	3,296
				ערביות להבטחת אשראי
43.5	83.6	430	336	617
				אשראי תעודות
				מכשירים פיננסיים נגזרים⁽²⁾:
3.3	(0.7)	306,727	319,122	316,781
				סך הכל ערך נקוב של מכשירים פיננסיים נגזרים
(8.7)	(8.5)	3,652	3,643	3,333
				נכסים (מאזניים) בגין מכשירים נגזרים
(21.5)	(7.2)	3,753	3,172	2,945
				התחייבויות (מאזניות) בגין מכשירים נגזרים

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי. לפרטים נוספים ראה ב"אור" 11 לדוחות הכספיים.

(2) כולל עסקאות פורוורד, SWAPS, אופציות ונגזרי אשראי.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי המאזני והחוץ מאזני ראה פרק הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

ניירות ערך - יתרת ההשקעה בניירות ערך גדלה במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 ב-1.9 מיליארדי שקלים חדשים. הגידול ביתרת ההשקעה בניירות ערך הינו במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.

להלן התפלגות ניירות הערך של הקבוצה לפי התיקים השונים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הפרשה להפסדי אשראי	רווחים מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים מהתאמות לשווי הוגן ⁽⁴⁾	עלות	
					עלות	עלות
31 במרץ 2022						
2,605	2,605	-	32	(45)	2,592	איגרות חוב המוחזקות לפידיון
12,788	12,985	(2)	(2)117	(312)	12,788	איגרות חוב זמינות למכירה
704	570	-	(3)137	(3)	704	השקעה במניות שאינן למסחר
870	878	-	(3)11	(19)	870	ניירות ערך למסחר
16,954	17,038	(2)	297	(379)	16,967	סך כל ניירות הערך
31 במרץ 2021						
3,504	3,504	-	63	(5)	3,562	איגרות חוב המוחזקות לפידיון
14,043	13,987	-	(2)143	(87)	14,043	איגרות חוב זמינות למכירה
528	412	-	(3)120	(4)	528	השקעה במניות שאינן למסחר
1,454	1,462	-	(3)6	(14)	1,454	ניירות ערך למסחר
19,587	19,365	-	332	(110)	19,529	סך כל ניירות הערך
31 בדצמבר 2021						
2,934	2,934	-	66	(5)	2,995	איגרות חוב המוחזקות לפידיון
10,823	10,675	-	(2)192	(44)	10,823	איגרות חוב זמינות למכירה
706	574	-	(3)134	(2)	706	השקעה במניות שאינן למסחר
570	560	-	(3)17	(7)	570	ניירות ערך למסחר
15,094	14,743	-	409	(58)	15,033	סך כל ניירות הערך

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(3) נזקפו לדוח רווח והפסד, אך טרם מומשו.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	31 במרץ	31 בדצמבר	31 במרץ	31 במרץ	
2021	2021	2021	2021	2022	
					מטבע ישראלי
6.0	(28.8)	6,728	10,013	7,130	לא צמוד
(3.0)	(23.9)	1,469	1,872	1,425	צמוד מדד
25.8	8.3	6,110	7,099	7,687	מטבע חוץ (כולל צמוד מטבע חוץ)
(0.1)	33.0	726	545	725	פריטים לא כספיים
12.9	(13.1)	15,033	19,529	16,967	סך הכל

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי סוגי מנפיקים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן ליום			
31 בדצמבר 2021	31 במרץ 2021	31 במרץ 2022	
			איגרות חוב ממשלתיות:
10,421	14,172	10,637	ממשלת ישראל
2,035	2,941	3,681	ממשלת ארצות הברית
12,456	17,113	14,318	סך הכל איגרות חוב ממשלתיות
			איגרות חוב של מוסדות פיננסים בישראל:
601	560	651	סך הכל איגרות חוב של מוסדות פיננסים בישראל
			איגרות חוב של בנקים במדינות מפותחות:
67	105	65	דרום קוריאה
48	53	65	ארצות הברית
62	63	80	אחר
177	221	210	סך הכל איגרות חוב של בנקים במדינות מפותחות
			איגרות חוב של חברות (פילוח לפי ענפי משק):
473	467	452	נדלן מניב
179	138	180	אספקת חשמל, גז, קיטור ומיזוג אוויר
95	78	91	כרייה וחציבה
58	61	57	תעשייה - תעשייה כימית
57	61	56	בניה
205	252	192	אחר
1,067	1,057	1,028	סך הכל איגרות חוב של חברות
			איגרות חוב של חברות מגובות נכסים (ABS)
4	29	33	כרייה וחציבה
2	4	2	אחרים
6	33	35	סך הכל איגרות חוב של חברות מגובות נכסים (ABS)
			מניות וניירות ערך אחרים
706	528	704	השקעה במניות שאינן למסחר
414	256	410	מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין ⁽¹⁾
20	17	21	מניות וניירות ערך אחרים למסחר
726	545	725	סך הכל מניות וניירות ערך אחרים
15,033	19,529	16,967	סך הכל ניירות ערך

(1) מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), הסותמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.

לפרטים נוספים בדבר השקעות בניירות ערך ובדבר ירידת ערך בעלת אופי זמני של ניירות ערך זמינים למכירה ופירוט משך הזמן בו קיימת ירידת ערך ושיעורה מהעלות המופחתת, ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

בנינים וציוד - יתרת בנינים וציוד קטנה במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 ב-0.3 מיליארדי שקלים חדשים. הקיטון ביתרת בנינים וציוד נובע בעיקר ממכירת נכסי מקרקעין, לפרטים נוספים ראה אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

פיקדונות הציבור - משקלם של פיקדונות הציבור מסך המאזן המאוחד הגיע ביום 31 במרץ 2022 ל-79%, לעומת 78% ביום 31 בדצמבר 2021. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 גדל היקף פיקדונות הציבור ב-4.7 מיליארדי שקלים חדשים, גידול בשיעור של 1.5%.

להלן התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת				
31 בדצמבר	31 במרץ	31 בדצמבר	31 במרץ	31 במרץ
2021	2021	2021	2021	2022
				מטבע ישראלי
1.1	6.1	233,149	222,172	לא צמוד
5.7	24.5	21,503	18,260	צמוד מדד
1.9	2.0	53,272	53,220	מט"ח כולל צמוד מט"ח
-	-	-	114	פרטים לא כספיים
1.5	6.4	307,924	293,766	סך הכל

להלן נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת				
31 בדצמבר	31 במרץ	31 בדצמבר	31 במרץ	31 במרץ
2021	2021	2021	2021	2022
				אנשים פרטיים:
1.6	2.4	118,051	117,174	משקי בית- אחר
1.8	5.5	21,664	20,900	בנקאות פרטיות
1.7	2.9	139,715	138,074	סך הכל אנשים פרטיים
				פעילות עסקית:
4.5	11.5	50,247	47,104	עסקים קטנים וזעירים
(8.4)	(9.5)	15,742	15,946	עסקים בינוניים
(1.7)	0.9	36,669	35,734	עסקים גדולים
2.9	19.9	61,365	52,643	גופים מוסדיים
1.3	9.7	164,023	151,427	סך הכל פעילות עסקית
7.8	5.8	4,186	4,265	פעילות חוץ לארץ
1.5	6.4	307,924	293,766	סך הכל

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בינם לבין מגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

להלן התפתחות התפלגות פיקדונות הציבור בקבוצה לפי גודל מפקיד (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר			31 במרץ		
2021	2021	2022	2021	2021	2022
95,170	97,454	95,831			
78,746	75,182	80,011			
44,740	43,046	44,551			
36,591	38,081	34,872			
52,677	40,003	57,388			
307,924	293,766	312,653			

לפרטים נוספים על הרכב פיקדונות הציבור, ראה ביאור 7 לדוחות הכספיים.

פיקדונות מבנקים - יתרת פיקדונות מבנקים ליום 31 במרץ 2022 הסתכמה ב-6.9 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 7.0 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2021.

איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - יתרת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 31 במרץ 2022 הסתכמה ב-36.0 מיליארדי שקלים חדשים, קיטון של 2.0 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה לסוף שנת 2021. איגרות החוב וכתבי התחייבויות הנדחים הושפעו במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022, בין היתר מפדיון מוקדם של שטר ההון הנדחה (סדרה א') תמורת 2.1 מיליארדי שקלים חדשים. לפרטים נוספים ראה פרק התפתחויות במקורות המימון לעיל.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2022

הון, הלימות הון ומינוף

הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק - יתרת ההון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 31 במרץ 2022 הסתכמה ב-21.2 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 20.8 ו-19.4 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2021 וליום 31 במרץ 2021, גידול של 2.1% ו-9.1%, בהתאמה. להלן הרכב ההון העצמי (במיליוני שקלים חדשים):

31 במרץ		31 בדצמבר
2022	2021	2021
3,497	3,447	3,497
76	85	76
(401)	(334)	(303)
18,027	16,224	17,500
21,199	19,422	20,770

- (1) לפרטים בדבר הנפקת מניות ראה תמצית דוח על השינויים בהון העצמי.
- (2) לפרטים נוספים בדבר רווח (הפסד) כולל אחר ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.
- (3) כולל התחייבות אקטוארית בגין תוכנית התייעלות לפרישת עובדים, ראה ביאורים 22 ו-25 בדוחות הכספיים לשנת 2021.
- (4) לפרטים בדבר התפתחות ההכנסות והוצאות המצטברות ליתרת העודפים בתקופת הדיווח ראה פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר לעיל.

יחס ההון העצמי לסך המאזן בקבוצה ליום 31 במרץ 2022 הגיע ל-5.38%, לעומת 5.29% ליום 31 בדצמבר 2021 ו-5.24% ליום 31 במרץ 2021.

הלימות הון

ההון הפיקוחי

הבנק מעריך את הלימות ההון שלו על פי כללי באזל, כפי שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. הבנק נוקט בגישה הסטנדרטית על סמך להעריך את החשיפה לסיכון אשראי, לסיכון תפעולי, ולסיכון שוק.

ההון הכולל מורכב משני רבדים - הון רובד 1 (הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף) והון רובד 2.

הון רובד 1 כולל בעיקר את רכיבי ההון המיוחסים לבעלי מניות הבנק (ההון החשבוני בספרים) ואת זכויות המיעוט, ומהווה את המרכיב העיקרי בספיגת הפסדים.

הון רובד 1 נוסף מורכב ממכשירי הון העומדים בדרישות שנקבעו בהוראות. נכון ליום 31 במרץ 2022 אין לבנק מכשירי הון הנכללים בהון רובד 1 נוסף. הון רובד 2 מורכב מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומכשירי הון מסוג CoCo (Contingent convertible capital instrument), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדי קרן כאשר יחס הון עצמי רובד 1 יורד מתחת לטריגר כמותי שנקבע, או כאשר נמסרה הודעת הפיקוח על הבנקים, לפיה הפעלת המנגנון לספיגת הפסדי קרן הכרחית לשמירת יציבות התאגיד הבנקאי (אירוע "אי קיימות" של הבנק).

כתבי התחייבויות נדחים, שהוכרו כמכשירי הון רובד 2 על פי ההוראות הקודמות, אינם כשירים כהון פיקוחי על פי ההוראות הנוכחיות (בעיקר עקב היעדר מנגנון ספיגת הפסדים) ומופחתים על פני תקופת הוראות מעבר עד ליום 1 בינואר 2022. לאור זאת, בשנת 2021 תקרת המכשירים שהיו כשירים כהון פיקוחי עמדה על 10% והחל מיום 1 בינואר 2022 הוראות המעבר הסתיימו ולא ניתן להכיר במכשירי הון שאינם כשירים עוד כהון הפיקוחי.

תכנון ההון של הבנק

תכנון ההון במהלך עסקים רגיל - הבנק עורך תחזית מפורטת רב שנתית לתכנון ההון תוך הבאה בחשבון של: שיעורי הגידול הצפויים בנכסי סיכון והרווחיות, התוכנית האסטרטגית, מדיניות חלוקת הדיבידנד, יעדי ההון והמינוף, שולי ביטחון נאותים וגורמים נוספים.

הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התחזית ובהתאם לצורך מעדכן את התחזית ובוחן פעולות נדרשות, וזאת לצורך עמידה ביעדי ההון שנקבעו.

כחלק מניהול ההון של הבנק, ביצע הבנק במהלך חודש מרץ 2022 לראשונה בישראל עסקה, אשר במסגרתה רכש הבנק מגוף מבטח בינלאומי ביטוח לחלק מתיק ההלוואות לדיו. רכישת הביטוח כאמור מאפשרת לבנק לצמצם את הקצאת ההון בגין התיק המבטוח, כנגזר מהדירוג האיכותי של החברה המבטחת, ובכך לפנות הון, בית השאר, להרחבת הפעילות העסקית של הבנק.

רגישות יחס הלימות ההון של הבנק לשינויים בהון עצמי רובד 1 ונכסי סיכון הינה:

שינוי בהון עצמי רובד 1 בסכום של 100 מיליוני שקלים חדשים יגרום לשינוי יחס הלימות הון רובד 1 של 0.04%. שינוי בנכסי הסיכון בסכום של 1 מיליארדי שקלים חדשים יגרום לשינוי יחס הלימות הון רובד 1 של 0.04%.

תהליך פנימי להערכת ההון - במסגרת התהליך בוחן הבנק כי קיימת כרית ספיגה הונית מספקת להתמודדות עם מגוון סיכונים הכרוכים בפעילות הבנק לרבות תרחישי קיצון.

אופק התכנון הינו לשלוש שנים ובו מאתגר הבנק את תכנון ההון בשורה של תרחישי קיצון הפוגעים באופן משמעותי ברווחיות הבנק, שוחקים את ההון שלו ומגדילים את היקף נכסי הסיכון. תוצאות תכנון ההון האחרון של הבנק מראות כי כרית הספיגה ההונית הגלומה בדרישת ההון המזערית על פי הוראות בנק ישראל, מספקת.

בהתאם, נקבע כי יעד ההון העצמי רובד 1 של הבנק לצורך תכנון ההון, יהיה בהתאם לנדרש על פי הוראות הפיקוח על הבנקים, בתוספת שולי ביטחון נאותים.

לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2022

יחס הון לרכיבי סיכון

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון על פי כללי באזל III כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, מחויב הבנק לשמור על יחס הון עצמי רובד 1 מזערי, שלא יפחת משיעור של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי שלא יפחת משיעור של 12.5% לסך המשוקלל של רכיבי הסיכון בנכסיו המאזניים ובסעיפים החוץ מאזניים. אופן החישוב של סך ההון ושל סך רכיבי הסיכון מפורט בהוראות.

ליחס הון עצמי רובד 1 התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח.

לאור התפרצות נגיף הקורונה וכחלק מהתאמות הוראות ניהול בנקאי תקין, פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 250 בה נכללה, בין היתר, הוראת שעה הנוגעת לעדכון הוראה 201 אשר כוללת הפחתת דרישות ההון הרגולטוריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז וכן עדכון להוראה 329 אשר מבטל את דרישות ההון של נקודת אחוז נוספת על הלוואות לדיור לרכישת דירת מגורים שהועמדו בתקופה החל מיום 19 במרץ 2020 ועד ליום 30 בספטמבר 2021, ועל הלוואות לדיור לכל מטרה שהועמדו החל מיום 19 במרץ 2020.

לאורך תקופת המשבר פרסם הפיקוח על הבנקים עדכונים להארכת תוקף הוראת השעה, כאשר לעניין הפחתת דרישות ההון נקבע כי ההקלה תחול עד תום 24 חודשים מתום תוקף ההוראה ובלבד שיחסי ההון של התאגיד הבנקאי לא יפחתו מיחסי ההון במועד תום תוקף ההוראה או יחסי ההון המזעריים שחלים על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. עם זאת, במסגרת החוזר נקבע כי הפחתה ביחסי ההון של עד 0.3 נקודות האחוז בתקופת ששת החודשים מתום תוקף ההוראה לא תחשב כחריגה מהאמור.

ביום 27 בדצמבר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לפיו, החל מיום 1 בינואר 2022, יפוג תוקף הוראת השעה. כמו כן, בוצע עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא מגבלות על הלוואות לדיור לפיו, דרישת ההון הנוספת בשיעור 1 האחוז תחול בגין הלוואות למטרת דיור בלבד ולא תחול בגין הלוואה לדיור שלא לצורך רכישת זכות במקרקעין ובמשכון דירה (להלן: "הלוואה לכל מטרה").

לפרטים בדבר הנפקה ופדיון כתבי התחייבות נדחים מסוג CoCo ראה פרק התפתחויות במקורות המימון לעיל.

לפרטים בדבר טיוטת חוזר בדבר דרישת ההון בגין הלוואות למימון קרקע, ראה בפרק דיבידנד להלן.

לפרטים נוספים על החלטות הדירקטוריון הנוגעות ליחס הון לרכיבי סיכון ולמדיניות חלוקת הדיבידנד, ראה ביאור 25 לדוחות הכספיים לשנת 2021 ופרק דיבידנד, להלן.

לפרטים נוספים ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

להלן נתונים על ההון הפיקוחי ונכסי הסיכון (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 במרץ		ליום 31 בדצמבר	
	2022	2021	2021
הון לצורך חישוב יחס ההון			
הון עצמי רובד 1	22,650	20,708	21,969
הון רובד 1	22,650	20,708	21,969
הון רובד 2	7,664	6,665	7,914
סך הכל הון כולל	30,314	27,373	29,883
יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
סיכון אשראי	209,711	188,340	202,611
סיכונים שוק	2,446	2,484	2,268
סיכון תפעולי	14,144	13,112	13,831
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	226,301	203,936	218,710

להלן התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה (באחוזים):

	31 במרץ 2022	31 במרץ 2021	31 בדצמבר 2021
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	10.01	10.15	10.04
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	13.40	13.42	13.66
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים	9.61	8.66	8.60
יחס הון הכולל המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים	12.50	11.50	11.50

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

להלן התפלגות נכסי סיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי לפי קבוצות חשיפה (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2021		ליום 31 במרץ 2021		ליום 31 במרץ 2022		קבוצת חשיפה
יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽³⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽²⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽²⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽³⁾	
11	99	18	153	8	62	חובות של ריבוניות
64	556	46	399	66	530	חובות של ישויות סקטור ציבורי
170	1,475	170	1,481	153	1,221	חובות של תאגידים בנקאיים
33	287	30	262	40	317	חברות ניירות ערך
7,126	61,969	6,499	56,513	8,397	67,178	חובות של תאגידים
701	6,099	778	6,766	709	5,673	חובות בביטוח נדל"ן מסחרי
2,232	19,412	2,111	18,355	2,472	19,778	חשיפות קמעונאיות ליחידים
1,124	9,776	1,195	10,388	1,260	10,076	הלוואות לעסקים קטנים
10,809	93,992	9,800	85,221	11,964	95,715	משכנתאות לדירור
968	8,417	953	8,291	1,068	8,545	נכסים אחרים
23,238	202,082	21,600	187,829	26,137	209,095	סך הכל

להלן נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון שוק, סיכון CVA וסיכון תפעולי (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2021		ליום 31 במרץ 2021		ליום 31 במרץ 2022		סיכון שוק
יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽³⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽²⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽²⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽³⁾	
261	2,268	286	2,484	306	2,446	סיכון CVA בגין נגזרים ⁽⁴⁾
61	529	59	511	77	616	סיכון תפעולי ⁽⁵⁾
1,591	13,831	1,508	13,112	1,768	14,144	
1,913	16,628	1,853	16,107	2,151	17,206	סך הכל
25,151	218,710	23,453	203,936	28,288	226,301	סך נכסי הסיכון

- (1) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 12.5% מיתרות נכסי הסיכון.
- (2) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 11.5% מיתרות נכסי הסיכון. לפרטים בדבר הפחתת יחסי ההון המזעריים שהבנקים נדרשים לעמוד בהם במהלך העסקים הרגיל, בנקודת אחוז אחת, ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.
- (3) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 11.5% מיתרות נכסי הסיכון. לפרטים בדבר הפחתת יחסי ההון המזעריים שהבנקים נדרשים לעמוד בהם במהלך העסקים הרגיל, בנקודת אחוז אחת, ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.
- (4) Credit Value Adjustments, שערך לשווי שוק בגין סיכון אשראי של צד נגדי, בהתאם להוראות באזל III.
- (5) הקצאת ההון בגין הסיכון התפעולי חושבה לפי הגישה הסטנדרטית.

יחס המינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף אשר אימצה את המלצות ועדת באזל לעניין יחס מינוף. יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין הון רובד 1 לבין סך החשיפות. סך החשיפות של הבנק הינו סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. על פי ההוראה, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. יחד עם זאת, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 250 בדבר התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם ירוס הקורונה, אשר כוללת, בין היתר, הוראת השעה שפורסמה ב-15 בנובמבר 2020 לפיה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-4.5% על בסיס מאוחד. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שנדרש מהבנק הוא 4.5%. לעניין הפחתת דרישות המינוף נקבע כי ההקלה תחול עד ליום 31 בדצמבר 2023 ובלבד שיחס המינוף של התאגיד הבנקאי לא יפחת מיחס המינוף ליום 30 ביוני 2022 או מיחס המינוף המזערי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מבניהם. ביום 15 במאי 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר נוסף לפיו ההקלה תחול עד ליום 30 ביוני 2024 ובלבד שיחס המינוף של התאגיד הבנקאי לא יפחת מיחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2023 או יחס המינוף המזערי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מבניהם. לפרטים נוספים ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

להלן יחס המינוף של הבנק:

ליום 31 במרץ		ליום 31 בדצמבר		
2022	2021	2021	2021	
22,650	20,708	21,969	21,969	בנתוני המאוחד הון רובד 1 סך החשיפות
426,244	401,308	423,950	423,950	
באחוזים				
5.31	5.16	5.18	5.18	יחס מינוף
4.50	4.50	4.50	4.50	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
חברות בת משמעותיות				
בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו				
5.59	5.09	5.55	5.55	יחס מינוף
4.50	4.50	4.50	4.50	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
בנק אגוד לישראל בע"מ והחברות המאוחדות שלו				
11.08	6.34	8.37	8.37	יחס מינוף
4.50	4.50	4.50	4.50	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

דיבידנד

מדיניות חלוקת דיבידנד

לפרטים בדבר מדיניות הדיבידנד המעודכנת של הבנק, לשנים 2021 עד 2025, ראה פרק דיבידנד בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2021. בהתאם למדיניות הדיבידנד של הבנק, עומדים יחסי ההון של הבנק בתנאים שנקבעו לחלוקת דיבידנד ליום 31 במרץ 2022 עם זאת, ביום 20 במרץ 2022 פרסם המפקח על הבנקים טיוטת עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, לפיה הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בניה, בשיעור מימון העולה על 75% משווי הנכס הנרכש, ישוקללו במשקל סיכון של 150%, במקום 100%. טיוטת החוזר בנוסחה שפורסם, מחילה את ההוראה רטרואקטיבית, לרבות על הלוואות שניתנו בשנים קודמות. ההשפעה הצפויה של החוזר, אם וכאשר ייצא כסופי בנוסח זהה לנוסח הטייטה, הגם שלא ניתן להעריכה במדויק כל עוד מדובר בטייטה, צפויה להקטין את יחסי ההון של הבנק. משכך, ועל מנת לאפשר את המשך הצמיחה העתידית של הבנק תוך עמידה בדרישות טיוטת ההוראה, החליט דירקטוריון הבנק להימנע מחלוקת דיבידנד בגין רווחי הרבעון הראשון של שנת 2022.

חלוקת דיבידנד

להלן פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק החל משנת 2020 (בסכומים מדווחים):

יום ההכרזה	יום התשלום	דיבידנד למניה (אגורות)	שיעור דיבידנד מהרווח	סך הכל דיבידנד ששולם (מיליוני שקלים חדשים)
24 בפברואר 2020	11 במרץ 2020	74.89	0.40	176.0
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2020⁽³⁾				
16 באוגוסט 2021	31 באוגוסט 2021	188.99	0.30 ⁽⁴⁾	483.0
15 בנובמבר 2021	30 בנובמבר 2021	293.47	0.30 ⁽²⁾	752.7
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2021⁽⁴⁾				
28 בפברואר 2022	15 במרץ 2022	105.89	0.40	271.6

- (1) שיעור הדיבידנד מהרווח הנקי של שנת 2020.
- (2) שיעור הדיבידנד מהרווח הנקי של תשע החדשים הראשונים של שנת 2021.
- (3) סך הכל דיבידנד שחולק בגין רווחי שנת 2020 - 483.0 מיליוני שקלים חדשים.
- (4) סך הכל דיבידנד שחולק בגין רווחי שנת 2021 - 752.7 מיליוני שקלים חדשים.

פעילות חוץ מאזנית אחרת

להלן התפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שרותי ניהול, תפעול ו/או משמורת (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת				
	31 במרץ 2021	31 בדצמבר 2021	31 במרץ 2021	31 במרץ 2022
ניירות ערך ⁽¹⁾	527,305	477,333	545,852	10.5
נכסי קופות גמל שהקבוצה מספקת להן שירותי תפעול	129,463	103,051	125,960	2.8
נכסים בנאמנות קבוצת הבנק	79,387	69,296	78,783	0.8
נכסי קרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול	12,846	10,730	13,564	19.7
נכסים אחרים בניהול ⁽²⁾	17,700	15,202	17,732	16.4

- (1) שווי תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק המוחזקים על ידי לקוחות, כולל יתרות ניירות ערך של קופות גמל וקרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול. יצוין כי יתרת פעילות הלקוחות המוצגת כוללת בנוסף ליתרת ניירות הערך של קרנות הנאמנות כאמור, גם את שווי יחידות ההשתתפות באותן קרנות המוחזקות על ידי לקוחות הבנק.
- (2) לרבות:
 - יתרות אשראי המאובות בפקידונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית יתרת האשראי. בגין יתרות אלה מקבל הבנק הכנסה ממרווח או מעמלות.
 - הלוואות אחרות בניהול הבנק לרבות, הלוואות לדיור שהבנק מנהל ומתפעל בעבור אחרים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2022

מידע כספי לפי מגזרי פעילות

בהתאם להוראה הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים, נדרש הבנק לתת בדוחות הכספיים גילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים, כאשר השייך למגזר פעילות פיקוחי נקבע לרוב על פי מחזור הפעילות של הלקוח (מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי).

מגזרי הפעילות הפיקוחיים נחלקים למגזרי פעילות של אנשים פרטיים ומגזרי פעילות של לקוחות עסקיים שאינם פרטיים (לרבות גופים מוסדיים והניהול הפיננסי של הבנק).

אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שהחבות שלהם מסווגת ל"אנשים פרטיים-הלוואות לדיור" ו-"אחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

מגזרי הפעילות של הבנק ב"גישת ההנהלה" מבוססים על שייך הלקוח ליחידה הארגונית האחראית בתקופה שחלפה.

לעומת זאת, פילוח הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים מבוסס על הגדרות אחידות שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים, כמפורט בביאור 12 לדוחות הכספיים.

קיים מתאם גבוה בין המאפיינים שקבעה ההנהלה לצורך שייך לקוחות לחטיבה האחראית לבין ההגדרות הפיקוחיות.

יחד עם זאת, ייתכנו מצבים בהתאם ל"גישת ההנהלה" בהם השייך הסופי של הלקוח יתבסס על פרמטרים נוספים, לדוגמה: התמחות של יחידה מסוימת בסוגי פעילות של לקוחות או ניסיון שנצבר בעבודה עם הלקוח, המעניק יתרונות עסקיים ושירותיים לשייך הלקוח לחטיבה ספציפית.

לאור דרישת הפיקוח על הבנקים לדון ולנתח במסגרת דוח הדירקטוריון והנהלה את מגזרי הפעילות הפיקוחיים, ולאור העובדה שקיים מתאם בין המגזרים ה"פיקוחיים" ל"גישת ההנהלה", יוצג המידע המגזרי (הכמותי והאיכותי) להלן, באופן תמציתי, לכל מגזר ומגזר באופן הבא:

הגדרה פיקוחית של המגזר.

הסבר להבדלים בין ההגדרה ה"פיקוחית" לבין אופן ניהול העסקים בפועל (ב"גישת ההנהלה").

תוצאות כספיות של המגזר (ב"גישה הפיקוחית").

לפרטים בדבר העקרונות על פיהם מיוחסות היתרות, ההכנסות וההוצאות ללקוחות ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

לפרטים ולתיאור המגזרים באופן מפורט, ראה פרק פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוחות לשנת 2021.

מידע כספי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות הפיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

רווח נקי		חלק מסך רווח נקי (באחוזים)	
שלושה חודשים	2021	שלושה חודשים	2022
2021	2022	2021	2022
אנשים פרטיים:			
משקי בית- הלוואות לדיור	270	255	15.0
משקי בית- אחר	(14)	(6)	(8.0)
בנקאות פרטיות	17	21	(4.0)
סך הכל אנשים פרטיים	273	270	3.0
פעילות עסקית:			
עסקים קטנים וזעירים	120	130	(10.0)
עסקים בינוניים	55	27	28.0
עסקים גדולים	63	33	30.0
גופים מוסדיים	5	15	(10.0)
סך הכל פעילות עסקית	243	205	38.0
ניהול פיננסי	613	178	435.0
סך הכל פעילות בישראל	1,128	653	475.0
פעילות חוץ לארץ	26	23	3.0
סך הכל	1,154	676	478.0
			70.7

לפרטים בדבר תוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

מגזר משקי הבית

ההגדרה הפיקוחית

בהתאם להגדרה הפיקוחית, מגזר משקי בית כולל אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים במגזר בנקאות פרטית. כלומר המגזר לא כולל אנשים פרטיים עם יתרת נכסים פיננסיים הגבוהה מ-3 מיליון שקלים חדשים. אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שהחבות שלהם מסווגת ל"אנשים פרטיים - הלוואות לדירור" ו-"אחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות פרטיים מסוימים אשר סווגו למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה, מסווגים למגזר משקי הבית בגישת מגזרים פיקוחיים. ההבדל נובע בעיקר מהיקף הנכסים הפיננסיים של הלקוחות המשמש לסיווג הלקוחות - רף הבנק לפיו נקבע סיווג הלקוח לפי גישת ההנהלה הוא 1 מיליון שקלים חדשים ונמוך מההגדרה הפיקוחית.
- ככלל, לקוחות פרטיים משויכים למגזרי משקי הבית. לפי הגישה הפיקוחית, לקוחות פרטיים עם חבות גבוהה או בעלי מאפיינים עסקיים, מסווגים למגזרי הפעילות העסקיים ולא למגזר משקי הבית.

תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2021			2022		
במיליוני שקלים חדשים					
סך הכל	הלוואות לדירור	אחר	סך הכל	הלוואות לדירור	אחר
896	535	361	965	603	362
-	-	-	-	-	-
210	36	174	226	36	190
1,106	571	535	1,191	639	552
(30)	(23)	(7)	19	14	5
738	211	527	776	225	551
398	383	15	396	400	(4)
133	128	5	129	130	(1)
265	255	10	267	270	(3)
(16)	-	(16)	(11)	-	(11)
249	255	(6)	256	270	(14)
רווח ורווחיות					
סך הכל הכנסות ריבית, נטו					
הכנסות מימון שאינן מריבית					
עמלות והכנסות אחרות					
סך ההכנסות					
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
הוצאות תפעוליות ואחרות					
רווח לפני הפרשה למיסים					
הפרשה למיסים					
רווח לאחר מיסים					
רווח נקי (הפסד) :					
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי					
מאזן - סעיפים עיקריים:					
185,343	159,734	25,609	208,951	182,090	26,861
184,136	158,816	25,320	207,809	181,311	26,498
117,174	-	117,174	119,992	-	119,992
182,609	158,195	24,414	203,801	178,567	25,234
115,960	-	115,960	119,576	-	119,576
114,329	91,908	22,421	126,359	102,781	23,578
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:					
749	511	238	821	578	243
115	-	115	117	-	117
32	24	8	27	25	2
896	535	361	965	603	362
סך הכל הכנסות ריבית נטו					

תרומת מגזר משקי הבית (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמה ב-256 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 249 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

תרומת מגזר הלוואות לדירור (כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים), הסתכמה ברבעון הראשון של שנת 2022 בסך של 270 מיליוני שקלים חדשים לרווח הנקי, לעומת 255 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע בעיקר מהמשך הגידול בפעילות: עלייה של 68 מיליוני שקלים חדשים בהכנסות המימון, וזאת על רקע גידול של כ-12.9% בהיקף יתרות האשראי הממוצעות במגזר. תרומת המגזר קודזה מהשפעת גידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי, בסך של 14 מיליוני שקלים חדשים לעומת הכנסה של 23 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, וזאת בעיקר עקב התאמת היקף הפרשה הקבוצתית הנובעת מצמיחה בתיקי האשראי לדירור של הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2022

תרומת יתר פעילות משקי הבית (שאינה הלוואות לדיר) ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמה בהפסד של 14 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הפסד של 6 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

עיקר השינוי הושפע מגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי, שהסתכמו בהוצאה של 5 מיליוני שקלים חדשים ברבעון הראשון של שנת 2022 לעומת הכנסה של 7 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, ומגידול של 16 מיליוני שקלים חדשים בעמלות והכנסות אחרות. לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

מגזר בנקאות פרטית

ההגדרה הפיקוחית

בהתאם להגדרה הפיקוחית, מגזר בנקאות פרטית כולל אנשים פרטיים אשר יתרת תיק הנכסים הפיננסיים שלהם בבנק (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות-ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות פרטיים מסוימים אשר סווגו למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה, מסווגים למגזר משקי הבית בגישת מגזרים פיקוחיים. ההבדל נובע בעיקר מהיקף הנכסים הפיננסיים של הלקוחות המשמש לסיווג הלקוחות - רף הבנק לפיו נקבע סיווג הלקוח לפי גישת ההנהלה הוא 1 מיליוני שקלים חדשים ונמוך מההגדרה הפיקוחית.
- מגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה כולל גם עסקים שלהם היקפי נכסים נזילים, בסכומים העולים על 8 מיליוני שקלים חדשים. לקוחות אלה מסווגים למגזרי הפעילות העסקיים בגישת מגזרים פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר בנקאות פרטית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2021	2022	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
23	23	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
16	6	עמלות והכנסות אחרות
39	29	סך ההכנסות
(3)	(1)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
11	5	הוצאות תפעוליות ואחרות
31	25	רווח (הפסד) לפני הפרשה למיסים
10	8	הפרשה למיסים
21	17	רווח נקי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
212	120	אשראי לציבור (יתרת סוף)
208	120	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
20,900	22,048	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
307	116	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
20,495	21,783	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
145	70	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
1	1	מרווח מפעילות מתן אשראי
19	21	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
3	1	אחר
23	23	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תוצאות פעילות במגזר הבנקאות הפרטית (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמו ברווח של 17 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח של 21 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2022

מגזר עסקים זעירים וקטנים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים זעירים וקטנים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות עסקיים, שלהם היקפי נכסים נזילים בסכומים העולים על 8 מיליוני שקלים חדשים, משויכים למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה. לקוחות אלה מסווגים למגזר עסקים זעירים וקטנים, בהתאם למחזור פעילותם השנתי, לפי גישת מגזרים פיקוחיים.
- לקוחות עסקיים אשר משויכים כיום לבנקאות מסחרית לפי גישת ההנהלה, ומחזור הפעילות השנתי שלהם קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים, מסווגים למגזר עסקים זעירים וקטנים בגישה הפיקוחית.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים זעירים וקטנים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2021	2022	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
344	357	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
2	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
121	145	עמלות והכנסות אחרות
467	502	סך ההכנסות
16	43	הוצאות בגין הפסדי אשראי
254	280	הוצאות תפעוליות ואחרות
197	179	רווח לפני הפרשה למיסים
66	58	הפרשה למיסים
131	121	רווח לאחר מיסים
(1)	(1)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
130	120	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
29,241	32,163	אשראי לציבור (יתרת סוף)
28,668	31,355	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
47,104	52,510	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
29,635	31,338	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
45,690	51,707	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
27,714	27,966	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
286	308	מרווח מפעילות מתן אשראי
30	36	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
28	13	אחר
344	357	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר עסקים קטנים וזעירים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמה ב-120 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 130 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הגורם העיקרי לשינוי בתרומת המגזר, הינו העלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, שהסתכמו ברבעון הראשון של 2022 בהוצאה של 43 מיליוני שקלים חדשים לעומת הוצאה בסך 16 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. ההפרשה להפסדי אשראי נובעת בעיקר מהתאמת היקף הפרשה הקבוצתית לצמיחה בתיק האשראי, לעומת התקופה המקבילה אשתקד בה הושפעה ההפרשה בעיקר מהיציאה ההדרגתית ממשבר הקורונה.

הגידול בסעיפי הכנסות הריבית, נטו, העמלות וההכנסות האחרות, וההוצאות התפעוליות, נובע מגידול בפעילות השוטפת.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2022

מגזר עסקים בינוניים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים בינוניים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-50 מיליוני שקלים חדשים וקטן מ-250 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- במגזר בנקאות מסחרית לפי גישת ההנהלה קיימים עסקים בעלי מחזורי פעילות שבין 30 ל-120 מיליוני שקלים חדשים. המשמעות היא שקיימים לקוחות מסוימים בבנקאות המסחרית (לפי גישת ההנהלה) אשר מחזור הפעילות שלהם קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים, המסווגים במגזר עסקים זעירים וקטנים לפי מגזרי פעילות פיקוחיים.
- מנגד, קיימים לקוחות עסקיים המסווגים למגזר בנקאות עסקית לפי גישת ההנהלה, בעלי מחזור פעילות שנתי נמוך מ-250 מיליוני שקלים חדשים, אשר משויכים למגזר עסקים בינוניים בגישה הפיקוחית.
- ככלל, בשנים האחרונות מסווגים לקוחות חדשים בהתאם להגדרה הפיקוחית כך שהמתאם בין גישת ההנהלה לגישה הפיקוחית כאמור לעיל, גדל.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים בינוניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2021	2022	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
85	93	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
26	26	עמלות והכנסות אחרות
111	119	סך ההכנסות
16	(19)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
54	57	הוצאות תפעוליות ואחרות
41	81	רווח לפני הפרשה למיסים
14	26	הפרשה למיסים
27	55	רווח נקי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
9,934	11,573	אשראי לציבור (יתרת סוף)
9,688	11,363	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
15,946	14,426	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
9,369	10,313	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
15,281	14,762	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
11,541	13,259	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
71	80	מרווח מפעילות מתן אשראי
11	10	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
3	3	אחר
85	93	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תוצאות פעילות מגזר עסקים בינוניים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמו ברווח של 55 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח של 27 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הגורם העיקרי לשינוי בתרומת המגזר, הינו הירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, שהסתכמו ברבעון הראשון של 2022 בהכנסה של 19 מיליוני שקלים חדשים לעומת הוצאה בסך 16 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. ההפרשה להפסדי אשראי נובעת בעיקר מהתאמת היקף הפרשה הקבוצתית לצמיחה בתיק האשראי, לעומת התקופה המקבילה אשתקד בה הושפעה הפרשה בעיקר מהיציאה ההדרגתית ממשבר הקורונה.

הגידול בסעיפי הכנסות הריבית, נטו, העמלות וההכנסות האחרות, וההוצאות התפעוליות, נובע מגידול בפעילות השוטפת. לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2022

מגזר עסקים גדולים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים גדולים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-250 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- במגזר בנקאות עסקית לפי גישת ההנהלה קיימים עסקים בעלי מחזורי פעילות הגדול מ-120 מיליוני שקלים חדשים. המשמעות היא שיש לקוחות מסוימים בבנקאות העסקית (לפי גישת ההנהלה) אשר מחזור הפעילות שלהם קטן מ-250 מיליוני שקלים חדשים, אשר מסווגים במגזר עסקים בינוניים בגישה הפיקוחית.
- גופים מוסדיים אשר מנהלים בגישת ההנהלה במסגרת הבנקאות העסקית, מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.
- ככלל, בשנים האחרונות מסווגים לקוחות חדשים בהתאם להגדרה הפיקוחית, למעט גופים מוסדיים כאמור לעיל, כך שהמתאם בין גישת ההנהלה לגישה הפיקוחית כאמור לעיל, גדל.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים גדולים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2021	2022	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
139	155	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
3	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
38	56	עמלות והכנסות אחרות
180	212	סך ההכנסות
35	30	הוצאות בגין הפסדי אשראי
95	88	הוצאות תפעוליות ואחרות
50	94	רווח לפני הפרשה למיסים
17	31	הפרשה למיסים
33	63	רווח נקי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
21,082	25,885	אשראי לציבור (יתרת סוף)
20,743	25,554	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
35,734	36,046	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
20,640	23,512	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
37,059	35,223	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
29,259	34,754	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
124	129	מרווח מפעילות מתן אשראי
12	17	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
3	9	אחר
139	155	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר עסקים גדולים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמה ברווח של 63 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 33 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול נובע בעיקר מגידול בפעילות העסקית: עליה של 32 מיליוני שקלים חדשים בהכנסות המימון, וזאת על רקע גידול של כ-13.9% בהיקף יתרות האשראי הממוצעות במגזר.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

מגזר גופים מוסדיים

ההגדרה הפיקוחית

המגזר כולל קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, קרנות סל, חברות ביטוח וחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

גופים מוסדיים מנהלים בגישת ההנהלה במסגרת הבנקאות העסקית ובמסגרת מגזר הניהול הפיננסי, ומוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר גופים מוסדיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2021	2022	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
24	34	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
2	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
14	15	עמלות והכנסות אחרות
40	49	סך ההכנסות
(19)	4	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
36	38	הוצאות תפעוליות ואחרות
23	7	רווח לפני הפרשה למיסים
8	2	הפרשה למיסים
15	5	רווח נקי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
2,231	2,005	אשראי לציבור (יתרת סוף)
2,219	1,999	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
52,643	63,118	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
1,548	2,006	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
47,181	59,774	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
2,516	1,476	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
5	7	מרווח מפעילות מתן אשראי
14	18	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
5	9	אחר
24	34	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר גופים מוסדיים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמה ברווח של 5 מיליוני שקלים חדשים לעומת 15 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

עיקר הגידול ברווח נובע מהוצאות בגין הפסדי אשראי בסך 4 מיליוני שקלים חדשים ברבעון הראשון של שנת 2022, לעומת הכנסה של 19 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2022

מגזר ניהול פיננסי

ההגדרה הפיקוחית

מגזר ניהול פיננסי כולל את פעילות המסחר, ניהול הנכסים וההתחייבויות והשקעות ריאליות. פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, שאילת ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך. ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באיגרות חוב זמינות למכירה ובאיגרות חוב מוזקקות לפדיון, גידור באמצעות מכשירים נגזרים מגדרים, גידור ALM, גידור מטבעי של השקעות בחוץ לארץ. השקעות ריאליות - השקעה במניות זמינות למכירה ובחברות כלולות של עסקים. פעילות ניהול פיננסי אחרת - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, מכירה וניהול תיקי אשראי.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

גופים מוסדיים אשר מנוהלים בגישת ההנהלה במסגרת מגזר הניהול הפיננסי, מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר ניהול פיננסי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2021	2022	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
		סך הכל הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
131	463	הכנסות מימון שאינן מריבית
182	115	עמלות והכנסות אחרות
112	473	סך ההכנסות
425	1,051	הוצאות בגין הפסדי אשראי
-	-	הוצאות תפעוליות ואחרות
130	126	רווח לפני הפרשה למיסים
295	925	הפרשה (הקטנת הפרשה) למיסים
99	301	רווח לאחר מיסים
196	624	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
(12)	1	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
184	625	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(6)	(12)	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
178	613	מאזן - סעיפים עיקריים:
11,896	13,044	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
-	-	מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
-	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
131	463	אחר
131	463	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תוצאות פעילות מגזר הניהול הפיננסי (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמה ברווח של 613 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח של 178 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הגורם העיקרי לגידול בתוצאות המגזר הוא גידול בהכנסות המימון, בעיקר כתוצאה מהשפעת מדד המחירים לצרכן, והשפעת רישום חשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן.

ראה גם ניתוח ההתפתחות בהכנסות המימון בפרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר.

כמו כן, כוללות ההכנסות האחרות במגזר זה רווחי הון ממימוש נכסי נדל"ן ברבעון הראשון של שנת 2022, בסך 279 מיליוני שקלים חדשים.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2022

פעילות חוץ לארץ

ההגדרה הפיקוחית

פעילות הבנק בחוץ לארץ מוצגת בנפרד ונחלקת לפעילות של אנשים פרטיים ופעילות עסקית.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

לקוחות עסקיים ופרטיים בסניפי חוץ לארץ שסווגו למגזרי הפעילות השונים בהתאם לגישת ההנהלה, סווגו למגזר פעילות חוץ לארץ בגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים.

לקוחות עסקיים ופרטיים בסניפי חוץ לארץ מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים ומנוהלים בגישת ההנהלה במסגרת מגזרי הפעילות השונים - בעיקר בנקאות פרטית ועסקית.

תוצאות הפעילות בחוץ לארץ

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2021	2022	
במיליוני שקלים חדשים		
		רווח ורווחיות
49	54	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
6	5	עמלות והכנסות אחרות
55	60	סך ההכנסות
(2)	3	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
23	18	הוצאות תפעוליות ואחרות
34	39	רווח לפני הפרשה למיסיים
11	13	הפרשה למיסיים
23	26	רווח נקי
		מאזן - סעיפים עיקריים:
3,914	4,760	אשראי לציבור (יתרת סוף)
3,877	4,718	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
4,265	4,513	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
3,421	4,373	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
4,407	4,495	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
4,810	5,578	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
		מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
27	96	מרווח מפעילות מתן אשראי
3	6	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
19	(48)	אחר
49	54	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת הפעילות בחוץ לארץ לרווחי הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמה ב-26 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 23 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

עיקר הגידול נובע מעודפי הכנסות המימון אשר נובע מגידול בפעילות השוטפת.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2022

חברות מוחזקות עיקריות

תרומת החברות המוחזקות לרווח הנקי מפעולות רגילות, הגיעה ברבעון הראשון של שנת 2022 ל-241 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 101 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. נתונים אלה כוללים השפעות של שינויים בשערי החליפין על יתרות ההשקעה בחברות המוחזקות בחוץ לארץ, המכוסים בבנק עצמו.

ללא השפעת הפרשי שער כאמור לעיל, הסתכמה תרומת החברות המוחזקות ב-237 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 101 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, ראה הסבר בחברות המוחזקות להלן.

בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "בנק אגוד")

בנק אגוד הינו תאגיד בנקאי הפועל בהתאם לרישיון 'בנק' לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981. ביום 30 בספטמבר 2020 הושלמה העסקה בין בעלי השליטה בבנק אגוד לבין בנק מזרחי טפחות בה נרכשו מניות בנק אגוד שבידי בעלי השליטה, בתמורה להנפקת מניות של מזרחי טפחות, והושלמה רכישת המניות מיתר בעלי המניות החל ממועד זה מחזיק הבנק במלוא הון המניות של בנק אגוד, ובכך מתקיימת שליטה של הבנק בבנק אגוד. לפרטים, ראה ביאור 35 לדוחות הכספיים לשנת 2021.

תרומת בנק אגוד לרווחי הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכמה ב-212 מיליוני שקלים חדשים (רווחי בנק אגוד כוללים, מלבד הרווח השוטף, גם רווחי הון ממימוש נכסים), וכן 54 מיליוני שקלים חדשים בגין יתרת זכות נדחית שנרשמה בגין רכישת אגוד ומוכרת ברווח והפסד על פני 5 שנים החל מהרבעון הרביעי של שנת 2020.

סך המאזן המדווח של בנק אגוד ליום 31 במרץ 2022 הסתכם ב-27,592 מיליוני שקלים חדשים, לעומת ב-34,620 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2021, קיטון של 7,028 מיליוני שקלים חדשים (20.3%). יתרת האשראי לציבור, נטו המדווחת ליום 31 במרץ 2022 הסתכמה ב-16,297 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 18,592 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2021, קיטון של 2,295 מיליוני שקלים חדשים (12.3%), יתרת פיקדונות הציבור המדווחת ליום 31 במרץ 2022 הסתכמה ב-16,615 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 24,822 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2021, קיטון של 8,207 מיליוני שקלים חדשים (33.1%), כתוצאה מהעברה הדרגתית של פעילות האשראי ופיקדונות הציבור מבנק אגוד למזרחי טפחות.

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן: "בנק יהב")

בנק יהב הינו תאגיד בנקאי הפועל בהתאם לרישיון 'בנק' לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981. חלקה של הקבוצה ברווח הנקי של בנק יהב ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-24 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 23 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. תשואת הרווח הנקי על ההון של בנק יהב בחישוב שנתי, הגיעה ברבעון הראשון של שנת 2022 ל-10.0%, לעומת תשואה של 10.7% ברבעון המקביל אשתקד.

סך המאזן של בנק יהב ליום 31 במרץ 2022 הסתכם ב-34,491 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 33,759 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2021, גידול של 732 מיליוני שקלים חדשים (2.2%). יתרת האשראי לציבור, נטו ליום 31 במרץ 2022 הסתכמה ב-11,266 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 11,129 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2021, גידול של 137 מיליוני שקלים חדשים (1.2%). יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 במרץ 2022 הסתכמה ב-30,737 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 29,991 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2021, גידול של 746 מיליוני שקלים חדשים (2.5%).

טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ (להלן: "טפחות סוכנות לביטוח")

טפחות סוכנות לביטוח היא סוכנות ביטוח בבעלות מלאה של הבנק, העוסקת במכירת פוליסות ביטוחי החיים ופוליסות ביטוחי הנכסים של לקוחות המבצעים משכנתאות בבנק. הרווח הנקי של טפחות סוכנות לביטוח ברבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-18 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 16 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הגיעה ברבעון הראשון של שנת 2022 ל-5.6% לעומת תשואה של 5.5% ברבעון המקביל אשתקד.

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל הנמצאות בשליטתו המלאה של הבנק ונשענות על תשתית הבנק, תרמו לרווח הנקי של הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2022 כ-3 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 7 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

השקעות במניות

הבנק מנהל השקעות נוסטרו במניות. מניות שבהן השקיע הבנק כאמור, מוצגות כמניות שאינן למסחר וכמניות וניירות ערך אחרים במסגרת תיק ניירות הערך של הבנק ובמסגרת ההשקעה בחברות כלולות, כאשר לבנק השקעה מהותית בתאגיד.

במסגרת ההשקעות (אשר אינן סחירות ולא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין) מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך) המותאמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. יתר ההשקעות (סחירות וקיים לגביהן שווי הוגן) מוצגות בהתאם לערכי השוק שלהן ושינויים בשווי ההוגן אשר טרם מומשו, מוכרים בדוח רווח והפסד.

השקעות הבנק במניות הסתכמו ליום 31 במרץ 2022 ב-834 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 563 ו-795 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 במרץ 2021 וליום 31 בדצמבר 2021, בהתאמה. רווחי הבנק נטו מההשקעות במניות, הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2022 ב-115 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 45 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

לפרטים בדבר השקעה במניות שאינן למסחר ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

סקירת הסיכונים

פרק זה כולל סקירה תמציתית וניתוח ההתפתחויות של הסיכונים העיקריים שהבנק נחשף אליהם. ככל שנדרש, יש לעיין בפרק זה ביחד עם פרק סקירת הסיכונים שנכלל בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים לשנת 2021. דוח סיכונים מפורט הכולל את דרישות הגילוי של הנדבך השלישי של באזל ומידע נוסף על הסיכונים שניתן על פי המלצות הועדה לציבות פיננסית (FSB-ה), מפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

התפתחויות בסיכונים ואופן ניהולם

הפעילות העסקית השוטפת של הקבוצה במגוון המוצרים והמכשירים הפיננסיים המאזניים והחוץ מאזניים חושפת את הקבוצה למגוון סיכונים פיננסיים ושאינם פיננסיים שהתממשותם מהווה פוטנציאל לפגיעה בתוצאות הפיננסיות שלו או בתדמיתו. הסיכונים הפיננסיים המרכזיים אותם מנהל הבנק הינם: סיכונים אשראי, לרבות סיכון הריכוזיות, סיכון נזילות וסיכונים שוק וריבית. לצד הסיכונים הפיננסיים, פעילות הבנק כרוכה בסיכונים שאינם פיננסיים כגון: סיכונים ציות ורגולציה, סיכונים תפעוליים, סיכון טכנולוגיית המידע, סיכונים אבטחת מידע וסייבר, סיכונים משפטיים, סיכון מוניטין וסיכונים נוספים, כגון סיכונים הסביבה, סיכון מודל עסקי והתחרות בענף. מדיניות ניהול ובקרת הסיכונים בתחומים השונים מיועדת לתמוך בהשגת היעדים העסקיים של הקבוצה תוך הגבלת החשיפה לסיכונים אלה. תהליכי ניהול ובקרת הסיכונים בבנק ובקבוצה נועדו לזהות, לנהל, לנטר, לכמת ולהפחית את כלל הסיכונים המהותיים הגלומים בפעילותו ולתמוך בהשגת יעדיו העסקיים.

פרופיל הסיכון של הבנק נותר ללא שינוי ביחס לרבעונים הקודמים. יצוין כי מתחילת שנת 2021, חל שיפור מהותי במצב המשק כפי שנצפה במדדים העיקריים (כגון: ירידה בשיעור האבטלה ושיעור צמיחה גבוהה בשנת 2021), כאשר ההתאוששות הינה בכל ענפי המשק.

ברבעון הראשון של שנת 2022, רמת ההשפעה הכוללת של סיכון אשראי ושל הסיכון בגין איכות לווים וביטחונות נותרה ברמה בינונית, לאור מגמות סותרות בתקופה זו: מצד אחד הסיכון הגלום ממשבר הקורונה פחת ונראה שהשפעתו על המשק מוגבלת בהיקפה. מאידך, משבר רוסיה אוקראינה מחריף וסופו לא נראה באופק ויתכן שהשפעה שלילית על הפעילות הכלכלית העולמית ובכללה על ישראל, זאת בנוסף ללחצי האינפלציה שהביאו לעליית הריבית בארץ ובעולם.

משבר הקורונה

החל מחודש ינואר 2022, עם התפשטות זן האומיקרון, ביצע הבנק פעולות להתמודדות עם האירוע, בין היתר: הפצת הנחיות עבודה ושמירה על היגיינה וריחוק חברתי, פיצול יחידות וסניפים, מעבר לעבודה במתכנת של קפסולות, גיבוש מתכונת לעבודה מרחוק באמצעות תהליך סדור ומהיר, חלוקת אמצעים במטרה לשפר את המיגון ועוד. במקביל מקיים הבנק מעקב אחר מקרי תחלואה או הדבקה בסניפים וביחידות המטה. היחידות העסקיות ממשיכות להימצא בקשר הדוק ושוטף עם הלקוחות, במטרה לסייע למגזר העסקי בהתמודדות עם הקשיים והאתגרים הנובעים מהמשבר.

ברבעון הראשון של שנת 2022, פעל הבנק בהמשכות העסקית במסגרת כוונות מוגברת. רמת הכוונות עלתה ברבעון הראשון של שנת 2022, עם האצת התפשטות זן האומיקרון. בחודש אפריל 2022, עם הירידה בהיקף התחלואה והפחתת ההגבלות בהתאם למדיניות משרד הבריאות, הוריד הבנק את רמת הכוונות למצב שגרר. יחד עם זאת הבנק ממשיך לעקוב ולנטר אחר מצב התחלואה בבנק ושומר את כל מערכי החרום ערוכים במידה ותהיה אסקלציה.

משבר באוקראינה

ביום 24 בפברואר 2022 החל עימות צבאי בין רוסיה לבין אוקראינה. בשלב זה לא ניתן להעריך כיצד יתפתח העימות ומה תהייה השלכותו, אם בכלל, על השווקים ועל הפעילות הכלכלית, לרבות של לקוחות הבנק. הנהלת הבנק עוקבת אחר ההתפתחויות, ותנקוט בפעולות ככל שתידרשנה. הבנק עוקב אחר רשימות הסנקציות שפורסמו בקשר עם עימות זה על ידי ארה"ב, האיחוד האירופי ואנגליה, ומיישם אותן, כחלק ממדיניות ניהול הסיכון שלו.

מיזוג אגוד

ביום 30 בספטמבר 2020 הושלמה עסקה לרכישת מניות בנק אגוד בידי הבנק, תהליך המיזוג הינו מהותי, בהיקף נרחב ובעל מורכבות רבה, ונושא בחובו מגוון רחב של סיכונים. תהליך המיזוג החל ברבעון הרביעי של שנת 2020, ומבוצע באמצעות מספר צוותי עבודה נרחבים משותפים לבנק מזרחי טפחות ולבנק אגוד ובניהול מקיף של ועדת היגוי בראשות המנהל הכללי של הבנק, מנהלות לביצוע תכנית המיזוג, וועדת דירקטוריון מיוחדת שהוקמה על מנת לעקוב אחר התהליך. ניהול הסיכונים הינו חלק אינטגרלי ודינמי בכל צוותי העבודה, כאשר מנהל הסיכונים הראשי של הקבוצה בוחן ומתכלל את כלל סיכונים המיזוג והאמצעים הננקטים להפחתה וניהול הסיכון. תהליך הסבת הלקוחות החל ברבעון השני של שנת 2021, ומתבצע בהדרגה, תוך הרחבת מספר הסניפים וכמות הלקוחות. החטיבה לבקרת סיכונים והביקורת הפנימית של הבנק מלווים באופן שוטף ומבצעים תהליכי בקרה והפקות לקחים. ליווי תהליך המיזוג אגוד כולל ניהול שוטף של מפת הסיכונים, ביצוע בקרות תפעוליות מקיפות של הקו שני ובחינה שוטפת רבעונית של סטטוס כלל הבקורות הרחבות המבוצעות בקווי ההגנה השונים בבנק מזרחי טפחות ובבנק אגוד. כמו כן, מבוצע על ידי בקרת סיכונים תהליך הפקת לקחים מקיף בסיום כל סבב הסבה, מסקנות התהליך מובאות לדין בהנהלת הבנק, בוועדת הדירקטוריון למיזוג אגוד ונשלחות לבנק ישראל.

במסגרת ההיערכות למיזוג, פועלים שני הבנקים להסבת לקוחות מאגוד אל הבנק, וכן להעברת הפעילויות השונות של אגוד אל הבנק. כפועל יוצא מהמיזוג, צפויה סגירה של רוב סניפי בנק אגוד.

לבנק אגוד התקשרות רבת שנים עם בנק לאומי לקבלת שירותי מחשוב ותפעול אשר הוארך מעת לעת. ביום 12 במאי 2020 אישר דירקטוריון בנק אגוד התקשרות בתוספת להסכם, בהתאם לתוספת זו נקבעו בין הצדדים, בין היתר, כי תוקפו של ההסכם יוארך עד ליום 31 בדצמבר 2022.

בחטיבת הטכנולוגיה מנוהלת תכנית ובה פרויקטים רבים שתכליתם העברת הפעילות של בנק אגוד מבוססת מערכות בנק לאומי ובנק אגוד ושילובם במערכות הבנק. פרויקטים אלה כוללים הסבת לקוחות, מוצרים, מידע היסטורי, דיווחים ועוד.

הבנק מנהל את פרויקט המיזוג באופן מופרד מעסקיו השוטפים ובצורה מדורגת, במטרה לאפשר עמידה ביעדי תוכניות העבודה במקביל לתהליך המיזוג.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2022

עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 451 בנושא נהלים למתן הלוואות לדיור

ביום 31 בינואר 2022 פרסם בנק ישראל עדכון בנושא נהלים למתן הלוואות לדיור (תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 451), זאת במטרה להגביר את השקיפות ולסייע ללקוחות לקבל החלטה מושכלת בתהליך נטילת המשכנתא. עדכון ההוראה מתייחס למספר היבטים הכוללים: פשטות שתגביר את ההבנה של הלקוח, שקיפות ואחידות המידע ללקוח שתאפשר יכולת השוואה בין הצעות מבנקים שונים, כלים מקוונים לשימוש הלקוח וקיצור זמני הודעה על אישור עקרוני.

ההוראה מגדירה 3 סלים אחידים אותם נדרשים התאגידים הבנקאיים להציע ללקוחות, באישור העקרוני ובנוסף רשאי הבנק להציע מסלול נוסף (אחד או יותר ללא הגבלה מצד בנק ישראל). בהתאם לשיקול דעת הבנק לתמהיל המתאים ללקוח. כמו כן התיקונים להוראה כוללים הנחייה לתאגידים הבנקאיים להעמיד לרשות הציבור מחשבון מקוון המאפשר ביצוע סימולציות של תמהילים שונים של הלוואות בטווחי זמן שונים לרבות של המסלולים האחידים שנקבעו בהוראה, לצורך קבלת אומדן של השפעת השינויים בתמהיל הלוואה על סכום ההחזר החודשי ועל הסכום הכולל שישולם עד סוף תקופת הלוואה. חישוב ההחזרים בהלוואה יכול אומדן השפעות אינפלציה ועדכוני ריבית במסלולי ריבית המשתנה, בהתאם לתחזיות הנגזרות משוק ההון בהתייחס להתפתחות העתידית של פרמטרים אלה.

תחילתם של התיקונים להוראה זו הינם ביום 31 באוגוסט 2022, והבנק נערך ליישום ההוראה, בהיבטים השונים העסקיים והתפעוליים.

הפסקת פרסום ריבית הליבור

בהתאם לפרסום הודעת ה-ICE (Intercontinental Exchange) על הפסקת פרסום ריביות הליבור עבור כל המטבעות למעט הדולר בסוף שנת 2021 ולפרסום הוראת בנק ישראל (הוראת ניהול בנקאי תקין 250A), הבנק קבע ריביות בסיס חלופיות ועדכן בכך את לקוחותיו הן באמצעות פניות אישיות ללקוחות הרלוונטיים והן באמצעות פרסומים באתר האינטרנט של הבנק.

תיאור הסיכונים

הבנק עוסק בפעילות בנקאית מסחרית (עסקית וקמעונית) ובפעילות משכנתאות, אשר בה מוביל הבנק את מערכת הבנקאות בישראל. סיכון האשראי הוא הסיכון המרכזי בפעילות התאגידים הבנקאיים. בבנק מוסה סיכון זה לפעילות האשראי הקמעונית ובפרט האשראי לדיור, פעילות המאופיינת ברמת סיכון נמוכה יחסית. הבנק מנטר ומנהל את סיכוני תיק האשראי במגוון כלים, לרבות פיתוח והטמעה של מודלים פנימיים להערכת דירוג האשראי של הלקוח. ראה בהרחבה בפרק סיכון האשראי להלן.

בתחום העסקי הבנק פועל תוך ביצוע שוטף של הערכות סיכון ברמת הלקוח וברמת הענף והמשק כולו (ריכוזיות ענפית). הפעילות בתחום זה מושפעת בשנים האחרונות מהרחבת פעילותם של הגופים המוסדיים וחברות הביטוח הממוקדות במתן אשראי בהיקפים משמעותיים ולזמן ארוך. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים הדרישה הרגולטורית המזערית ליחס כיסוי הנזילות הינה 100%. הבנק נמצא ביחסי נזילות גבוהים, עם מרווחי ביטחון הולמים וכן במבנה מקורות יציב.

חשיפת הבנק לפעילות בחוץ לארץ היא נמוכה וכן, פעילותו בתחום השקעות הנוסטרו, אשר נועדה ברובה להשקעת עודפי הנזילות, הינה בנכסים איכותיים עם סיכון אשראי מזערי.

ההתפתחויות הטכנולוגיות והעלייה ברמת התחכום של הגורמים הפועלים בתחום מתקפות הסייבר, מעלה את רמת הסיכון ובמקביל את עצימות הניהול והניטור של הסיכונים התפעוליים, סיכונים טכנולוגיים המידע וסיכונים אבטחת המידע והסייבר.

לבנק מסגרת נרחבת לניהול ובקרת הסיכונים אליהם הוא נחשף, הכוללת מבנה ארגוני תומך בניהול ובקרת סיכונים אלה. ניהול הסיכונים בקבוצה מתבצע בראייה כוללת של פעילות הבנק בארץ ובשלוחות חוץ לארץ, באופן שוטף בהתאם להנחיות בנושא ניהול ובקרת סיכונים שקבע הפיקוח על הבנקים בהוראות ניהול בנקאי תקין, ובפרט, הוראה מספר 310 של בנק ישראל - "ניהול סיכונים", ובהתאם למסגרת שהותוותה בנדבך השני של באזל, כולל השינויים הנדרשים עם כניסת באזל III לתוקף.

דירקטוריון הבנק והועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון אחראים להתוות את העקרונות הנדרשים לניהול ובקרת הסיכונים השונים אליהם חשוף הבנק במסגרת פעילותו, כולל התווית אסטרטגית סיכון וקביעת תיאבון הסיכון בהתאמה לאסטרטגיית הכוללת של הבנק, וכן לפקח אחר עמידת הבנק בעקרונות ובתיאבון הסיכון שקבע.

הנהלת הבנק מחויבת לניהול שוטף של הסיכונים המהותיים העומדים בפני הבנק, וליישום העקרונות שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק לטיפול בסיכונים אלה.

לבנק תהליך מוסדר למיפוי זיהוי הסיכונים הכרוכים בפעילותו, הנקבעים לפי סף מהותיות, המבוסס במונחי שיעור מההון של הבנק. עקרונות הטיפול בסיכונים המהותיים השונים כפי שזוהו ומופו, לרבות, תיאבון הסיכון, אופן המדידה, הניהול והמזעור של כל סיכון, מעוגנים במסמכי מדיניות ייעודיים.

תיאור תיאבון הסיכון וניהול הסיכונים

תיאבון הסיכון מגדיר את רמת הסיכון הכוללת שהבנק מוכן לקחת על עצמו ומהווה קביעה ברמת-על. תיאבון הסיכון מגדיר היכן הבנק רוצה להימצא במונחים של תשואה (תמורה/תועלת) מול סיכון (עלות) במבט צופה פני עתיד. תיאבון הסיכון של הבנק נקבע לכל הסיכונים המהותיים באמצעות מגבלות כמותיות ואיכותיות, כאשר המגבלות הכמותיות מוגדרות ברובן כשיעור של הון עצמי רובד 1 של הבנק. עבור מרבית הסיכונים נקבעו מגבלות למצב שוק רגיל, וכן למצב קיצון, וזאת בהסתמך על תוצאות תרחישי הקיצון השונים שעורך הבנק ובהתאם לאסטרטגיית הסיכון ועקרונות היסוד של התוכנית האסטרטגית והעסקית של הבנק ועל רמת הנזילות וההון הנדרשת לעמידה ביעדים האסטרטגיים. בכל שנה, מאותגר תיאבון הסיכון על ידי מנהל הסיכונים הראשי, ההנהלה והדירקטוריון, לנוכח היעדים העסקיים שנקבעו בתוכניות העבודה, בהתאם לתוכנית האסטרטגית, לפרופיל הסיכון ולתוצאות תהליך הערכת ניהול הסיכונים האיכותי שמבצעים המנהלים בבנק. התהליך נועד לבחון את רמת הסיכונים השונים והצפי לכיוון התפתחותם במהלך השנה העוקבת. כתוצאה מכך, נתמכת האסטרטגיית העסקית של הבנק על ידי מסגרת תיאבון סיכון מתאימה, תוך כדי ניטור שוטף של פרופיל הסיכון והתראה במקרה שפרופיל הסיכון מגיע לגבולות תיאבון הסיכון שנקבע.

השימוש בתרחישי קיצון במסגרת ניהול הסיכונים

תרחישי קיצון הינם טכניקות לניהול סיכונים המשמשות להערכת החשיפה של הבנק לסיכונים, הן בראייה נוכחית והן בראייה צופה פני עתיד. תרחישי הקיצון מאפשרים הבנה של השפעת אירועי קיצון מסוגים שונים על יציבות הבנק, ומהווים כלי נוסף, משלים ואינטגרלי לגישות, למדדים ולמודלים לניהול הסיכונים. תוצאות תרחישי הקיצון משמשות את הבנק לאתגור תיאבון הסיכון ותכנון ההון, זיהוי מוקדי סיכון מהותיים וחולשות בתיק, כלי תומך לקבלת החלטות עסקיות ומהוות אמצעי משלים למדידת סיכונים במודלים כמותיים לזיהוי סיכונים שאינם מוזהים במודלים. לבנק מגוון רחב של מתודולוגיות לביצוע תרחישי קיצון, המחושבים על מנת לאמוד את פוטנציאל פגיעת הסיכונים השונים ביעדי העסקיים והפיננסיים של הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

השימושים העיקריים של תרחישי הקיצון והעקרונות לקביעתם מעוגנים במסמך מדיניות מסגרת כללית לניהול ובקרת סיכונים. הבנק עושה שימוש נרחב בתוצאות תרחישי הקיצון על מנת לאמוד את פוטנציאל פגיעת הסיכונים השונים ביעדיו העסקיים והפיננסיים, במסגרת תהליך תכנון ההון המהווה חלק ממסמך ה-ICAAP.

תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process)

ה-ICAAP הינו תהליך להערכת ההון הפנימי (הנדבך השני במסגרת הערכת ההון בהתאם להוראות באזל) שנועד להבטיח, כי רמת ההון הכוללת של הבנק, תואמת את פרופיל הסיכון שלו, יעדי ההון שקבע ויעדיו העסקיים בהתאם לתוכנית העבודה ותכנון ההון השוטף. זאת הן במהלך עסקים רגיל והן בתרחישי קיצון. כמו כן, במסגרת נדבך זה, מתקיימים תהליכי הערכה איכותיים לרמת הסיכונים השונים, איכות ניהולם, בניית מפת הסיכונים וזיהוי מוקדי הסיכון.

מסמך ה-ICAAP, נדון בהרחבה ומאושר בהנהלת הבנק, בוועדות הדירקטוריון (ועדה לניהול סיכונים וועדת הביקורת) ובמליאת הדירקטוריון. המסמך הוגש בסוף שנת 2021 לבנק ישראל וכולל התייחסות איכותית וכמותית לכלל היבטי הסיכון של הבנק.

מסמך זה כולל מספר פרקים שנועדו לתאר את הממשל התאגידי של ניהול הסיכונים בבנק, ניתוח תמציתי איכותי וכמותי של הסיכונים המהותיים לבנק, יעדי ההון, פרופיל הסיכון הנוכחי ובראיה לשנת 2021, וההתפתחויות שחלו במהלך השנה בהתאם לתהליך הערכת סיכונים עצמית והצגת מפת סיכונים כוללת של הבנק. יצוין כי תכנון ההון והערכת הסיכונים במסגרת מסמך ה-ICAAP השנתי כוללים את השפעות מיזוג בנק אגוד, וכן התייחסות לפרופיל הסיכון הפרטני של אגוד, כחלק מראיית הסיכון הקבוצתית.

החלק המרכזי במסמך ה-ICAAP הינו תהליך תכנון ההון הפנימי שבוצע לאופק תכנון של שלוש שנים קדימה, מיום 30 ביוני 2021 ועד ליום 30 ביוני 2024. במסגרת זו, חושבה הקצאת ההון הנדרשת, בגין כל אחד מהסיכונים, החל מדרישות הנדבך הראשון, בתוספת ההון הנדרש בגין הנדבך השני. הנדבך השני כולל הקצאת הון בגין סיכונים שאינם מופיעים בנדבך הראשון, כגון: סיכונים ריכוזיים אשראי וסיכון ריבית בתיק הבנקאי וכן, הקצאות הון נוספות בגין סיכונים שנכללים בנדבך הראשון אך להערכת הבנק נדרשת תוספת הקצאת הון בגינם. הקצאת ההון מחושבת במצב של שגרה וכן בתרחישי קיצון. תרחישי הקיצון מבוצעים בתדירות משתנה, בעוצמות וברמות שונות, החל מביצוע תרחישים ברמה של הסיכון הבודד, תרחיש מערכתי הבוחן התממשות של מספר סיכונים במקביל, המבוסס על התרחיש האחיד של בנק ישראל, וכלה בביצוע תרחישי איום. התרחישים נועדו לוודא כי יש בידי הבנק כריות הון מספקות כדי לשרוד גם בתרחישי איום, תרחישים עם השפעה בעוצמה גבוהה והסתברות מזערית להתרחשות, וכי הבנק עומד במגבלת יחס הון עצמי רובד 1 לתרחיש איום - יחס הון מינימלי של 6.5%. בנוסף, מפעיל הבנק תרחישי איום הפוכים, RST (Reverse Stress Test) הבוחנים, בהסתמך על פרופיל הסיכון של הבנק, מהו האירוע אשר עלול להביא את הבנק קרוב למגבלת הון עצמי רובד 1 לתרחיש איום.

התהליך השנתי של ההערכה הפנימית של הבנק לבחינת הלימות ההון, מצביע על כך כי בידי הבנק הון מספק, להתמודדות עם מגוון הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק, הן במהלך עסקים רגיל והן בתרחישי קיצון. לאורך כל שנות התכנון, לבנק הון כולל זמין הגבוה מההון הכולל הנדרש ב-ICAAP גם לאחר הפעלת תרחישי קיצון ותרחיש איום. כמו כן, יחס הון עצמי רובד 1 בתרחיש איום בכל אחת משנות התרחיש אינו יורד מתחת לשיעור של 6.5% ממסמך ה-ICAAP של שנת 2021 ומסקנותיו אושרו בהנהלה ובדירקטוריון הבנק במהלך חודש דצמבר 2021, והוגשו לבנק ישראל בסוף שנת 2021.

התרחיש המערכתי

התרחיש המערכתי הינו תרחיש קיצון אחיד שעורך הפיקוח על הבנקים למערכת הבנקאית. בחודש אוקטובר 2021, פרסם בנק ישראל תרחיש מערכתי מעודכן, הכולל תרחיש מאקרו כלכלי, אשר מאופיין בזעזוע גלובלי, ומתבטא בהאטת הפעילות הכלכלית ונפילות בשווקים בעולם ובישראל. הריבית עולה בעקבות אינפלציה גבוהה, ובמקביל חלים ירידה חדה במחירי הנכסים, עלייה באבטלה והתכווצות הצריכה הפרטית. מעבר לכך ובמקביל בסוף שנת 2022, מתחילה מערכה ביטחונית משמעותית בישראל, המביאה להחמרה נוספת בפעילות המשקית, ומביאה לירידה מהותית בדירוג האשראי של מדינת ישראל (ירידה ל-BBB), זאת לצד השינויים בסביבה העסקית והתחרות מול השחקנים הפיננסיים החדשים. תוצאות הבנק בתרחיש זה, המתארות את ההתפתחות הצפויה של מאזן הבנק ותנאי הרווחיות יחסי ההון והמינוף הועברו לבנק ישראל בחודש פברואר 2022.

חומרת גורמי הסיכון

הבנק קבע מסגרת לניהול ובקרת הסיכונים בקבוצה, הכוללת את מיפוי הסיכונים המהותיים וסף המהותיות שלהם, וכן הגדרה של מנהלי סיכון (RO - Risk Owner) לכלל הסיכונים. עבור כל סיכון נאמד פוטנציאל ההשפעה שלו על הפעילות העסקית, במהלך השנה הקרובה.

בטבלה להלן מפורטים גורמי הסיכון, חברי הנהלה שמונו כמנהלי הסיכונים לכל אחד מהם והערכות הנהלה לגבי מידת ההשפעה של כל אחד מגורמי הסיכון, על פי סולם הכולל חמש רמות סיכון: נמוכה, נמוכה-בינונית, בינונית, בינונית-גבוהה וגבוהה.

הבנק מעריך את רמות הסיכון בהתאם לאומדן היקף ההשפעה (פוטנציאל ההשפעה) על הון הבנק, במהלך השנה בתרחישים בעוצמות שונות, במצב עסקים רגיל ובמצב קיצון, בהתאם לדרגות החומרה כפי שנקבעו במדיניות מסגרת ניהול הסיכונים. יצוין כי הערכת השפעת הנזק הפוטנציאלי על הון הבנק, מבוצעת תוך בחינה הן של מדדים כמותיים והן של מדדים איכותיים לרבות, איכות ניהול הסיכון, קיום תכניות חירום ויכולת תגובה מהירה ודינמית של הבנק למזעור הנזק מהתממשות אירועי קיצון. ההערכה של רמת הסיכון עבור כל אחד מהסיכונים הינה סובייקטיבית, כאשר בחלק מהסיכונים ישנם מדדים כמותיים מובהקים ובחלקם ההערכה הסובייקטיבית היא משמעותית יותר. זאת, בהתאמה לתהליך ותוצאות ה-ICAAP השנתי של הבנק, הכולל הערכה עצמית של רמות הסיכון, איכות תהליכי ניהול ובקרת הסיכונים, לרבות כיוון התפתחות הסיכונים בשנה הקרובה, וההלימה עם תוכנית העבודה של היחידות השונות. תוצאות אלו נידונות בהרחבה בהנהלה ובדירקטוריון הבנק:

גורם הסיכון	מידת ההשפעה של גורם הסיכון	Risk Owner
השפעה כוללת של סיכונים אשראי ⁽¹⁾	בינונית	מנהל החטיבה העסקית
סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות ענפית ⁽²⁾	נמוכה-בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	נמוכה	
סיכון בגין תיק המשכנתאות	נמוכה	
השפעה כוללת של סיכונים שוק ⁽²⁾	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
סיכון ריבית	נמוכה-בינונית	
סיכון אינפלציה	נמוכה-בינונית	
סיכון שערי חליפין	נמוכה	
סיכון נזילות	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
השפעה כוללת של הסיכון התפעולי	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון אבטחת מידע וסייבר	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון טכנולוגיית המידע	בינונית	מנהלת חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ
סיכון משפטי	נמוכה-בינונית	יועצת משפטית ראשית
סיכון ציות ורגולציה ⁽³⁾	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון מוניטין ⁽⁴⁾	נמוכה	מנהלת החטיבה לשיווק, פרסום ופיתוח עסקים
סיכון אסטרטגי-עסקי ⁽⁵⁾	נמוכה-בינונית	מנהל כללי

(1) כולל ריכוזיות בענף בינוי ונדל"ן.

(2) כולל סיכון אופציות ומניות המסופה בבנק אגוד.

(3) כולל סיכון הלבנת הון ומימון טרור וסיכון חוצה גבולות.

(4) הסיכון לפגיעה בתוצאות הבנק כתוצאה מפרסומים שליליים לגבי הבנק.

(5) הגדרת הסיכון האסטרטגי-עסקי כוללת את תהליך תכנון וניהול הון.

להלן עיקרי ההתפתחויות ביחס לגורמי הסיכון, שחלו בתקופה המדווחת:

פרופיל הסיכון של הבנק נותר ללא שינוי ברבעון הראשון של שנת 2022.

ברבעון הראשון של שנת 2022, רמת ההשפעה הכוללת של סיכון אשראי ושל הסיכון בגין איכות לווים וביטחונות נותרה ברמה בינונית, לאור מגמות סותרות בתקופה זו: מצד אחד הסיכון הגלום ממשיך הקורונה פחת ונראה שהשפעתו על המשק מוגבלת בהיקפה. מאידך, משבר רוסיה אוקראינה מחריף וסופו לא נראה באופק ותיכנן השפעה שלילית על הפעילות הכלכלית העולמית ובכללה על ישראל, זאת בנוסף ללחצי האינפלציה שהביאו לעליית הריבית בארץ ובעולם.

הערכת ההשפעה הכוללת של סיכונים אשראי והריכוזיות הענפית, כוללת את הערכת הסיכון בגין חשיפת הבנק לענף הבינוי והנדל"ן. פעילות הבנק מתמקדת בעיקר במתן אשראי לבנייה בשיטת הליווי הפיננסי (ליווי סגור). מרבית סיכון אשראי בענף בינוי ונדל"ן מגובה בביטחון נדל"ן המשועבד במלואו לטובת הבטחת החזר האשראי, ולחלק האשראי שאינו בביטחון נדל"ן קיימים ביטחונות אחרים כגון: פיקדונות, ניירות ערך ועוד.

ברבעון הראשון לשנת 2022, פעל הבנק להמשך הרחבת פעילות אשראי בענף הבינוי והנדל"ן, כאשר, המשך הצמיחה בפעילות מתקיימת תוך שמירה על הליכי חיתום ומרווחי אשראי המשקפים את הסיכון, ומנוהלת תחת ניטור שוטף. ההערכה היא כי אין השפעה מהותית בפעילות זו על רמת סיכון האשראי הכוללת של הבנק. חלקו של ענף בינוי ונדל"ן בישראל מסך סיכון האשראי לציבור בבנק, נותר בשיעור נמוך יחסית של כ-14.4% (לעומת שיעור של כ-14.7% בסוף שנת 2021).

ביום 20 במרץ 2022 פרסם המפקח על הבנקים טיוטת עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, לפיה הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בניה, בשיעור מימון העולה על 75% משווי הנכס הנרכש, ישוקללו במשקל סיכון של 150%, במקום 100%.

הסיכון הטכנולוגי וסיכונים אבטחת מידע וסייבר, הינם מבין הסיכונים המהותיים בבנק, ופוטנציאל הנזק מהתממשות סיכונים אלה, עלול להיות משמעותי בשגרה ועל אחת כמה וכמה בשעת חירום. הפעילות הטכנולוגית ממוקדת בצרכים המשתנים בהתאמה לאסטרטגיית העסקית של הבנק, ונקיטת מירב הצעדים לצמצום ככל הניתן את הסיכונים הפוטנציאליים. בפועל לא חלו אירועים מהותיים בתחום הטכנולוגי ובנושא אבטחת מידע וסייבר.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022, רמת סיכון הנזילות נותרה נמוכה בינונית. במהלך הרבעון, רמת הכוונות בבנק עמדה על "מוגברת" בעקבות התפשטות זן האומיקרון, לאחר מכן, הועלתה לרמת כוונות "צהובה" בעקבות התפתחות משבר רוסיה-אוקראינה. בפועל לא נצפו אירועים ו/או אינדיקטורים שיש בהם בכדי להצביע על התממשות של אירוע נזילות. הבנק שמר במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022, על רמת נזילות נאותה, באמצעות השקעת עודפי הנזילות בנכסים נזילים באיכות גבוהה מאד - נכסי רמה 1. יחס כיסוי הנזילות הממוצע (מאוחד, כולל נתוני בנק אגוד) לרבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-120%.

רמת סיכון המוניטין נותרה נמוכה, הבנק מנטר באופן שוטף מדדים ואינדיקטורים שונים בהתייחס למוניטין הבנק, לרבות השפעת מיזוג בנק אגוד, ותהליך הסבת הלקוחות שהחל ברבעון השני של שנת 2021. לא ניכרת השפעה מהותית על סיכון המוניטין של הבנק.

הבנק מקיים תהליכי זיהוי ומדידה של סיכונים על ידי שימוש במגוון שיטות ומתודולוגיות לאמידת רמות הסיכון והחשיפה שלו לסיכונים השונים במהלך עסקים רגיל ובתרחישי קיצון. הבנק מפעיל שיטות מדידה כמותיות (מודלים, מדדים, אינדיקטורים, ניתוחי רגישות, תרחישים ועוד) ושיטות מדידה איכותיות (הערכות מומחה וסקרים).

סיכון אשראי

תיאור הסיכון והתפתחות

סיכון אשראי הוא הסיכון שלוה או צד נגדי של הבנק לא יעמוד בהתחייבותיו כלפי הבנק. סיכון האשראי הוא סיכון מהותי בפעילותו של הבנק. סיכון זה מושפע ממספר גורמים עיקריים: סיכון עסקי הנובע מפעילותו של הלקוח, סיכונים ריכוזיות הנובעים מחשיפת יתר ללווה/קבוצת לווים ולענפי משק, סיכון ריכוזיות גאוגרפית, סיכון הנובע משינויים אקסוגניים הנוגעים בעיקר לשינויים בסביבה המאקרו כלכלית של הלווה, סיכונים סביבתיים וסיכונים אקלים, סיכונים אשראי בחוץ לארץ וסיכונים תפעוליים, שלהתממשותם יש השלכות על סיכונים האשראי. כמו כן, לסיכון זה יש קשרי גומלין עם מספר סיכונים נוספים כגון: סיכון השוק והריבית, סיכון הנזילות, סיכונים נוספים. תחום האשראי נמצא בליבת הפעילות הבנקאית, ולפיכך, הינו הסיכון העיקרי מבין סוגי הסיכונים שהמערכת הבנקאית עוסקת בהם. בהתאם, החלק הארי של ההון המוקצה בנדבך הראשון, נובע מסיכון האשראי.

ההשפעה הכוללת של סיכון האשראי המסחרי נותרה ללא שינוי ברמת סיכון בינונית, ובדומה לרמת הסיכון בסוף שנת 2021, וברבעונים הקודמים. ברבעון הראשון של שנת 2022, רמת ההשפעה הכוללת של סיכון אשראי ושל הסיכון בגין איכות לווים וביטחונות נותרה ברמה בינונית, לאור מגמות סותרות בתקופה זו: מצד אחד הסיכון הגלום ממשבר הקורונה פחת ונראה שהשפעתו על המשק מוגבלת בהיקפה. מאידך, משבר רוסיה אוקראינה מחריף וסופו לא נראה באופק ותיתכן השפעה שלילית על הפעילות הכלכלית העולמית ובכללה על ישראל, זאת בנוסף ללחצי האינפלציה שהביאו לעליית הריבית בארץ ובעולם.

רמת הסיכון בתיק ההלוואות לדיור ירדה ברבעון השני של שנת 2021 לרמתה טרום המשבר, רמת סיכון נמוכה, וזאת לאור הירידה המהותית בהיקף האשראי בדחייה והחזרה של מרבית הדוחים לתשלום סדיר.

ניתוח ההתפתחות באיכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

הגילוי על סיכון האשראי בגין חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים ניתן בהתייחס לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 313, עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313).

נכון ליום 31 במרץ 2022 לא קיימת בבנק קבוצת לווים העומדת בתנאי המוזכר לעיל. לפרטים נוספים בדבר חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים ראה פרק סיכון אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2021.

לווים גדולים

להלן החלוקה הענפית של 6 הלווים הגדולים בקבוצה ליום 31 במרץ 2022 (במיליוני שקלים חדשים):

לווה מספר	ענף משק	סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
1.	חשמל	990	139	1,129
2.	בינוי ונדל"ן	214	719	933
3.	בינוי ונדל"ן	363	553	916
4.	חשמל	578	328	906
5.	בינוי ונדל"ן	709	156	865
6.	שירותים פיננסיים	100	751	851

(1) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים בניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2022

מימון ממונף

מימון ממונף הינו מימון אשראי המועמד ללקוח ועומד באחד משני התבחינים הבאים:

- אשראי למטרת עסקה הונית יוגדר כאשראי העומד באחד מהכללים הבאים:**
 - אשראי למטרת עסקה הונית (כהגדרתה להלן), ובלבד שיתרת האשראי כאמור גבוהה מ-0.5% מהון הבנק או מ-35 מיליוני שקלים חדשים, לפי הגבוה מביניהם.
 - אשראי למימון רכישת זכויות הוניות בתאגיד בנקאי אחר או בתאגיד החזקה בנקאית, ובלבד שיתרת האשראי כאמור גבוהה מ-35 מיליוני שקלים חדשים.
 - אשראי נוסף שהועמד ללווה במועד מאוחר ממועד מימון העסקה ההונית, אם פירעון האשראי מבוסס בעיקרו על תזרים מזומנים הנובע מהזכויות ההוניות שרכישתם מומנה על ידי התאגיד הבנקאי.

"עסקה הונית": עסקה שמטרתה אחת מהבאות:

- רכישה עצמית - רכישה או רכישה חוזרת, על ידי הלווה, של ההון העצמי המונפק של הלווה (לרבות תוכנית לרכישת מניות עבור עובדים).
 - רכישת תאגיד אחר - רכישה של זכות הונית כלשהי בתאגיד אחר, או רכישה של כלל נכסים או של חלק משמעותי מהנכסים בתאגיד אחר.
 - חלוקת הון - תשלום דיבידנד או עסקה אחרת שמטרתה להגדיל את הערך לבעלי המניות.
- עסקה הונית לעניין מימון ממונף, הינה עסקה בה יתרת האשראי גבוהה מ-0.5% מהון הבנק ושיעור המימון בה גבוה מ-50%.

- מימון לחברות ממונפות** - הינו מתן אשראי מהותי לחברות בעלות מאפיינים המצביעים כי שינוי לרעה בסביבה הכלכלית הגלובלית או הייחודית למגזר בו הן פועלות, עלול להשפיע באופן משמעותי על כושר החזר האשראי לבנק. הבנק קבע קריטריונים המגדירים את האשראי הנכלל בקטגוריה זו, המבוססים על דירוג סיכון האשראי של הלקוח העסקי כפי שהוא בא לידי ביטוי במודל הדירוג של הבנק, וכן על מדדים למינוף (לחריגה גבוהה משמעותית מהנורמות המקובלות בענף) שנקבעו על בסיס יחסים פיננסיים מקובלים בקרב לקוחות הבנק בעלי אשראי מהותי בענפי משק עיקריים בהם פועל הבנק. המדדים למינוף וענפי המשק נבחנים בהתאם לשינויים בסביבה העסקית ובמידת הצורך נערכים בהם שינויים. כל לווה שהוצף בגין אחד או יותר מהקריטריונים שנקבעו נבחן פרטנית בפורום מימון ממונף, בו משתתפים נציגים מהחטיבה לבנקאות עסקית, החטיבה לבקרת סיכונים והחטיבה לחשבונאות ודיווח כספי, בו נבדקים תמורות ושינויים בפרמטרים הכספיים של החברה ושל הסביבה הכלכלית בה היא פועלת.

להלן פרטי חשיפות הבנק לאשראי העונה להגדרת מימון ממונף:

אשראי למטרת עסקאות הוניות (במיליוני שקלים חדשים):

		31 בדצמבר 2021			31 במרץ 2021			31 במרץ 2022				
הפרשה	סיכון	הפרשה	סיכון	הפרשה	סיכון	הפרשה	סיכון	הפרשה	סיכון			
פרטנית	אשראי	פרטנית	אשראי	פרטנית	אשראי	פרטנית	אשראי	פרטנית	אשראי			
להפסדי	אשראי	להפסדי	אשראי	להפסדי	אשראי	להפסדי	אשראי	להפסדי	אשראי			
אשראי	כולל	אשראי	מאזני	אשראי	מאזני	אשראי	מאזני	אשראי	מאזני	ענף משק של הנרכשת		
-	763	1	762	-	575	-	575	-	337	1	336	בינוי ונדל"ן
-	180	180	-	-	-	-	-	-	184	184	-	כרייה וחציבה
-	943	181	762	-	575	-	575	-	521	185	336	סך הכל

אשראי לחברות ממונפות (במיליוני שקלים חדשים):

		31 בדצמבר 2021			31 במרץ 2021			31 במרץ 2022				
הפרשה	סיכון	הפרשה	סיכון	הפרשה	סיכון	הפרשה	סיכון	הפרשה	סיכון			
פרטנית	אשראי	פרטנית	אשראי	פרטנית	אשראי	פרטנית	אשראי	פרטנית	אשראי			
להפסדי	אשראי	להפסדי	אשראי	להפסדי	אשראי	להפסדי	אשראי	להפסדי	אשראי			
אשראי	כולל	אשראי	מאזני	אשראי	מאזני	אשראי	מאזני	אשראי	מאזני	ענף משק של הלווה		
-	26	-	26	-	20	-	20	-	26	-	26	בינוי ונדל"ן
-	100	-	100	-	100	-	100	-	-	-	-	חשמל
-	138	46	92	36	361	33	328	-	143	10	133	מסחר
49	137	25	112	39	140	15	125	46	149	31	118	תחבורה ואחסנה
-	-	-	-	3	117	-	117	-	-	-	-	שירותים פיננסיים
-	172	8	164	-	138	8	130	-	172	8	164	שירותים ציבוריים
49	573	79	494	78	876	56	820	46	490	49	441	סך הכל

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

התפתחויות בסיכון אשראי בעייתי

להלן תמצית נתוני סיכון האשראי הבעייתי הכולל ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות לא צוברים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

סיכון אשראי כולל			
31 בדצמבר 2021	31 במרץ 2021	31 במרץ 2022	
			סיכון אשראי בעייתי:
1,330	1,626	3,188	סיכון אשראי לא צובר ⁽¹⁾
1,020	1,005	1,067	סיכון אשראי בעייתי צובר - לא לדויר
1,300	1,433	1,236	סיכון אשראי בעייתי צובר - לדויר ⁽¹⁾
3,650	4,064	5,491	סך הכל סיכון אשראי בעייתי

להלן מדדי סיכון עיקריים הנוגעים לאיכות אשראי (באחוזים):

31 בדצמבר 2021	31 במרץ 2021	31 במרץ 2022	
0.5	0.6	1.1	שיעור יתרת אשראי לציבור - לא צובר מיתרת האשראי לציבור
1.3	1.8	1.1	שיעור יתרת אשראי לציבור - לא צובר מיתרת האשראי שאינו לדויר
2.2	2.6	1.9	שיעור יתרת אשראי לציבור בעייתי מיתרת האשראי שאינו לדויר
0.5	0.6	0.4	שיעור יתרת האשראי לדויר שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור ⁽²⁾
1.0	1.2	1.5	שיעור סיכון אשראי בעייתי מסיכון אשראי כולל בגין הציבור

(1) החל מהרבעון הראשון של שנת 2022, בעקבות יישום ההוראות החדשות בדבר הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות, הלוואות לדויר בפיגור או בארגון מחדש, שעל פי ההוראות החדשות אינן צוברות הכנסות ריבית בדוחות הכספיים, שהוצגו בעבר כ"סיכון אשראי בעייתי צובר - לדויר", מוצגות כעת כ"אשראי לא צובר". כמו כן, כולל "אשראי לציבור בעייתי צובר - לדויר" גם הלוואות צוברות ריבית, המסווגות כבעייתיות עקב אינדיקציות איכותיות.

(2) שיעור זה שאינו לדויר זניח.

לפרטים נוספים ראה גם מידע מפורט בפרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי לעיל.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

להלן נתונים עדכניים בדבר פעילות הבנק לסיוע ללקוחות על רקע משבר הקורונה (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 במרץ 2022								
אשראי לציבור	יתרת חוב רשומה	מספר הלוואות	סכום התשלומים שנדחו	פירוט נוסף של יתרת החוב הרשומה של חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים			חובות לא בעייתיים	
				חובות בעייתיים	חובות שאינם בדירוג ביצוע	חובות בדירוג ביצוע	חובות לא בעייתיים	חובות לא בעייתיים
עסקים גדולים	16	4	9	-	6	-	10	16
עסקים בינוניים	56	11	8	5	10	-	41	51
עסקים קטנים	264	415	57	9	28	1	226	255
אנשים פרטיים	1	34	1	-	-	-	1	1
הלוואות לדירור	5,332	(1)6,214	588	247	101	80	4,904	5,085
סך הכל ליום 31 במרץ 2022	5,669	6,678	663	261 ⁽²⁾	145	81	5,182	5,408
מזה בגין דחיות מלאות	370	494	78	15	44	1	301	346
מזה בגין דחיות חלקיות בהתאם למתווה בנק ישראל	5,299	6,184	585	246	101	80	4,881	5,062
סך הכל ליום 31 בדצמבר 2021	6,598	8,258	791	297	181	103	6,017	6,301
סך הכל ליום 31 במרץ 2021	10,092	17,366	1,099	330	265	99	9,398	9,762

ליום 31 במרץ 2022						
אשראי לציבור	יתרת חוב רשומה	מזה בגין דחיות מלאות	מזה בגין דחיות חלקיות בהתאם למתווה בנק ישראל	פירוט נוסף של חובות שנמצאים בדחיית תשלומים, לפי משך תקופת דחיית התשלומים ⁽³⁾		אשראי שהועמד במסגרת קרנות המדינה
				חובות לא בעייתיים		
				חובות לגביהם בוצעה דחיה של יותר מ-6 חודשים	חובות לגביהם בוצעה דחיה של יותר מ-3 ועד ל-6 חודשים	
עסקים גדולים	-	-	-	16	925	2
עסקים בינוניים	-	-	-	51	201	22
עסקים קטנים	4	4	4	251	2,164	93
אנשים פרטיים	-	-	-	1	751	25
הלוואות לדירור	115	115	115	4,970	31,978	669
סך הכל ליום 31 במרץ 2022	119	119	119	5,289	36,019	811
מזה בגין דחיות מלאות	10	10	10	336	32,972	667
מזה בגין דחיות חלקיות בהתאם למתווה בנק ישראל	109	109	109	4,953	3,047	144
סך הכל ליום 31 בדצמבר 2021	121	121	121	6,180	36,959	712
סך הכל ליום 31 במרץ 2021	1,697	1,697	1,697	7,833	39,981	685

(1) מספר לווים.

(2) מזה: ליום 31 במרץ 2022, אין חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית. (ביום 31 במרץ 2021 - 4 מיליוני שקלים חדשים וביום 31 בדצמבר 2021 - 1 מיליוני שקלים חדשים).

(3) תקופת דחיית התשלומים הינה התקופה המצטברת של דחיות שניתנו לחוב מתחילת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ואינה כוללת דחייה אשר לה הלווה זכאי לפי כל דין.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

ניתוח השינויים בחובות לא צוברים

חובות לא צוברים וחובות לא צוברים בארגון מחדש להלן תנועה ביתרת חובות לא צוברים וחובות לא צוברים בארגון מחדש (במיליוני שקלים חדשים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022				תנועה באשראי לציבור לא צובר
סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי	סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי	סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי	
1,491	68	-	1,423	1,491	68	-	1,423	1,249	56	-	1,193	יתרת אשראי לציבור לא צובר לתחילת התקופה
486	26	-	460	158	8	-	150	2,106	6	(4) ⁽¹⁾ 2,038	62	אשראי שסווג כלא צובר במהלך התקופה
(320)	(5)	-	(315)	(10)	-	-	(10)	(105)	(2)	-	(103)	אשראי שחזר לצבור הכנסות ריבית במהלך התקופה
(252)	(27)	-	(225)	(49)	(14)	-	(35)	(20)	-	-	(20)	אשראי שנמחק חשבונאית
(312)	(24)	-	(288)	(104)	(12)	-	(92)	(53)	(1)	-	(52)	אשראי שנפרע
156	18	-	138	30	6	-	24	-	-	-	-	שינויים אחרים
1,249	56	-	1,193	1,516	56	-	1,460	3,177	59	2,038	1,080	יתרת חובות לא צוברים לסוף התקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2021				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022				מזה: תנועה באשראי לא צובר בארגון מחדש
סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי	סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי	סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי	
459	41	-	418	459	41	-	418	398	31	-	367	יתרת אשראי לא צובר בארגון מחדש לתחילת התקופה
153	18	-	135	19	7	-	12	1,632	50	(4) ⁽¹⁾ 1,520	62	ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה
(182)	(5)	-	(177)	(9)	(3)	-	(6)	(81)	(37)	(17)	(27)	אשראי שחזר לצבור הכנסות ריבית
(78)	(15)	-	(63)	(13)	(7)	-	(6)	(4)	(2)	-	(2)	אשראי בארגון מחדש שנמחק
(91)	(19)	-	(72)	(35)	(9)	-	(26)	(155)	(10)	-	(145)	אשראי בארגון מחדש שנפרע
137	11	-	126	11	4	-	7	(89)	6	-	(95)	שינויים אחרים
398	31	-	367	432	33	-	399	1,701	38	1,503	160	יתרת אשראי לא צובר בארגון מחדש לסוף התקופה

(1) כולל חובות לא צוברים וחובות לא צוברים בארגון מחדש בסך 2,005 ו-1,368 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה, שסווגו במועד היישום לראשונה של הראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים. לפרטים נוספים ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי הבעייתי ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

ניתוח הפרשה להפסדי אשראי

להלן ניתוח התנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור			בנקים וממשלות ואג"ח לפדיון וזמין		
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	למכירה	סך הכל
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2022					
1,256	804	254	2,314	1	2,315
304	(32)	120	392	-	392
61	14	4	79	-	79
(8)	-	(12)	(20)	-	(20)
(23)	1	10	(12)	-	(12)
1,590	787	376	2,753	1	2,754
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לטוף תקופה					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה					
1,383	942	340	2,665	2	2,667
45	(23)	(10)	12	1	13
(18)	(1)	(18)	(37)	-	(37)
3	-	4	7	-	7
1,413	918	316	2,647	3	2,650
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לטוף תקופה					

(1) תנועה בהפרשה להפסדי אשראי בחברת בת, שיוחסה בעיקרה לעלות הרכישה במועד האיחוד לראשונה, ולכן אינה נכללת במאזן המאוחד.

לפרטים נוספים בדבר הפרשה להפסדי אשראי ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

להלן מדדי סיכון עיקריים הנוגעים להפרשה להפסדי אשראי (באחוזים):

31 במרץ 2022	31 במרץ 2021	31 בדצמבר 2021
1.0	1.1	0.8
0.7	0.8	0.6
שלושה חודשים⁽¹⁾		
2022	2021	שנת 2021
0.1	-	(0.1)
0.03	0.1	0.1
0.1	-	(0.1)
0.3	0.2	(0.2)
0.03	0.1	0.1

(1) מחושב על בסיס שנתי.

(2) השיעור בגין הלוואות לדיוור הינו זניח.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיוור⁽⁴⁾)

מגזר משקי הבית הינו מנוע צמיחה מרכזי ומהווה חלק משמעותי מהתוכנית האסטרטגית של הבנק לשנים 2021-2025. מגזר הלקוחות הפרטיים מאופיין ברמת פיזור גבוהה - הן בכמות הלקוחות והן באזור הגיאוגרפי. מרבית הלקוחות במגזר זה הינם שכירים, בעלי חשבון יחיד או משק בית משותף. מיתון בפעילות הריאלית מהווה גורם סיכון עיקרי בפעילות משקי הבית ועלייה בשיעור האבטלה עלולה להגדיל את היקף הלקוחות שייקלעו לקשיים.

מדיניות האשראי ונהלי העבודה לעניין מתן אשראי, לרבות ללקוחות פרטיים, כוללים הנחיות וקווים מנחים לעניין חיתום אשראי והתאמתו לצרכי הלקוח וליכולת החזר שלו: בחינת מטרת האשראי, שיעור המימון המבוקש, תקופת ההלוואה, ניתוח כושר החזר ומקורות החזר של הלקוח ביחס לכלל חביונותיו. זאת, תוך בחינת פרמטרים כלכליים שונים של הלקוח ובהתבסס בין השאר על הכנסה קבועה⁽²⁾ של הלקוח, פאסיבה משועבדת או פנויה, היכרות וניסיון העבודה המצטבר עמו. בנוסף, קיימים נהלים, תהליכי עבודה ייעודיים ובקורות לעניין הצעה יזומה של הלוואות ללקוחות פרטיים, זאת בהתאם להנחיות בנק ישראל.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2022

לעניין אשראי ללקוחות פרטיים, מדיניות הבנק הינה בהתאם להוראת הפיקוח על הבנקים בנושא "ניהול אשראי צרכני" (נב"ת 311A).

הבנק עוקב באופן רציף אחרי רמת הסיכון בתיק האשראי לפרטיים, בין השאר באמצעות מודל פנימי לדירוג אשראי ללקוחות פרטיים, וכן, באמצעות מעקב, ניטור וניתוח רציף של ההוצאות בגין הפסדי אשראי, וכן באמצעות ביצוע מבחני קיצון מגוונים ובהם מבחני קיצון בהתאם להנחיות בנק ישראל, הכוללים תרחישים כגון מיתון במשק, גידול משמעותי בשיעורי האבטלה ועלייה ברמת הריבית. לפרטים בדבר ניהול סיכון האשראי בעקבות משבר הקורונה, ראה פרק סיכון אשראי ופרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי.

להלן פרטים על סיכון אשראי לאנשים פרטיים - יתרות ומאפייני סיכון שונים (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרץ		
2021	2021	2022	2022	
חובות				
1,976	1,699	1,964		יתרות עובר ושב
4,653	4,511	4,571		יתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי
2,133	2,038	2,250		הלוואות לרכב - ריבית משתנה
2,823	2,592	2,955		הלוואות לרכב - ריבית קבועה
13,063	12,654	13,215		הלוואות ואשראי אחר - ריבית משתנה
194	345	271		הלוואות ואשראי אחר - ריבית קבועה
24,842	23,839	25,226		סך הכל חובות (אשראי מאזני)
מסגרות לא מנוצלות, ערביות והתחייבויות אחרות				
5,134	5,202	5,153		מסגרות עובר ושב לא מנוצלות
8,331	7,929	8,418		מסגרות כרטיסי אשראי לא מנוצלות
253	229	279		ערביות
57	50	11		התחייבויות אחרות
13,775	13,410	13,861		סך הכל מסגרות לא מנוצלות, ערביות והתחייבויות אחרות (אשראי חוץ מאזני)
38,617	37,249	39,087		סך הכל סיכון האשראי לאנשים פרטיים
מזה:				
380	363	382		הלוואות בולט/בלון ⁽³⁾
תיק נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות כנגד סיכון האשראי⁽⁴⁾				
תיק נכסים פיננסיים:				
3,998	3,896	4,140		פקדונות
271	247	315		ניירות ערך
257	279	245		נכסים כספיים אחרים
3,484	3,664	3,569		בטוחות אחרות ⁽⁵⁾
8,010	8,086	8,269		סך הכל תיק נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות כנגד סיכון האשראי

(1) כהגדרתם בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 451.

(2) לצורך מדידת ההכנסה הקבועה בחשבון הלקוח, משתמש הבנק בנתוני "מחזור זכות" בחשבון הכוללים בין השאר משכורות וקצבאות קבועות.

(3) הלוואות בהן ניתן גרייס על הקרן לתקופה של מעל שנה.

(4) הסכומים המוצגים הינם תיק הנכסים הפיננסיים ובטוחות אחרות עד לגובה חובות הלקוח, בלבד.

(5) הביטוחות הינם לאחר מקדם בטחון בהתאם למקדמי הבנק הנלקחים בחשבון בעת מתן האשראי.

להלן פילוח לפי גודל חבות הלווה⁽¹⁾:

ליום 31 בדצמבר 2021		ליום 31 במרץ 2021		ליום 31 במרץ 2022		תקרת אשראי וסיכון אשראי (באלפי שקלים חדשים)	
סיכון אשראי כולל	מספר לווים	סיכון אשראי כולל	מספר לווים	סיכון אשראי כולל	מספר לווים		
1,675	353,214	2,063	336,051	1,353	344,877	עד 10	
1,686	111,402	1,704	111,088	1,686	112,239	עד 20	מעל 10
4,303	147,002	4,212	143,755	4,359	149,118	עד 40	מעל 20
8,928	154,397	8,577	149,496	9,016	157,797	עד 80	מעל 40
10,573	97,395	10,161	94,104	10,665	99,389	עד 150	מעל 80
9,345	44,683	8,609	42,874	9,695	47,699	עד 300	מעל 150
2,107	4,361	1,923	4,192	2,313	5,280		מעל 300
38,617	912,454	37,249	881,560	39,087	916,399		סך הכל

(1) מספר הלווים הינו לפי סך סיכון האשראי המאזני והחויף מאזני.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

להלן התפלגות אשראי מאזני לפי גובה ההכנסה הקבועה⁽¹⁾ בחשבון:

ליום 31 בדצמבר 2021		ליום 31 במרץ 2021		ליום 31 במרץ 2022		גובה הכנסה
ב-1%	במיליוני ש"ח	ב-1%	במיליוני ש"ח	ב-1%	במיליוני ש"ח	
23.8	5,913	23.2	5,527	25.2	6,351	חשבונות ללא הכנסה קבועה לחשבון ⁽²⁾
17.9	4,459	20.2	4,804	17.2	4,333	נמוכה מ-10 אלפי ש"ח
30.7	7,620	31.5	7,517	30.4	7,676	הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח
27.6	6,850	25.1	5,991	27.2	6,866	בגובה 20 אלפי ש"ח ומעלה
100.0	24,842	100.0	23,839	100.0	25,226	סך הכל

(1) לצורך מדידת ההכנסה הקבועה בחשבון הלקוח, משתמש הבנק בנתוני "מחזור זכות" בחשבון הכוללים בין השאר משכורות וקצבאות קבועות.
(2) בעיקר בגין אשראי שהועמד במסגרת תיק המחאות תיקי רכב ואשראי שניתן באגוד לסינג. בשל אופי ניהול החשבון ההכנסה אינה באה לידי ביטוי בחשבון העו"ש.

להלן התפלגות אשראי מאזני לפי התקופה הנותרת לפירעון⁽¹⁾:

ליום 31 בדצמבר 2021		ליום 31 במרץ 2021		ליום 31 במרץ 2022		תקופה לפירעון
ב-1%	במיליוני ש"ח	ב-1%	במיליוני ש"ח	ב-1%	במיליוני ש"ח	
20.3	3,696	20.3	3,578	20.9	3,902	עד שנה
32.8	5,970	31.7	5,588	32.3	6,034	מעל שנה ועד 3 שנים
24.1	4,387	24.9	4,383	24	4,483	מעל 3 שנים ועד 5 שנים
11.6	2,118	11.6	2,046	11.5	2,158	מעל 5 שנים ועד 7 שנים
11.2	2,042	11.5	2,034	11.3	2,114	מעל 7 שנים ⁽²⁾
100.0	18,213	100.0	17,629	100.0	18,691	סך הכל

(1) ללא עו"ש וכרטיסי אשראי.
(2) בעיקר הלוואות לשכירים עובדי מדינה, בהן חוזר ההלוואה מנוכה באופן ישיר מהשכר של הלקוח ורמת הסיכון בהן נמוכה באופן משמעותי מהלוואות דומות לאותה תקופה.

להלן פרטים על סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים לפני הפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2021			ליום 31 במרץ 2021			ליום 31 במרץ 2022			יתרת סיכון אשראי בעייתי שיעור סיכון אשראי בעייתי ⁽²⁾
סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			
כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	
200	7	193	188	3	185	208	8	200	
0.52%	0.05%	0.78%	0.50%	0.02%	0.78%	0.53%	0.06%	0.79%	

(1) אשראי מאזני וחוב מאזני לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה וקבוצת לווים.
(2) היחס בין סיכון האשראי הבעייתי לסך סיכון האשראי לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

להלן שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי לאנשים פרטיים (במונחים שנתיים):

שנת 2021	שלושה חודשים	
	2021	2022
(0.22%)	(0.17%)	0.06%

שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי מסך אשראי לציבור לאנשים פרטיים

נתוני סיכון אשראי לאנשים פרטיים מראים כי :

- סך החובות לאנשים פרטיים (אשראי מאזני) גדלו בשיעור של 5.8% ושל 1.6% לעומת 31 במרץ 2021 ו-31 בדצמבר 2021, בהתאמה.
- להלן התפתחות החובות ליום 31 במרץ 2022:
 - חשבונות עובר ושב - 7.8%
 - כרטיסי אשראי - 18.1%
 - הלוואות לרכב - 20.6%
 - הלוואות ואשראי אחר - 53.5%
- כנגד 31.8% מסך כל החובות (אשראי מאזני) ליום 31 במרץ 2022, קיימים נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות, בחשבון הלקוח (לעומת שיעור של 33.9% ליום 31 במרץ 2021 ושל 32.3% ליום 31 בדצמבר 2021).

לאור מאפייני הסיכון במגזר, שיעור ההפרשה הקבוצתית האיכותית לאנשים פרטיים הושפע בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2021 מהסביבה הכלכלית שבעקבותיה מיוחסות ההפרשות שבוצעו בעבר.

סיכון אשראי בענף המשק בינוי ונדל"ן בישראל

פעילות האשראי בענף זה מהווה רכיב משמעותי בפעילות האשראי של החטיבה העסקית. במימון ענף הבינוי והנדל"ן נעשה שימוש בכלי ניתוח ומעקב ספציפיים המסייעים לבנק בתהליך קבלת ההחלטות למתן ליווי פיננסי לפרויקטים השונים. מימון בינוי נעשה תוך התמקדות בעיקר בענף הבינוי למגורים באזורי הביקוש במרכז הארץ. כמו כן, מתבצעת הקצאה מבוקרת של המימון בין אזורים גיאוגרפיים, גם בהתאם לביקושים הרלבנטיים. במתן אשראי לבינוי מתמקד הבנק בשיטת הליווי הפיננסי (ליווי סגור). יישום השיטה מיועד להקטין את החשיפה לסיכונים במתן האשראי, שכן היא מעגנת מעקב שוטף וצמוד על הפרויקטים הממומנים, הן לפני העמדת האשראי, והן במהלך ליווי הפרויקט, תוך ניתוק הפרויקט הממומן מהסיכונים העסקיים הטמונים בפעילותיו האחרות של היזם-הלווה. הבנק נעזר במפקחי בינוי חיצוניים, ומסתמך בין היתר, על שיעבוד המקרקעין נשוא הפרויקט, כביטחון לאשראי. מתן האשראי במסגרת הליווי הפיננסי מבוצע רק במרכזי העסקים ובסניפים בעלי התמקצעות בנושא, ובפיקוח של סקטור הנדל"ן והבינוי. כמו כן, קבע הבנק מדיניות וכללים למימון עסקאות נדל"ן מסוגים אחרים כגון מימון נדל"ן מניב, קבוצות רכישה, פינוי בינוי, תמ"א 38 ועוד. בנוסף, על מנת למזער את הסיכון, הבנק מבטח את תיק ערבויות חוק המכר וחלק מערבויות הביצוע בפרויקטים המלווים אצל מבטחי משנה בחוץ לארץ.

עם ההתאוששות ממשבר הקורונה ועל רקע עודף הביקוש לדירות בישראל ושיעורי הריבית הנמוכים, נרשמו שיאים בענף כשבשנה האחרונה מחירי הדירות עלו בשיעור הגבוה מ-15%, מדד תשומות הבניה עלה בשיעור של 6.6%, נרשם שיא כל הזמנים במספר היתרי הבניה שעמד על 76.3 אלף יחידות דיור ונרשם שיא של כל הזמנים במתן משכנתאות בשנת 2021 בהיקף של 116 מיליארדי שקלים חדשים. היקף יחידות הדיור החדשות שנמכרו בשוק בחודשים דצמבר 2021 עד פברואר 2022 בניכוי עונתיות היה גבוה בכ-0.5% לעומת שלושת החודשים הקודמים ובחינת נתוני המגמה מראה כי מחודש מרץ 2018 נצפתה עלייה במכירות בקצב של 2.4% לחודש. בשנת 2021 בתחום התחלות הבניה נרשם שיא מאז שנת 1995 של 63.3 אלף התחלות בבינוי. בגמר הבניה למגורים נרשמה ירידה של כ-5%. בנוסף, גם במרכזי רשות המקרקעין שנסגרו בשנה האחרונה נקבעו מחירי שיא המגלמים ציפיה של השחקנים בענף להמשך עליות מחירים.

בשלהי שנת 2021 אישרה הממשלה תוכנית ממשלתית חדשה לשנים 2022-2025 לטיפול בעליית מחירי הדיור. התוכנית מורכבת מקביעת יעדים ממשלתיים לתכנון ולפיתוח, מתקציבים שנכללים במסגרת תקציב המדינה להסרת חסמים להגדלת היצע הדיור, ומצעדים להקטנת הביקוש, וכך לייצר שינויים מבניים ליעול שוק הדיור בארץ. הבנק עוקב אחר התוכנית והשלכותיה על השוק.

גם בתחום הנדל"ן המניב נרשמה התאוששות מרשימה בביקושים ביחד עם הגידול במספר המתחסנים וחזרת המשק לפעילות מלאה. ההתמודדות עם השלכות מגיפת הקורונה האיצה תהליכי עבודה מרחוק ושילוב עבודה במשרד (מודל היברידי), העתידים להישאר גם בטווח הרחוק. על רקע זה, ועל רקע כניסת חברות רבות לזירת המסחר המקוון, האצת מגמת הרכישות במרשתת והגידול בצריכה הפרטית, זוכים מתחמים לוגיסטיים לגידול בביקושים. פעילות מימון עסקאות הנדל"ן בבנק מנוהלת על פי מדיניות וכללים ברורים, שנקבעו במדיניות האשראי ביחס לאפיקי פעילות שונים, כגון מימון קרקעות, בניה למגורים, נדל"ן מניב, קבוצות רכישה, פינוי בינוי, תמ"א 38 ועוד. הצמיחה בפעילות, גם על רקע התחרות הגוברת, מבוצעת תוך שמירת הליכי חיתום נאותים ומרווחי אשראי הולמים המשקפים את הסיכון. רמת הסיכון בענף מובאת בחשבון גם במסגרת התהליך הרבעוני לבחינת שיעורי ההפרשה הקבוצתית.

הבנק מנטר באופן שוטף את תיק האשראי וכן את האשראי החדש שהועמד על פי אמות מידה שנקבעו במדיניות הבנק.

ברבעון הראשון של 2022 פעל הבנק להרחבת פעילות האשראי בענף הבינוי והנדל"ן, זאת כחלק ממגמה של גידול בביקושים בענף, המתבטא, בין השאר, בעליית מחירים ובגידול בהיקף העסקאות. בהתאם, גדלה חשיפת האשראי הכוללת בענפי הבינוי והנדל"ן ברבעון הראשון של שנת 2022 בשיעור של 2.9%.

חלקו של ענף בינוי ונדל"ן בישראל מסך סיכון האשראי לציבור בבנק ליום 31 במרץ 2022 כמוצג להלן (סיכון אשראי לפי ענפי משק), הינו 14.6% יצוין כי, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 315, שיעור החבות של ענף משק בינוי ונדל"ן (לצורך חישוב ריכוזיות ענפית) הינו 11.2% (שיעור זה אינו כולל התחייבויות, לרבות מותנות למתן אשראי או להוצאת ערבות וכן סכומי ערבויות חוק מכר בגינן רכש הבנק פוליסת ביטוח). במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 בחן הבנק את חישוב ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בענף זה וביצע התאמה להפרשה, על מנת להביא בחשבון, בין היתר, את צמיחת תיק האשראי ואת תנאי החיתום.

ביום 20 במרץ 2022 העביר בנק ישראל לבנקים טיטוט עדכון הוראה להתייחסות לפיה במקרים של מתן אשראי המיועד לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בניה בשיעור העולה על 75% משווי הנכס הנרכש, הם ידרשו להגדיל את הון המרותק ל-150%.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

להלן פרטים על סיכון אשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי סוג ביטחון הנדל"ן (במיליוני שקלים חדשים):

31 במרץ 2022							
סיכון אשראי לציבור ⁽¹⁾							
יתרת הפרשה להפסדי אשראי		סיכון אשראי כולל בעייתי			סיכון אשראי		
סיכון אשכנזי	סיכון אשכנזי	בעייתי אחר ⁽⁴⁾	לא צובר	כולל	חוץ מאזני ⁽³⁾	מאזני ⁽²⁾	
					מסגרות ערביות לרוכשי דירות ⁽⁵⁾ והתחייבויות אחרות		
29	18	40	57	34,451	12,740	5,845	15,866
34	117	65	64	9,268	2,124	102	7,042
63	135	105	121	43,719	14,864	5,947	22,908
30	99	86	134	10,052	4,135	211	5,706
93	234	191	255	53,771	18,999	6,158	28,614
32	25	30	33	32,737	11,571	5,918	15,248

בביטחון נדל"ן:

לדיוור

למסחר ולתעשייה

סך הכל בביטחון נדל"ן

שאינו בביטחון נדל"ן

סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל

מזה: מיועד לליווי פרויקטים

31 במרץ 2021							
סיכון אשראי לציבור ⁽¹⁾							
יתרת הפרשה להפסדי אשראי		סיכון אשראי כולל בעייתי			סיכון אשראי		
סיכון אשכנזי	סיכון אשכנזי	בעייתי אחר ⁽⁴⁾	לא צובר ⁽⁶⁾	כולל	חוץ מאזני ⁽³⁾	מאזני ⁽²⁾	
54	93	50	60	30,538	18,419		12,119
5	56	42	76	8,138	1,736		6,402
59	149	92	136	38,676	20,155		18,521
34	47	88	148	8,593	3,853		4,740
93	196	180	284	47,269	24,008		23,261
56	86	39	39	26,594	16,556		10,038

בביטחון נדל"ן:

לדיוור

למסחר ולתעשייה

סך הכל בביטחון נדל"ן

שאינו בביטחון נדל"ן

סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל

מזה: מיועד לליווי פרויקטים

31 בדצמבר 2021							
סיכון אשראי לציבור ⁽¹⁾							
יתרת הפרשה להפסדי אשראי		סיכון אשראי כולל בעייתי			סיכון אשראי		
סיכון אשכנזי	סיכון אשכנזי	בעייתי אחר ⁽⁴⁾	לא צובר ⁽⁶⁾	כולל	חוץ מאזני ⁽³⁾	מאזני ⁽²⁾	
					מסגרות ערביות לרוכשי דירות ⁽⁵⁾ והתחייבויות אחרות		
57	105	87	69	32,697	13,708	5,517	13,472
7	54	49	90	9,496	2,150	83	7,263
64	159	136	159	42,193	15,858	5,600	20,735
33	52	99	122	10,064	4,193	219	5,652
97	211	235	281	52,257	20,051	5,819	26,387
59	122	72	39	30,685	12,348	5,549	12,788

בביטחון נדל"ן:

לדיוור

למסחר ולתעשייה

סך הכל בביטחון נדל"ן

שאינו בביטחון נדל"ן

סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל

מזה: מיועד לליווי פרויקטים

- (1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי ואשראי לציבור - פגום מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לווה.
- (2) אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור, חובות אחרים של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני בגין הציבור שהינו נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) סיכון אשראי חוץ מאזני הנובע מערביות חוק מטר, המגובות ברובן בביטוח שנרכש ממבטחי משנה בינלאומיים.
- (6) סווג מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על חובות שאינם צוברים חלק הגילוי על חובות פגומים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

להלן פרטים על סיכון האשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי מצב הנכס (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2021			31 במרץ 2021			31 במרץ 2022		
סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾		
כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני
ביטחון נדל"ן								
נדל"ן שבנייתו טרם הושלמה:								
10,071	1,276	8,795	6,130	776	5,354	11,980	759	11,221
קרקע גולמית								
24,563	18,865	5,698	24,585	17,375	7,210	23,941	18,464	5,477
נדל"ן בתהליכי בנייה								
7,559	1,317	6,242	7,961	2,004	5,957	7,798	1,588	6,210
נדל"ן שבנייתו הושלמה								
42,193	21,458	20,735	38,676	20,155	18,521	43,719	20,811	22,908
סך הכל אשראי בביטחון נדל"ן								
שאינו בביטחון נדל"ן								
10,064	4,412	5,652	8,593	3,853	4,740	10,052	4,346	5,706
52,257	25,870	26,387	47,269	24,008	23,261	53,771	25,157	28,614
סך הכל סיכון אשראי לבינוי ונדל"ן בישראל								

להלן פרטים על סיכון האשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל פי סיווג החוב (במיליוני שקלים חדשים):

השינוי	31 בדצמבר 2021	31 במרץ 2022
	סיכון אשראי לציבור ⁽¹⁾	
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי:		
3.4%	50,559	52,286
סיכון אשראי שאינו בעייתי		
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:		
(18.7%)	235	191
בעייתי צובר ⁽²⁾		
(9.3%)	281	255
בעייתי לא צובר ⁽²⁾		
(12.1%)	1,182	1,039
שאינו בעייתי		
(12.5%)	1,698	1,485
סך הכל סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי		
2.9%	52,257	53,771
סך הכל סיכון אשראי לבינוי ונדל"ן בישראל		

(1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לווה.

(2) סווג מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על חובות שאינם צוברים חלף הגילוי על חובות פאומים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד
 ליום 31 במרץ 2022
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

		חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾			
		הפסדי אשראי ⁽⁴⁾						מזה:			
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	לא צובר ⁽⁷⁾	בעייתי ⁽⁵⁾	חובות ⁽²⁾	סך הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	אשראי בדירוג ביצוע	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סך הכל	
פעילות לווים בישראל											
ציבור - מסחרי											
17	1	2	11	18	912	1,178	18	8	1,152	1,178	חקלאות, ייעור ודיג
9	-	4	-	8	172	662	8	-	777	785	כרייה וחציבה
351	14	(3)	250	472	8,998	14,516	472	215	14,029	14,716	תעשייה וחרושת
28	-	1	76	147	1,035	1,590	147	32	1,411	1,590	מזה: יהלומים
236	(18)	(16)	207	350	22,097	46,230	350	906	45,071	46,327	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
91	-	(7)	48	96	6,219	7,207	96	133	7,215	7,444	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
71	13	16	12	24	4,451	7,323	24	34	7,544	7,602	אספקת חשמל ומים
271	8	(14)	150	290	11,239	15,075	290	310	14,609	15,209	מסחר
92	1	10	59	154	1,598	2,095	154	134	1,807	2,095	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
114	(26)	12	151	192	2,137	2,911	192	528	2,205	2,925	תחבורה ואחסנה
34	-	9	40	54	1,090	1,686	54	15	1,673	1,742	מידע ותקשורת
43	-	7	9	31	8,517	13,996	31	28	17,061	17,120	שירותים פיננסיים
163	16	20	125	182	4,537	6,592	182	210	6,221	6,613	שירותים עסקיים אחרים
64	(1)	21	23	35	2,673	3,351	35	315	3,013	3,363	שירותים ציבוריים וקהילתיים
1,556	8	61	1,085	1,906	74,640	122,822	1,906	2,836	122,377	127,119	סך הכל מסחרי
786	-	14	2,038	3,274	182,073	203,027	3,274	883	198,870	203,027	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
376	12	4	59	208	25,226	39,087	208	384	38,556	39,148	אנשים פרטיים - אחר
2,718	20	79	3,182	5,388	281,939	364,936	5,388	4,103	359,803	369,294	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	2,393	2,628	-	-	3,842	3,842	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	77	77	-	-	11,256	11,256	ממשלת ישראל
2,718	20	79	3,182	5,388	284,409	367,641	5,388	4,103	374,901	384,392	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ											
35	-	-	6	103	3,518	5,312	103	483	5,102	5,688	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
1	-	-	-	-	6,067	6,087	-	-	7,676	7,676	בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	1	1	380	380	1	-	4,060	4,061	ממשלות בחוץ לארץ
36	-	7	104	9,965	11,779	104	483	16,838	17,425	17,425	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
2,754	20	79	3,189	5,492	294,374	379,420	5,492	4,586	391,739	401,817	סך הכל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 294,374, אגרות חוב - 16,263, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי סכר חוזר - 542, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 3,353 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 87,285.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי סכר חוזר.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם לסדניות הבנק.
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,731 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,936 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני סך של 6,216 מיליוני שקלים חדשים בגינו נרכש ביטוח לתיק ערבויות חוק סכר ממבטחי משנה בינלאומיים.
- (7) סוג מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על חובות שאינם צוברים חלק הגילוי על חובות פגומים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד - המשך

ליום 31 במרץ 2021

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

		חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)					סיכון אשראי כולל (4)				
		הפסדי אשראי (3)					מזה:				
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	לא צובר (7)	בעייתיות (5)	חובות (2)	סך הכל	אשראי תקין שאינו בדירוג ביצוע אשראי	דירוג ביצוע אשראי (4)	סך הכל	סך הכל	
10	-	1	6	7	919	1,173	7	38	1,129	1,174	פעילות לווים בישראל
11	(1)	2	-	39	315	820	39	-	887	926	ציבור - מסחרי
207	9	10	347	516	7,525	12,599	516	481	11,815	12,812	חקלאות, ייעור ודיג
25	(1)	1	-	146	1,064	1,566	146	47	1,377	1,570	כרייה וחציבה
247	3	(1)	188	351	16,855	39,862	351	2,755	36,821	39,927	תעשייה וחרושת
42	-	(5)	96	113	6,114	7,104	113	579	6,650	7,342	מזה: יהלומים
21	-	3	1	12	3,232	5,828	12	38	6,197	6,247	בינוי ונדל"ן - בינוי (6)
258	1	13	349	474	10,793	14,622	474	1,029	13,284	14,787	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
105	2	4	51	151	1,608	2,045	151	187	1,707	2,045	אספקת חשמל ומים
104	2	17	139	236	1,519	2,823	236	142	2,470	2,848	מסחר
36	1	2	9	75	1,179	1,872	75	161	1,722	1,958	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
138	(1)	(12)	123	168	8,496	14,580	168	20	17,535	17,723	תחבורה ואחסנה
125	2	16	109	179	4,072	6,115	179	353	5,590	6,122	מידע ותקשורת
29	-	-	17	32	2,654	3,352	32	266	3,059	3,357	שירותים פיננסיים
1,333	18	50	1,435	2,353	65,281	112,795	2,353	6,049	108,866	117,268	שירותים עסקיים אחרים
											שירותים ציבוריים וקהילתיים
											סך הכל מסחרי
917	1	(23)	-	1,433	159,694	176,362	1,433	732	174,197	176,362	אנשים פרטיים - הלוואות
316	18	(10)	56	188	23,839	37,249	188	294	36,871	37,353	לדיר
											אנשים פרטיים - אחר
											סך הכל ציבור - פעילות בישראל
2,566	37	17	1,491	3,974	248,814	326,406	3,974	7,075	319,934	330,983	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	1,191	1,438	-	-	2,491	2,491	ממשלת ישראל
-	-	-	-	-	8	8	-	-	14,246	14,246	סך הכל פעילות בישראל
2,566	37	17	1,491	3,974	250,013	327,852	3,974	7,075	336,671	347,720	פעילות לווים בחוץ לארץ
											סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
81	-	(5)	61	90	3,143	4,842	90	392	5,006	5,488	לארץ
2	-	-	-	-	7,790	7,849	-	-	9,352	9,352	בנקים בחוץ לארץ
1	-	1	1	1	543	543	1	-	3,483	3,484	ממשלות בחוץ לארץ
84	-	(4)	62	91	11,476	13,234	91	392	17,841	18,324	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
2,650	37	13	1,553	4,065	261,489	341,086	4,065	7,467	354,512	366,044	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות (2) - 261,489, אגרות חוב - 19,001, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי סכר חוזר - 139, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 3,643 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 81,772.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי סכר חוזר.

(3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 2,221 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 2,346 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני סך של 5,384 מיליוני שקלים חדשים בגינו נרכש ביטוח לתיק ערבויות חוק סכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

(7) סווג מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על חובות שאינם צוברים חלק הגילוי על חובות פאזים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2021

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

		חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾					
		הפסדי אשראי ⁽⁴⁾					מזה:					
יתרת הפרשה הפסדי	הוצאות בגין הפסדי חשבוניות להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽⁷⁾	לא צובר ⁽⁷⁾	כעיייתי ⁽⁵⁾	חובות ⁽²⁾	סך הכל ⁽⁵⁾	כעיייתי ⁽⁵⁾	אשראי	רירוג ביצוע	רירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סך הכל
פעילות לווים בישראל												
ציבור - מסחרי												
9	1	(1)	8	16	939	1,203	16	8	1,179	1,203	1,203	חקלאות, ייעור ודיג
4	-	(6)	-	-	158	651	-	-	750	750	750	כרייה וחציבה
188	37	14	294	465	7,689	13,116	465	298	12,517	13,280	13,280	תעשייה וחרושת
27	4	8	-	139	1,031	1,552	139	23	1,390	1,552	1,552	מזה: יהלומים
265	(1)	43	197	403	19,881	44,603	403	1,004	43,288	44,695	44,695	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
43	1	(16)	84	113	6,228	7,360	113	178	7,271	7,562	7,562	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
35	(4)	11	1	13	4,655	7,427	13	36	7,637	7,686	7,686	אספקת חשמל ומים
231	19	(42)	229	356	10,531	13,993	356	380	13,410	14,146	14,146	מסחר
55	8	(44)	72	167	1,577	2,082	167	142	1,773	2,082	2,082	כתי מלון שירותי הארחה ואוכל
99	10	21	173	214	1,992	2,858	214	140	2,523	2,877	2,877	תחבורה ואחסנה
35	(2)	(2)	16	93	1,181	1,807	93	27	1,744	1,864	1,864	מידע ותקשורת
129	(20)	(35)	7	42	8,143	13,165	42	28	16,387	16,457	16,457	שירותים פיננסיים
102	(8)	(12)	114	173	4,229	6,192	173	213	5,825	6,211	6,211	שירותים עסקיים אחרים
21	(2)	(13)	19	36	2,582	3,343	36	351	2,963	3,350	3,350	שירותים ציבוריים וקהילתיים
1,216	39	(82)	1,214	2,091	69,785	117,800	2,091	2,805	117,267	122,163	122,163	סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים - הלוואות לדירוג												
803	7	(133)	-	1,300	175,599	195,368	1,300	883	193,185	195,368	195,368	אנשים פרטיים - אחר
254	45	(55)	56	200	24,842	38,617	200	306	38,201	38,707	38,707	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
2,273	91	(270)	1,270	3,591	270,226	351,785	3,591	3,994	348,653	356,238	356,238	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	2,333	2,588	-	-	3,690	3,690	3,690	ממשלת ישראל
-	-	-	-	-	74	74	-	-	11,827	11,827	11,827	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
2,273	91	(270)	1,270	3,591	272,633	354,447	3,591	3,994	364,170	371,755	371,755	פעילות לווים בחוץ לארץ
סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ												
41	37	(7)	6	59	3,305	5,431	59	373	5,437	5,869	5,869	בנקים בחוץ לארץ
1	-	(1)	-	-	7,260	7,286	-	-	9,081	9,081	9,081	ממשלות בחוץ לארץ
-	-	-	1	1	403	403	1	-	2,437	2,438	2,438	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
42	37	(8)	7	60	10,968	13,120	60	373	16,955	17,388	17,388	סך הכל
2,315	128	(278)	1,277	3,651	283,601	367,567	3,651	4,367	381,125	389,143	389,143	

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 283,601, אגרות חוב - 14,307, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מנכ"ר חוזר - 1,332, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 3,652 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 86,251.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מנכ"ר חוזר.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,699 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 2,096 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 5,699 מיליוני שקלים חדשים בגינו נרכש ביטוח לתיק ערבויות חוק מנכ"ר וערבויות ביצוע בנוסח חוק מנכ"ר ממבטחי משנה בינלאומיים.
- (7) סווג מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה על חובות שאינם צוברים חלף הגילוי על חובות פגומים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

חשיפה למדינות זרות⁽⁴⁾

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

המדינה	31 במרץ 2022			31 במרץ 2021 ⁽²⁾			31 בדצמבר 2021 ⁽²⁾		
	חשיפה	חשופים מאזנית ⁽³⁾	חשופים מאזנית ⁽³⁾	חשיפה	חשופים מאזנית ⁽³⁾	חשופים מאזנית ⁽³⁾	חשיפה	חשופים מאזנית ⁽³⁾	חשופים מאזנית ⁽³⁾
ארצות הברית	12,896	878	12,168	12,859	691	11,809	12,551	742	11,809
בריטניה	3,215	864	-	-	-	3,156	4,242	1,086	3,156
אחרות	7,130	7,014	14,144	15,029	7,077	3,904	10,391	6,487	3,904
סך הכל החשיפות למדינות זרות	23,241	8,756	19,245	27,888	8,643	18,869	27,184	8,315	18,869
מזה: סך החשיפות למדינות יוון, פורטוגל, ספרד, איטליה	52	5	40	49	9	49	55	6	49
מזה: סך חשיפות למדינות LDC	519	58	498	619	121	548	602	54	548
מזה: סך כל החשיפות למדינות עם בעיות נזילות ⁽⁶⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סווג מחדש

(3) סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני, מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(4) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוף מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 313.

(5) יתרת החשיפה החוף מאזנית כוללת סך של 6,240 מיליוני שקלים חדשים אשר עיקרו בגין רכישת ביטוח ממבטחי משנה בינלאומיים לתיק ערבויות חוק מחר של לווים בענף הנדל"ן בישראל. (ליום 31 במרץ 2021 - 5,538 מיליוני שקלים חדשים, ליום 31 בדצמבר 2021 - 5,777 מיליוני שקלים חדשים).

(6) לימים 31 במרץ 2022, 31 במרץ 2021 ו-31 בדצמבר 2021, אין לבנק חשיפה למדינות זרות עם בעיות נזילות, אשר החשיפה המאזנית בגינן עולה על סף הדיווח שנקבע בנספח 7 בפרק 651 להוראות הדיווח לציבור.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

להלן נתוני חשיפת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽²⁾⁽⁴⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

דירוג אשראי חיצוני	סיכון אשראי מאזני ⁽³⁾		סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽⁴⁾		חשיפת אשראי נוכחית
	לפני קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾	לאחר קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁶⁾	לפני קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾	לאחר קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁶⁾	
31 במרץ 2022					
AAA עד AA-	3,474	3,425	6,007	9,481	9,432
A+ עד A-	1,627	1,421	292	1,919	1,713
BBB+ עד BBB-	16	16	20	36	36
BB+ עד B-	-	-	-	-	-
נמוך מ: B-	-	-	-	-	-
ללא דירוג	18	20	36	54	56
סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים	5,135	4,882	6,355	11,490	11,237
31 במרץ 2021					
AAA עד AA-	1,064	1,022	5,435	6,499	6,457
A+ עד A-	1,060	1,033	183	1,243	1,216
BBB+ עד BBB-	81	81	21	102	102
BB+ עד B-	73	73	24	97	97
נמוך מ: B-	-	-	-	-	-
ללא דירוג	24	24	-	24	24
סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים	2,302	2,233	5,663	7,965	7,896
31 בדצמבר 2021					
AAA עד AA-	682	566	5,508	6,190	6,074
A+ עד A-	2,305	1,653	240	2,545	1,893
BBB+ עד BBB-	15	15	-	15	15
BB+ עד B-	1	1	-	1	1
נמוך מ: B-	-	-	-	-	-
ללא דירוג	7	11	4	11	15
סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים	3,010	2,246	5,752	8,762	7,998

(1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים דיילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו. חשיפת הבנק הינה, רובה ככולה, לבנקים ולבנקים להשקעות, הרשומים בעיקרם באנגליה, ארצות הברית, גרמניה, שווייץ וצרפת.

(2) לאחר ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי.

(3) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.

(4) יתרת החשיפה החוץ מאזנית למוסדות פיננסיים כוללת סך של 6,240 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 במרץ 2022 (ליום 31 במרץ 2021 - 5,538 מיליוני שקלים חדשים) וליום 31 בדצמבר 2021 - 5,777 מיליוני שקלים חדשים) בגין רכישת ביטוח ממבטחי משנה בינלאומיים לתיק ערבויות חוק מכר של לויים בענף הנדל"ן בישראל וכן, ערבויות והתחייבויות נוספות למתן אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.

(5) מוצג לאחר קיזוז שווי הוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לצדדים נגדיים החתומים על הסכמי התחשבות נטו.

(6) בגין קיזוז ההפקדות במזומן המהוות בטוחה ונוגעות לעסקאות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים.

בעקבות ההשלכות האפשריות של המשבר הכלכלי, כתוצאה ממגפת הקורונה, על מצבם של מוסדות פיננסים רבים בעולם, במחצית הראשונה של 2020 עלתה תנועתיות מרווחי האשראי במהלך תקופת המשבר. מוסדות פיננסים רבים חוו הורדת אופק דרוג, וחלקם אף ספגו הורדות דרוג. החל מהמחצית השנייה של 2020 ובמהלך שנת 2021 הסתמנה הייצבות בשווקים הפיננסיים, אם כי המערכת הפיננסית עדיין מגלמת סיכון מוגבר על רקע גלים נוספים של נגיף הקורונה והעליה בשיעורי האינפלציה באזורים שונים בעולם. כתוצאה מהעלייה בשיעורי האינפלציה, בחודשים האחרונים בנקים מרכזיים רבים החלו ליישם מדיניות של ריסון מוניטארי והעלאת שיעורי הריבית. בזמן הקרוב, הם צפויים להמשיך להעלות את שיעורי הריבית, מה שעלול לגרום לתמחור מחדש של נכסים פיננסיים, תנועתיות בשווקים ושינויים בתנאי האשראי. במהלך כל התקופה, ובהתאם להתפתחויות, מבצע הבנק ניטור הדוק של כלל מסגרות החשיפה של הבנק, ניתוח ובחינת הסיכונים הרלוונטיים, לפי פרמטרים שונים, ובהתאמה גם לרמת הפעילות העסקית מול הצדדים הנגדיים עודכנו מסגרות החשיפה השונות (RIGHT SIZING). בהתייחס להשלכות של המלחמה בין רוסיה ואוקרינה אשר פרצה ב-24 בפברואר 2022, הבנק ביצע הערכת סיכון לגבי המוסדות הפיננסיים הרלוונטיים, והתאמת רמת הפעילות על פי הצורך. הבנק ממשיך לעקוב אחר הסיכון.

נכון לימים 31 מרץ 2022 ו-31 בדצמבר 2021 אין סיכון אשראי בעייתי (פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת), נטו.

חשיפות האשראי המוצגות לעיל אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים), ראה ביאור 28. לדוחות הכספיים.

חלק מהחשיפות הנכללות בטבלה לעיל נכללות גם במסגרת סיכון אשראי לפי ענפי משק, תחת ענף "שירותים פיננסיים". במסגרת זו נכללים פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באיגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים. עסקאות עתידיות, המשוקלות בהתאם לכללי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313, נכללות כחלק מסיכון האשראי החוץ מאזני, ואינן נכללות בטבלה לעיל.

במסגרת מדיניות ניהול החשיפות למוסדות פיננסיים זרים, קובע דירקטוריון הבנק, בין היתר, את תיאבון הסיכון, קרי, את מגבלות החשיפות המקסימליות למדינות ולמוסדות פיננסיים זרים, תוך התאמת גובה החשיפה להערכת הסיכון לגבי כל מדינה ומוסד פיננסי. מגבלות החשיפה נקבעות, בין היתר, על בסיס דירוג המדינות והמוסדות הפיננסיים השונים, הערכת הבנק את רמת הסיכון, ובאופן המונע ריכוזיות של החשיפות.

הבנק קובע את היקף החשיפה לכל מוסד פיננסי על בסיס הדירוג האחרון הקיים לאותו מוסד, אשר בוצע על ידי אחת או יותר מחברות הדירוג הבינלאומיות המובילות, ועל בסיס נתונים פיננסיים של המוסד הנבדק. מגבלות החשיפה לכל מוסד כוללות היקפי חשיפה מקסימליים וטווחי זמן מקסימליים לפירעון עבור סוגים שונים של פעילויות ועסקאות. לצורך כך, נלקח בחשבון גם קיומו (או אי קיומו) של הסכם קיזוז לפעולות בנגזרים מול אותו מוסד פיננסי. כמו כן נקבע במסגרת המדיניות, מדרג סמכויות לאישורן של עסקאות ספציפיות בתחום מגבלות החשיפה.

הבנק עוקב אחר פרסומם של דירוגים עדכניים לגבי מוסדות פיננסיים להם הוא חשוף, ובהתאם לצורך מתאים את מגבלות החשיפה ואת החשיפה בפועל לדירוג העדכני. כמו כן, בוחן הבנק באופן שוטף מידע נוסף ככל שקיים וזמין, לגבי אותם מוסדות, במטרה לנטר חשיפות גם במקרים בהם דירוג האשראי אינו משקף בהכרח את תמונת המצב המלאה.

הבנק מביא בחשבון את מועדי הפירעון של חשיפות האשראי במסגרת צרכי הניזולות של הבנק. פיקדונות כספיים מופקדים בדרך כלל לתקופות קצרות, ואילו חשיפה בגין נגזרים והשקעות בניירות ערך הינה לתקופות ממושכות יותר.

סיכון האשראי לדירוג והתפתחות

במסגרת ניהול סיכונים האשראי, נוקט הבנק אמצעים שונים לניהול, בקרת והפחתת סיכונים הנובעים ממתן אשראי לדירוג. תחום הלוואות הדירוג הינו בעל משקל מהותי מכלל סיכון האשראי של הבנק, אך הבנק מעריך את פרופיל הסיכון הגלום במתן אשראי לדירוג כנמוך ביחס לסיכון הגלום בתיק האשראי הכולל של הבנק, היות ותחום זה מאופיין בפיזור גבוה וברמת סיכון נמוכה בשל פיזור רחב של לווים, המשתייכים לענפי המשק השונים, שיעורי מימון נמוכים יחסית, פיזור גיאוגרפי נרחב של הנכסים המשועבדים ושימוש במפחיתי סיכון שונים וביניהם ביטוחי נכס וביטוחי חיים, למזעור סיכונים האשראי בתחום.

הבנק מבצע באופן שוטף פעילויות לבקרה ולניהול הסיכון הגלום באשראי לדירוג, באחריות החטיבה הקמעונאית, החטיבה לבקרת סיכונים וגורמים נוספים בבנק.

מדיניות הבנק בתחום המשכנתאות מבוססת על גישה פרטנית להגבלת הסיכון הספציפי בכל הלוואה באמצעות בחינת מאפייני סיכון שונים, ניתוח התיק לפי גורמי הסיכון הטמונים בו (LTV, יחס החזר, מיקום גאוגרפי, גיל ההלוואה, עשירוני הכנסה ועוד), ובדיקת טיב הלווים ויכולתם לעמוד בהחזרים השוטפים גם בתרחישים של שינוי בריבית, שיעור החזר ביחס להכנסה הקבועה של משק הבית, בדיקת נתוני העסקה ושיעור המימון. לעיתים דורש הבנק את קיומם של חיזוקים, כגון ערבים להלוואה, יכולת החזר מוכחת שאינה מבוססת על הכנסה שוטפת של הלווה, וחיזוקים נוספים אחרים. לבנק מודל מתקדם לדירוג אשראי לדירוג הכולל דירוג לכל הלוואה וחישוב פוטנציאל ההפסד במקרה של כשל. מודל זה מהווה חלק ממערך הניטור הקיים של הבנק.

תיאבון ופרופיל הסיכון בתחום המשכנתאות

הבנק קבע במסגרת מדיניות סיכונים האשראי מגבלות שונות על פעילות האשראי לדירוג, בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. גורמים אלה נבחנים מעת לעת ובהתאם מתווספות מגבלות על פי הצורך, קרי, על פי פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות בפועל ומגמת התפתחותו והוראות רגולטוריות של בנק ישראל.

מגבלות אלה מהוות כמכלול את תיאבון הסיכון של הבנק בתחום המשכנתאות המוגדר במספר רב של מדדי סיכון הבוחנים היבטי סיכון אשראי וריכוזיות ברמת הביצועים השוטפים והתיק הכולל. מדדים אלה כוללים, בין השאר, את שיעור המימון בהלוואה, מיקום הנכס (סיכון גיאוגרפי), מדד איכות האשראי (ראה להלן במסגרת בקרת האשראי), יחס החזר מהכנסה, מטרת ההלוואה, תקופת ההלוואה, תמחיל המסלולים בהלוואה, סוג הנכס, איכות המסמכים, ריבית נורמטיבית, עושר פיננסי ומגבלות צולבות על שילוב של מספר פרמטרים.

הבנק מבצע באופן שוטף פעילויות לבקרה ולניהול הסיכון הגלום באשראי לדירוג, באחריות החטיבה הקמעונאית, החטיבה לבקרת סיכונים וגורמים נוספים בבנק. פעילות זו כוללת גם ניטור וניתוח התיק לפי גורמי הסיכון המרכזיים וכן אמידת הסיכון בתיק במודל מתקדם לדירוג אשראי לדירוג הכולל דירוג לכל הלוואה וחישוב ההסתברות לכשל ופוטנציאל ההפסד במקרה של כשל, וביצוע מגוון תרחישי קיצון, הבוחנים את השפעת השינויים בגורמים המאקרו כלכליים על רמת הסיכון של התיק, ובעיקר, השפעת שינוי בשיעור האבטלה, שינויים במחירי הדירוג ושינויים בשיעור הריבית.

הבנק מנטר באופן שוטף את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות, ואת התפתחותו לאורך זמן, לנוכח תיאבון הסיכון שנקבע. בפרט, מתבצע ניטור זה במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק, המוצג ונדון בהנהלת הבנק, בועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון. מניטור זה עולה כי מדדי הסיכון המובילים, ממשכים להימצא ברמה נמוכה יחסית. מדדים אלה כוללים את שיעורי המימון, יחס החזר להכנסה, שיעורי האובדלוג בכשל,

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

ובפרט שיעורי הפיגור בהלוואות חדשות (בנות שנה), נתון המצביע על איכות החיתום הגבוהה בבנק. יצוין, כי שיעור המימון הממוצע של תיק המשכנתאות של הבנק (לסוף חודש מרץ 2022) עומד על כ-53.6% (שיעור המשקף את שיעור המימון בעת מתן האשראי - ראה הרחבה להלן). הבנק אומד, בנוסף, את שיעור המימון ה"אמיתי" בתיק, זאת, בהתבסס על השינויים בערכי הנכסים על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אל מול יתרות התיק הנוכחיות. שיעור זה נמוך משיעור המימון המקורי, עקב העלייה המתמשכת במחירי הדיור, הגלומה במלאי המשכנתאות בתיק. נתונים אלה מחזקים את הערכת הבנק כי פוטנציאל ההפסד לבנק בגין תיק המשכנתאות, גם בתרחיש של ירידה מהותית במחירי הדיור, הוא נמוך. בנוסף, בוחן הבנק באופן סדיר את תיק המשכנתאות שלו בתנאי קיצון, כולל תחת שינוי מהותי בתנאי המאקרו, במספר מתודולוגיות. תוצאות מבחני הקיצון מצביעות כי רמת הסיכון של התיק נמצאת בירידה וכי פוטנציאל הנזק מאירוע קיצון חמור במשק הינו נמוך.

התפשטות נגיף הקורונה

הבנק ממשיך לעקוב באופן הדוק אחר התפתחויות והשפעות התפשטות נגיף הקורונה על לקוחותיו, תוך שימת לב לגורמים העשויים להשפיע על רמת הסיכון בתיק המשכנתאות.

רמת הסיכון בתיק האשראי לדיור ירדה ברבעון השני של שנת 2021 לרמתה טרום המשבר, רמת סיכון נמוכה, זאת לאור הירידה המהותית בהיקף האשראי הנמצא בדחייה והחזרה של מרבית הדוחים לתשלום סדיר, ורמתם הנמוכה והיציבה של מדדי הסיכון המרכזיים. הבנק ממשיך לנטר באופן שוטף את הפעילות והיבטי הסיכון בנושא: סכום הדחיות שנתר ושיעורי ההחזר החלקי, תקופת הדחיות, פרופיל הלווים, שיעור המימון ועוד. כמו כן, מבוצע מעקב אחר התפתחות התנהגות הלווים עם סיום תקופת הדחיות.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

להלן היקפי מתן המשכנתאות במגזר משקי הבית:

היקפי ביצוע (במיליוני שקלים חדשים)		
שיעור שינוי	רבעון ראשון	רבעון שני
באחוזים	2021	2022
44.9	8,105	11,747
(16.9)	65	54
17.4	23	27
44.4	8,193	11,828
133.3	1,023	2,387
54.2	9,216	14,215
34.4	13,370	17,966

משכנתאות שבוצעו (לדיוור ולכל מטרה)

מכספי הבנק

מכספי האוצר:

הלוואות מוכונות

הלוואות עומדות ומענקים

סך הכל הלוואות חדשות

הלוואות שמוחזרו

סך הכל ביצועים

מספר לווים (כולל מיחזורים)

להלן פרטים בדבר מאפייני סיכון שונים בתיק הלוואות לדיוור⁽¹⁾ ליום 31 במרץ 2022 (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור מימון	שיעור החזר	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)					סה"כ
		מההכנסה הקבועה	עד 3 חודשים	עד 3 חודשים	עד שנה	3 חודשים	
		עד 3 חודשים	עד 3 חודשים	עד 3 חודשים	עד 3 חודשים	עד 3 חודשים	עד 3 חודשים
60%	עד 35%	13,603	4,545	12,950	31,389	26,966	10,517
	35%-50%	1,746	698	1,599	3,019	5,043	3,064
	50%-80%	-	-	4	18	425	828
	מעל 80%	3	-	-	1	24	87
75%-60%	עד 35%	11,223	3,854	9,861	16,579	11,817	2,807
	35%-50%	1,585	689	1,005	1,269	1,675	932
	50%-80%	2	-	-	2	87	209
	מעל 80%	-	-	-	-	-	21
מעל 75%	עד 35%	170	25	192	350	311	950
	35%-50%	21	7	7	19	61	263
	50%-80%	-	-	-	1	3	77
	מעל 80%	-	-	-	-	-	13
סך הכל		28,353	9,818	25,618	52,647	46,412	19,768

14,606	808	2,397	3,640	2,510	3,835	1,416	הלוואות שניתנו בסכום מקורי גבוה מ-2 מיליון שקלים חדשים
8.0%	4.1%	5.2%	6.9%	9.8%	13.5%	14.4%	אחוז מסך האשראי לדיוור הלוואות בריבית משתנה:
61,715	7,700	13,768	16,712	8,531	11,282	3,722	לא צמודות בריבית פריים
7,918	3,225	638	960	481	2,174	440	צמודות למדד ⁽³⁾
3,802	747	783	1,175	474	491	132	במטבע חוץ ⁽³⁾
73,435	11,672	15,189	18,847	9,486	13,947	4,294	סך הכל
33.8%	39.0%	29.7%	31.7%	33.3%	39.8%	37.9%	הלוואות לא צמודות בריבית פריים מסך האשראי לדיוור
4.3%	16.3%	1.4%	1.8%	1.9%	7.7%	4.5%	הלוואות צמודות למדד בריבית משתנה מסך האשראי לדיוור
1.4%	6.6%	0.8%	0.7%	0.8%	0.7%	0.3%	הלוואות בשיעור מימון גבוה מ-75% מסך האשראי לדיוור
1.4%	6.8%	1.0%	0.7%	0.7%	0.6%	0.4%	הלוואות בשיעור מימון גבוה מ-75% מסך האשראי לדיוור

(1) יתרת הלוואות לדיוור לאחר הפרשה להפסדי אשראי.

(2) יתרות האשראי המוצגות לעיל מחולקות לקבוצות גיל בהתאם למועד בו החל הביצוע הראשון של ההלוואה, והן כוללות באותה קבוצת גיל גם את יתרות האשראי שניתנו בפועל בתקופות מאוחרות יותר.

בנוסף, מחזורים של הלוואות, אינם משנים את גיל ההלוואה, כלומר יתרת הלוואה משיכת למועד המקורי של העמדת ההלוואה. אופן טיפול זה רלוונטי גם למחזור של הלוואות "מוכונות" שהועמדו במקורן באחריות המדינה ומוחזרו להלוואות באחריות הבנק.

(3) בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נכללות הלוואות בהן מתעדכן שיעור הריבית בתדירות של עד 5 שנים (ולא עד בכלל).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

מאפייני תיק האשראי לדירור של הבנק

מדיניות הבנק בתחום המשכנתאות מבוססת על גישה שמרנית, תוך הגבלת הסיכון הספציפי בכל הלוואה באמצעות בחינת מאפיינים שונים. מאפיינים אלה כוללים את שיעור המימון, שיעור החזר ביחס להכנסה הקבועה של הלווה, ויכולת הלווה לעמוד בהחזרים השוטפים גם בתרחישים של שינוי בריבית. במקרים בהם ניתנות הלוואות בעלות מאפיינים שאינם עומדים באחד או יותר מהסטנדרטים שקבע הבנק למאפיינים האמורים, מחייב הבנק את קיומם של חיזוקים אחרים, כגון ערבים להלוואה, יכולת החזר מוכחת שאינה מבוססת על הכנסה שוטפת של הלווה, ועוד. בשנים האחרונות, לאור ההתרחבות בשוק הדירור והריבית הנמוכה יחסית ששוררת במשק, הגביר הבנק את האמצעים הננקטים לניטור וצמצום הסיכון, באופן שבא לידי ביטוי במאפייני הסיכון של ההלוואות, כפי שיפורט להלן (כל הנתונים להלן נכונים ליום 31 במרץ 2022).

שיעור המימון

אחד הפרמטרים המרכזיים המשמשים את הבנק למזעור הסיכון בתיק האשראי לדירור הינו שיעור המימון (היחס שבין סכום ההלוואה לבין שווי הנכס המשמש כביטחון).

שיעור המימון הממוצע של תיק המשכנתאות של הבנק ליום 31 במרץ 2022 עומד על 53.6%, בהשוואה ל-53.0% ביום 31 במרץ 2021 ול-53.4% ליום 31 בדצמבר 2021. מתוך היקפו הכולל של תיק האשראי של הבנק, בסך 182.6 מיליארדי שקלים חדשים, כ-98.6% ניתן בשיעור מימון מקורי נמוך מ-75%, המבטיח את ההלוואה גם במקרה קיצון של ירידה של 25% בשווי הנכס המשמש לביטחון.

שיעור המימון בדיווח זה הינו שיעור המימון ההיסטורי שחושב במועד אישור ההלוואה, והוא אינו מביא בחשבון פירעונות שוטפים, המקטינים את יתרת ההלוואה, ושינויים בשווי הנכסים המשמשים כביטחון. העלייה המשמעותית במחירי הדירור החל מסוף שנת 2008, ומנגד צמצום יתרות ההלוואות בגין הפירעונות השוטפים, מביאים לירידה בשיעור המימון ה"אמיתי", העדכני להיום, וכאמור לעיל, בהתבסס על השינויים בערכי הנכסים על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אל מול יתרות התיק הנוכחיות. שיעור זה נמוך משיעור המימון ההיסטורי. היקף ההלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה מ-75% בשנתיים האחרונות, מגיע ל-0.4 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-0.2% בלבד מתיק ההלוואות לדירור.

יצוין בהקשר זה כי שיעור המימון הממוצע של הבנק ליום 31 במרץ 2022, בהתחשב ביתרות לסילוק עדכניות (ללא עדכון של ערך הנכס בעקבות שינויים במחירי הדירור) היה יורד כדלקמן: בהלוואות שגילן עד שנה, בשיעור של כ-3.6%. בהלוואות שגילן שנה עד 5 שנים, בשיעור של כ-4.5%, בהלוואות שגילן מעל 5 שנים, בשיעור של כ-18.2% ובסך כל ההלוואות, בשיעור של כ-9.3%.

שיעור ההלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה (מ-75%) מסך תיק האשראי לדירור של הבנק הינו 0.8% באשראי שניתן לפני שנה ועד שנתיים, 0.7% באשראי שניתן לפני 3 חודשים ועד שנה, ו-0.3% באשראי שניתן ברבעון הראשון של שנת 2022.

שיעור החזר מההכנסה הקבועה

שיעור המימון בהלוואה לדירור משמש מדד למידת הביטחון של ההלוואה, ללא קשר למאפייני הלווה עצמו. לכן, בנוסף על כך, בעת אישור משכנתא, מחייב הבנק את הלווה להציג יכולת לעמוד בפירעונות השוטפים של ההלוואה כסדרם, בעיקר באמצעות חישוב שיעור החזר החודשי מתוך ההכנסה הקבועה של הלווה.

שיעור החזר הממוצע בתיק האשראי לדירור של הבנק הוא 23.8%. כ-87.0% מתוך תיק המשכנתאות של הבנק ניתן ללווים ששיעור החזר שלהם נמוך מ-35% (שיעור החזר הממוצע ללווים אלה: כ-22.8%). כ-12.0% מתיק המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור חזר של 35% עד 50% (שיעור החזר הממוצע ללווים אלה: כ-38.8%). כ-0.9% מתוך המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור חזר של 50% עד 80% (שיעור החזר הממוצע ללווים אלה: 59.3%) וכ-0.1% בלבד ניתנו ללווים בעלי שיעור חזר גבוה מ-80% (שיעור החזר הממוצע ללווים אלה: כ-91.5%).

ההלוואות ששיעור החזר בהן גבוה, הינן הלוואות הניתנות ללווים בעלי היקף גדול של רכוש נוסף, ואשר יכולת החזר שלהם אינה מבוססת בהכרח על הכנסה שוטפת, ללווים בעלי הכנסה גבוהה מאוד שלגביה שיעור החזר משמעותי פחות, או בהתקיים חיזוקים נוספים להלוואה, מעבר לנכס הממושכן ויכולת החזר של הלווה עצמו, כגון ערבים בעלי איתנות פיננסית.

הלוואות בריבית משתנה

הבנק מאפשר ללקוחותיו ליטול הלוואות לדירור הכוללות חלק בריבית משתנה הן במסלול הצמוד (מדד, מטבע חוץ) והן במסלול הלא צמוד (הלוואות שקליות).

ביום 27 בדצמבר 2020 פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא מגבלות למתן הלוואות לדירור. העדכון כולל ביטול מגבלת ריבית הפריים, כך שנותרה המגבלה שלפחות שליש מסך המשכנתא יינתן בריבית קבועה, ועד שני השלישים הנותרים יינתנו בריבית משתנה. התיקונים להוראה לפי החוזר הינם החל מיום 17 בינואר 2021. עבור הלוואה לדירור המיועדת למימון פירעון מוקדם של הלוואה בבנק או בבנק אחר יחול התיקון מיום 28 בפברואר 2021.

הבנק מעמיד לרשות לקוחותיו את הידע והמומחיות של עובדיו לצורך הבנת הסיכונים בהלוואה בריבית משתנה והאופן בו ניתן לצמצם או להימנע מסיכון זה. הבנק מייעץ ללקוחותיו לייחס משקל ראוי לסיכון זה ולנהוג בזהירות בהחלטתם על הרכב ההלוואה.

היקף ההלוואות צמודות הפריים שניתנו בשנתיים האחרונות, המהוות את מרכיב הסיכון העיקרי במשכנתאות אלה, מגיע ל-23.5 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-12.9% מתיק ההלוואות לדירור.

יצוין כי לפני אישור הלוואה לא צמודה בריבית פריים, בדומה לאישורי הלוואות במסלולים אחרים בריבית משתנה, בוחן הבנק את יכולת החזר של הלווה בתרחיש בו יעלה שיעור ריבית הפריים לשיעור "ריבית נורמטיבית".

היקף ההלוואה

היקף ההלוואות שנתן הבנק בסכום מקורי גבוה מ-2 מיליוני שקלים חדשים הגיע ביום 31 במרץ 2022 ל-14.6 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-8.0% בלבד מתיק האשראי לדירור של הבנק.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי לדירור, ראה דוח הסיכונים לשנת 2021 באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון תפעולי

תיאור הסיכון והתפתחות

הסיכון התפעולי הינו מהותי בשל קיומו בכל תחומי הפעילות ובכל יחידות הבנק. לסיכון התפעולי פוטנציאל פגיעה ברווח, בהכנסות, בהון ובמוניטין הבנק, ויש לו יחסי גומלין עם סיכונים אחרים כגון: סיכון שוק, סיכון אשראי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין וסיכונים נוספים. אירועים תפעוליים מתרחשים לעיתים שלא בשליטת הבנק, ועלולים להתפתח כתוצאה מאירועים חיצוניים, בחלקם לא צפויים, בעלי סיכון התממשות שלא ניתן להערכה מראש כגון: אסון טבע (רעידת אדמה, שיטפון), מגיפה ואירוע ביטחוני. לפיכך, ניהול יעיל של הסיכון הינו הכרחי בתהליכי ניהול סיכונים בבנק.

הסיכון התפעולי מובנה בכל המוצרים, הפעילויות, התהליכים והמערכות של הבנק. עם ההתפתחות בשווקים הגלובליים, והעלייה במורכבות הפעילות הפיננסית והתשתיות הטכנולוגיות התומכות, גברה ההבנה כי חשיפת הבנק להפסדים פוטנציאליים כתוצאה מכשלים בפעילות התפעולית השוטפת, עלולה לפגוע בפעילותו העסקית.

הסיכון התפעולי מוגדר על ידי בנק ישראל כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים.

הבנק הגדיר מסגרת לניהול סיכונים תפעוליים, הכוללת הגדרה של הממשל התאגידי המפרט את תחומי הסמכות והאחריות של קווי ההגנה, ואת חשיבותה של הטמעת תרבות נאותה לניהול הסיכונים התפעוליים בבנק.

הסיכון התפעולי בבנק מטופל באופן אקטיבי ובמטרה לתמוך בפעילות היחידות העסקיות, לשפר את התהליכים העסקיים העיקריים הכרוכים בפעילותם, ועל ידי כך, להגדיל את הערך העסקי, ולא רק למזער את ההפסדים הצפויים מהסיכון התפעולי.

האירועים התפעוליים מסווגים לשבע קטגוריות סיכון בהתאם לעקרונות באזל: מעילה (הונאת הבנק בידי עובדיו), הונאה חיצונית (הונאת לקוח את הבנק), פרקטיקות עבודה ובטיחות סביבת העבודה (הפסדים הנובעים מפעולות שאינן עולות בקנה אחד עם חוקים או הסכמים בנושא עבודה), פרקטיקות הקשורות ללקוחות, מוצרים ועסקים (אי עמידה בחובות כלפי לקוח), נזק לנכסים פיסיים, ביצוע, הפצה וניהול תהליכים ושיבושים עסקיים וכשלי מערכות. הבנק מנהל ומודד את הסיכון התפעולי גם לפי קטגוריות אלה.

המשכיות עסקית

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 355 בנושא ניהול המשכיות עסקית. במהלך הרבעון הראשון, המשיך הבנק לשמר את הנחיות הקורונה בהיבטים של עטיית מסכה בחללים סגורים, שמירה על היגיינה וריחוק חברתי, חציצה בעמדות קבלת קהל וכו' ואיפשר עבודה מרוחק בהתאם לצורך באמצעות תהליך סדור ומהיר. הבנק ממשיך לעקוב אחר שיעור החולים והמבודדים ומקפיד לשמר נהלים והנחיות עדכניים בהתאם להנחיות בנק ישראלי והמדינה.

במהלך הרבעון הראשון המשיך הבנק ביישום תוכנית העבודה השנתית ותוכנית התרגול לשנת 2022, ובכלל זה: ביצוע תרגול של יחידת סחר חוץ בתפעול נהלי חרום ועבודה תחת אירוע של כשל מחשב ותרגול טכנולוגי כולל הפעלת מערכת סוויפט מול אתר הגיבוי. במסגרת תחזוקת תוכנית המשכיות העסקית והטמעתה בוצע מהלך מקיף לריענון יתקי החרום בסניפים ובמסגרתו נשלחו לכל הסניפים עדכון ערכות חרום ובוצע פיתוח ייעודי במערכת החרום לצורך שיפור היכולת בתחום המשכנתאות בחירום. כמו כן בוצע עדכון מקיף לערכת ההדרכה בנושא המשכיות עסקית לסניפים.

הבנק המשיך גם ברבעון זה לשמור על קשר רציף מול יחידות ההמשכיות העסקית בקבוצה ושלוחותיו בחוץ לארץ. לאחרונה עם הירידה בהיקף התחלואה והפחתת ההגבלות בהתאם למדיניות משרד הבריאות, הוריד הבנק את רמת הכוונות למצב שגרה. יחד עם זאת הבנק ממשיך לעקוב ולנטר אחר מצב התחלואה בבנק ושומר את כל מערכי החרום ערוכים במידה ותהיה התפרצות מחודשת.

אבטחת מידע והגנת הסייבר

סיכון אבטחת מידע וסייבר הינו סיכון הנובע מליקויים בהגנה על מערכות המחשב של הבנק והמידע הנכלל בהן. סיכון הגנת הסייבר נובע מאירוע בו מתבצעת תקיפה של מערכות המחשב על ידי או מטעם יריבים חיצוניים או פנימיים לבנק.

הוראה 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר, מתווה עקרונות לניהול נאות של סיכונים סייבר באופן המחייב הרחבה והתאמה של המסגרת לניהול סיכונים טכנולוגית המידע, בהיבט תפיסת מרחב האיום ויכולות ההגנה הנדרשות. בהתאמה, אושרה בבנק אסטרטגיה ומדיניות הגנת סייבר מקיפה ונקבעו קווי ההגנה ליישומה, מונה מנהל אבטחת מידע והגנת סייבר הכפוף למנהל החטיבה לבקרת סיכונים ובאחריותו, בין היתר, קביעת מדיניות אבטחת המידע והגנת הסייבר בבנק, פיתוח תוכנית עבודה להגנת הסייבר, מעקב אחר יישום תוכנית העבודה בתחום זה ובחינה של אפקטיביות מערכות ותהליכי אבטחת המידע והגנת הסייבר.

מערכות הבנקאות הישירה בבנק כוללות תהליכי אבטחת מידע בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 367 ובכלל זה מנגנוני הזדהות, אופן שליחת מידע ללקוחות וזיהוי פעולות חריגות.

רמת הסיכון במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 נותרה בינונית.

הבנק ממשיך לחזק ולשפר את מנגנוני ההגנה המופעלים במערכות הבנק על מנת להמשיך ולצמצם את היכולת להונות את הלקוחות ולבצע פעולות לא מורשות בחשבונותיהם. פעולות אלו הינן חלק מתהליכי התחקור והפקת הלקחים הקיימים בבנק בהקשר לאיום המתפתח.

מערך אבטחת המידע של הבנק פועל בצורה מלאה ורציפה במהלך תקופת הקורונה, תוך שיפור וחיזוק יכולות ומנגנוני הגנה בהתאם להתרחבות האיומים ולצרכים המתאגרים בהם הבנק נדרש לעמוד.

יחסי הגומלין וזרימת המידע בין המערכים הוגדרו בנהלים, והם כוללים בין היתר התייחסות לתחומי: אבטחת מידע, אבטחה פיזית, ממשל מערכות מידע, תפעול מערכות מידע, ניהול סיכונים, הונאות, ניהול כוח אדם, המשכיות עסקית, ניהול יחסי לקוחות, דוברות, ויעוץ משפטי.

יישום מדיניות אבטחת המידע והגנת הסייבר בבנק נעשה, בין היתר, באמצעות החטיבה לטכנולוגיה של מזרחי תפחות בע"מ. במסגרת זו, מיושמת תפיסת ניהול הכוללת בין היתר, עקרונות מנחים לניהול הגנת הסייבר. יישום עקרונות אלו והבטחת עדכנותם, תוך שילובם בהחלטות אסטרטגיות ובפעילות העסקית והתפעולית של הבנק, יבטיח את עקביותה ושלמותה של תפיסת ניהול הגנת הסייבר, לאורך זמן.

יצוין כי מגפת הקורונה העצימה ברמה עולמית את סיכון הסייבר, הן בשל העלייה בהיקף העבודה מרוחק, אשר מרחיבה את משטחי התקיפה על הארגונים, והן בשל התגברות של ניסיונות הונאה בחסות המגפה. הפעילות שנקט הבנק לאורך כל התקופה, הותירה את רמת הסיכון בבנק ללא שינוי.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

סיכון טכנולוגיית המידע

סיכון טכנולוגיית המידע הינו סיכון הנובע מכשל של מערכות הבנק כתוצאה מליקויים בדמינות וביצועי המערכות, ביצועים לא נכונים וחוסר תמיכה של המערכות בצרכים העסקיים של הבנק.

במשך השנים האחרונות התרבו הסיכונים הכרוכים בניהול טכנולוגיית המידע, כפונקציה של פיתוח והטמעת טכנולוגיות חדשות והתפתחויות של סיכונים ואיומים חדשים. לבד ממצב שגרה מסגרת ניהול טכנולוגיית המידע מטפלת במצבי כשלים מערכתיים כגון: תקלות מערכת ובהיערכות למצב חירום. זאת על מנת להבטיח לבנק שמירה על רצף פעילות עסקית גם בעת התראה או חירום. בכך ניתן יהיה למזער סיכונים מוניטין וסיכונים עסקיים העלולים להתפתח במצבים אלו.

מנהלת חטיבת הטכנולוגיה היא האחראית על ניהול נכסי טכנולוגיית המידע ומסגרת הניהול מעוגנת במסמך מדיניות ייעודי התואם לעקרונות שנקבעו במסמכי המדיניות לניהול ובקרת סיכונים שונים בבנק. מדיניות ניהול נכסי טכנולוגיית המידע תואמת את דרישות הפיקוח על הבנקים ובפרט את העקרונות שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין 357 - ניהול טכנולוגיית המידע, 350 - ניהול הסיכון התפעולי, 355 - ניהול המשכיות עסקית ו-361 - ניהול הגנת הסייבר.

תיאבון הסיכון מוגדר כמותית ואיכותית בתרחישי שגרה וחירום, כאשר תיאבון הסיכון של הבנק בהיבטים התפעוליים לסיכון טכנולוגיית המידע נכלל במסגרת ניהול תיאבון הסיכון של הסיכון התפעולי. תיאבון הסיכון בהיבטים הטכנולוגיים מוגדר בשורה של מדדים, לרבות רמות הסיכון במפת סיכונים טכנולוגיים ותיאבון סיכון פרטני בגורמי סיכון שונים.

הבנק מפעיל מגוון אמצעים להפחתת הסיכונים, בין השאר באמצעות אינדיקטורים (KRI) ומערכות תומכות. יצוין, כי מוקד SOC (Security Operation Center) הפועל 24/7, אחראי על ניטור תשתיות ומערכות הבנק, ופועל לניתוח לוגים ואיתור אנומליות בזמן אמת, להתנהגות חריגה של משתמשים ומערכות ברשת, בהיבטי אבטחת מידע והגנת הסייבר. כמו כן, לבנק מוקד NOC (Network Operation Center) - הפועל אף הוא 24/7, ומשמש כגוף תפעולי להצגת תמונה אחודה של תשתיות הארגון, יכולת ניטור וחיזוי תקלות, ופועל לניתוח לוגים ואיתור אנומליות, בהיבטי הסיכונים הטכנולוגיים. בשנת 2021 המשיך הבנק לפעול לחיזוק יכולות איתור התקלות בשלבים מוקדמים והרחיב את השימוש בבוטים לשיפור אפקטיביות ניטור זמינות המערכות.

לאור ההתפתחויות הקיימות בשוק הפיננסי וגילן של המערכות הקיימות בבנק, החל הבנק ברבעון הראשון של 2019 בפרויקט להחלפת מערכת הליבה של שוק ההון על בסיס פלטפורמה חדשה.

כמו כן, החל הבנק במהלך 2019 פרויקט החלפת מערכת ה-CRM אשר תיושם באופן מדורג במהלך מספר שנים. בחודש מרץ 2022, עלו מספר אבני דרך לפיילוט ייצורי, לאחריהן תפרסנה ברחבי הבנק לצד המשך פיתוח אבני הדרך הבאות.

במסגרת תהליך קליטת בנק אגוד, מנוהלת בחטיבת הטכנולוגיה של הבנק תוכנית מיזוג טכנולוגית המורכבת מפרויקטים רבים שתכליתם העברת הפעילות של בנק אגוד, המבוססת מערכות בנק לאומי ובנק אגוד, ושילובם במערכות הבנק.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

רמת הסיכון במהלך הרבעון ולאורך משבר הקורונה נותרה בעינה. חטיבת הטכנולוגיה פעלה באופן מלא לתמיכה מלאה בתפקוד השוטף של הבנק ובצרכים הטכנולוגיים שנדרשו לפעילותו בשגרת החירום. לא חלו אירועים ו/או תקלות מהותיות בתקופה זו.

סיכון משפטי

הסיכון המשפטי הוגדר במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין 350 בנושא סיכונים תפעוליים והוא כולל העדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, וכן כולל, אך אינו מוגבל, לחשיפה לקנסות או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים. הסיכון המשפטי כולל גם סיכונים הנובעים מחשיפה משפטית בשל התנהלות הבנק עם מחזיקי העניין השונים שלו (כגון: לקוחות, ספקים וצדדים שלישיים אחרים).

בגדר הסיכון המשפטי נכללים סיכונים הנובעים מהוראות חקיקה, הוראות רגולטוריות, פסיקה של ערכאות שיפוטיות או מעין שיפוטיות והסיכונים המשפטיים הנובעים מפעילות הבנק השוטפת. מנהלת הסיכונים המשפטיים בבנק הינה היועצת המשפטית הראשית. הבנק פועל באורח מתמיד על מנת למזער במידת האפשר את הסיכונים המשפטיים הנלווים לפעילותו השוטפת וכן פועל להנחלת תרבות, הלכה למעשה, של איתור הסיכון המשפטי ומזעורו באופנים שונים.

החטיבה המשפטית של הבנק מנתחת באורח שוטף את מרכיבי הסיכון המשפטי, את גבולותיו (כפי שנובעים למשל מזהות הצד הנגדי, מאופן יצירת הבטחות וכדומה) וכן את מאפייניו הספציפיים, תוך בחינה של רמת הסיכון והחשיפה אליו בשים לב לקווי הפעילות העסקית השונים של הבנק, ובהתאמה נותנת ייעוץ משפטי שוטף לבנק, על יחידותיו השונות.

ברבעון הראשון של שנת 2022, רמת הסיכון המשפטי נותרה ברמה נמוכה-בינונית.

לפרטים נוספים בדבר הסיכון התפעולי ראה דוח הסיכונים לרבעון הראשון של שנת 2022 באתר האינטרנט של הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

סיכון שוק וריבית

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון שוק (Market Risk) - הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוזי מאזניות הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בגורמי הסיכון בשוק (שיעורי ריבית, שערי חליפין, מחירי מניות, סחורות ואינפלציה).

סיכון ריבית בתיק הבנקאי (Interest Rate Risk in the Banking Book) - הינו הסיכון לרווחי הבנק (שינוי בהכנסות) או לשווי הכלכלי של הבנק, הנובע בעיקר, משינויים במבנה עקומי הריבית הרלבנטיים לפעילות הבנק, תזוזות שונות שאינן זהות של עקומים שונים שבהם הבנק משתמש לתמחור וניהול החשיפות שלו, או מהעובדה ששינוי בריבית יכול לגרום לשינוי במבנה הנכסים וההתחייבויות של הבנק, כתוצאה ממימוש אופציות לפירעון מוקדם, בגין שינוי ברמת הריבית במשק.

סיכון השוק בתיק הסחיר הינו מזערי, על פי מדיניות הבנק. מבנה הבנק המוסטה תיק משכנתאות, מייצר שימושים לטווחים ארוכים, אשר כנגדם מגייס הבנק מקורות. הבנק מבצע באופן שוטף, בחינה למתודולוגית אמידת הסיכון בהתאם לפרקטיקה המקובל בעולם.

נציין כי, תיק הנוסטרו של בנק אגוד משקף סיכון שהינו גבוה מתאבון הסיכון של הבנק. יחד עם זאת, ברמת הבנק המאוחד השפעת תיק זה אינה מהותית. הערכת החשיפה של הבנק לסיכונים ריבית לרבעון הראשון של שנת 2022, הינה ברמת סיכון נמוכה-בינונית.

ערכי הסיכון הנמדדים למהלך עסקים רגיל ותרחישי קיצון, עלו במהלך רבעון זה, כתוצאה מפעילות בנקאית שוטפת בתחום המשכנתאות, ונעים ברמות סיכון נמוכות מתיאבון הסיכון שנקבע. ברבעון זה נרשמה עלייה בציפיות האינפלציה. הבנק ממשיך לנהל את הפוזיציה המדדית בצורה הדוקה המתבססת על בניית מאזן הצמדה בתדירות יומית ובנייה של פוזיציה חזויה תחת תרחישים שונים.

להלן ערך ה-VAR של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שנת	רבעון ראשון		
	2021	2022	
592	806	555	לסוף התקופה
810 (פברואר)	810 (פברואר)	611 (פברואר)	ערך מקסימלי במהלך התקופה
521 (אוקטובר)	791 (ינואר)	553 (ינואר)	ערך מינימלי במהלך התקופה

מרבית סיכון השוק נובע מסיכון הריבית בתיק הבנקאי, כפי שיוצג להלן. בחינת ה-Back-Testing על מודל ה-VAR ההיסטורי-אנליטי בתיק הכולל, לא הציגה תצפיות של רווח/הפסד החורגת מ"תחזית" מודל ה-VAR. היעדר חריגות כאמור, עומד בקריטריונים, כפי שהוגדרו על ידי ועדת באזל, לבחינת איכות מודל ה-VAR.

ניתוח סיכון הריבית בתיק הבנקאי

להלן השפעת⁽¹⁾ תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE (במיליוני שקלים חדשים):

מטבע ישראלי	שינוי בשווי הוגן					
	לא צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר	
	מטבע חוץ					
	סך הכל					
	31 במרץ 2022					
עלייה של 2%	(1,501)	(1,444)	469	9	17	(2,450)
ירידה של 2%	529	799	(463)	37	(19)	883
	31 במרץ 2021					
עלייה של 2%	(369)	(1,564)	403	18	18	(1,494)
ירידה של 2%	(249)	1,134	(417)	20	(20)	468
	31 בדצמבר 2021					
עלייה של 2%	(905)	(1,187)	418	14	16	(1,644)
ירידה של 2%	(82)	427	(439)	14	(17)	(97)

(1) מחושב על סמך נתונים שוטפים המשמשים לצורך ניהול סיכון הריבית בפועל.

במסגרת ערכת התחזית לתזרימים הצפויים מפירעון משכנתאות בבנק, נלקחות בחשבון הנחות לגבי שיעור ואופן הסילוקים המוקדמים. יתרות עובר-ושב בזכות נפרסו על פי הפרקטיקה המקובלת בהתאם להנחיות באזל, קרי למח"מים של 3 עד 4 שנים לסוגי לקוחות שונים. הבנק מבצע באופן שוטף, בחינה למתודולוגית אמידת הסיכון בהתאם לפרקטיקה המקובלת בעולם. בתרחיש עליית ריבית מקבילי ב-1%, קרן ההון בגין ניירות ערך צפויה לרדת בכ-342 מיליוני שקלים חדשים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

מידע כמותי על סיכון ריבית - ניתוח רגישות

שווי הוגן נטו מותאם⁽¹⁾ של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

ליום 31 במרץ 2022			ליום 31 במרץ 2021			ליום 31 בדצמבר 2021		
שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל	שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל	שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל
20,764	435	21,199	17,372	461	17,833	18,054	363	18,417
16,878	2,300	19,178	5,127	8,837	13,964	14,355	2,250	16,605

שווי הוגן נטו מותאם⁽¹⁾

מזה: תיק בנקאי

השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם⁽¹⁾ של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

ליום 31 במרץ 2022			ליום 31 במרץ 2021			ליום 31 בדצמבר 2021		
שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל	שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל	שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל
(396)	71	(325)	39	104	143	57	134	191
(362)	90	(272)	54	134	188	95	140	235
(171)	(125)	(296)	(429)	(110)	(539)	(297)	(193)	(490)
(197)	(143)	(340)	(392)	(142)	(534)	(333)	(199)	(532)
(193)	(49)	(242)	(158)	(4)	(162)	(240)	(32)	(272)
28	86	114	213	46	259	311	87	398
227	144	371	378	94	472	314	163	477
(66)	(148)	(214)	(35)	(102)	(137)	85	(168)	(83)

שינויים מקבילים

עלייה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

ירידה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

שינויים לא מקבילים

התלה⁽³⁾

השטחה⁽⁴⁾

עליית ריבית בטווח הקצר

ירידת ריבית בטווח הקצר

(1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה.

(2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(3) ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך.

(4) עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

הפער בין חשיפת הבנק לשינויים בריבית על פי השווי ההוגן נטו המותאם לבין רגישות הערך הכלכלי (EVE) המוצגים לעיל, בתזוזה מקבילה של העקום ב-1% עומד על 633 מיליוני שקלים חדשים.

עיקר הפער נובע משימוש בעקומי היוון שונים. עקומי ההיוון המשמשים לניתוח רגישות הערך הכלכלי (EVE) הינם עקומי מחירי המעבר ואילו ריביות ההיוון המשמשות לצורך הצגת השווי ההוגן המותאם נטו הינן ריביות בהן היה ניתן לבצע עסקאות דומות בתאריך המאזן והן משקפות את רמת הסיכון הגלומה ללקוח דומה.

החירוש מאפשר תרחישים בהם עשויה להיווצר ריבית שלילית, ואינו קוטם את הריבית בשיעור של 0%.

לפרטים נוספים ראה ביאור 15 לדוחות הכספיים.

לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 33 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021.

יצוין כי שיעור התשואה הפנימי ומשך חיים ממוצע האפקטיבי כפי שמוצגים בחשיפת הבנק לשינויים בשיעורי הריבית בדוח הסיכונים, הינם נתונים ממוצעים ולכן לא ניתן להסיק משינוי ליניארי בהם על רגישות השווי ההוגן המותאם נטו לשינויים בשיעורי הריבית.

השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית⁽⁴⁾:

ליום 31 במרץ 2022			ליום 31 במרץ 2021			ליום 31 בדצמבר 2021		
הכנסות	מימון	הכנסות	הכנסות	מימון	הכנסות	הכנסות	מימון	הכנסות
ריבית	מריבית ⁽³⁾	סך הכל	ריבית	מריבית ⁽³⁾	סך הכל	ריבית	מריבית ⁽³⁾	סך הכל
1,335	21	1,356	1,191	81	1,272	1,291	30	1,321
1,334	47	1,381	1,189	107	1,296	1,291	47	1,338
(1,210)	(27)	(1,237)	(955)	(82)	(1,037)	(1,158)	(36)	(1,194)
(1,210)	(57)	(1,267)	(953)	(111)	(1,064)	(1,157)	(59)	(1,216)

שינויים מקבילים⁽²⁾

עלייה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

ירידה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

(1) לטווח של שנה.

(2) שינויים בריבית חסרת סיכון.

(3) כולל השפעת שווי הוגן, רווחים (הפסדים) מפעילות באגרות חוב והשפעת צבירת ריבית על פעילות בנגזרים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 31 במרץ 2022

להלן ההנחות העיקריות שבבסיס הנתונים לעיל, התואמות את האופן בו מנהל הבנק את סיכוני הריבית:

- יתרות עובר ושב בזכות נפרסו על פי הפרקטיקה המקובלת בהתאם להנחיות באזל, קרי למח"מים של 3 עד 4 שנים לסוגי לקוחות שונים.
- בחישוב רגישות הכנסות מריבית, לא מתבצעת קטימה של הריבית חסרת סיכון לשיעור מינימאלי של 0.0%. באותו אופן, בחישוב רגישות ההכנסות מימון שאינן מריבית, לא מתבצעת קטימה של ריביות ההיוון בשיעור ריבית 0.0%.

לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 15 לדוחות כספיים אלה וכן, ביאור 33 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021.

ניתוח החשיפה למדד ושער חליפין

להלן ניתוח רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים בשערי חליפין עיקריים ובמדד המחירים לצרכן (לפני השפעת מס), ליום 31 במרץ 2022, גידול (שחיקה) בהון (במיליוני שקלים חדשים):

	תרשיש קיצון היסטורי ⁽¹⁾		תרשישים			
	ירידה מקסימלית	עלייה מקסימלית	ירידה של 10%	ירידה של 5%	עלייה של 5%	עלייה של 10%
מדד ⁽²⁾	(155.8)	181.7	(1,736.1)	(868.1)	868.1	1,736.1
דולר	(3.4)	6.4	16.7	(1.4)	6.9	5.8
ליש"ט	(0.5)	0.2	(0.8)	(0.4)	0.3	0.6
יין	0.1	0.1	0.2	0.1	0.1	0.4
אירו	(3.1)	2.6	(4.4)	(3.0)	3.2	8.2
פר"ש	0.1	(0.2)	0.2	0.1	(0.1)	(0.2)

(1) תרשישי הקיצון חושבו על בסיס שינויים יומיים בשערי החליפין ושינויים חודשיים במדד ב-10 השנים האחרונות.

(2) רגישות ההון לעלייה ולירידה של 3% במדד המחירים לצרכן הינה 520.8 ו-520.8 (מיליוני שקלים חדשים), בהתאמה.

משבר הקורונה גרם לירידה בציפיות האינפלציה, עקב ירידה צפויה בביקושים. הבנק ממשיך לנהל את הפוזיציה המדדית בצורה הדוקה המתבססת על בניית מאזן הצמדה בתדירות יומית ובניה של פוזיציה חזויה תחת תרשישים שונים. לפרטים נוספים בדבר סיכון שוק וריבית, ראה דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון מחירי מניות

לפרטים בדבר סיכון מחירי מניות, ראה דוח הסיכונים לשנת 2021 באתר האינטרנט של הבנק. לפרטים בדבר השקעות במניות ראה ביאור 5 בדוחות כספיים אלה, וכן ביאורים 12 ו-15 א' בדוחות הכספיים לשנת 2021.

סיכון נזילות ומימון

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון נזילות - סיכון הנובע מאי הוודאות לגבי זמינות המקורות, ויכולת מימוש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר.

סיכון מימון - סיכון הנובע ממחסור במקורות מימון או עלויות גבוהות מידי לגיוס מקורות.

סיכון הנזילות מנוהל בכפוף למגבלות הדירקטוריון והנהלה, תוך מאמץ למזער הפסדים הנובעים מהשקעת עודפי נזילות בנכסים עם נזילות גבוהה, אך בעלי תשואה נמוכה.

במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 לא נרשמו חריגות ממגבלות הדירקטוריון.

בתחילת חודש דצמבר 2021 הועלתה רמת הכוונות בבנק למוגברת בעקבות העלייה המשמעותית בתחלואה בעולם ובארץ עקב התפשטות האומיקרון והתנודות בשווקים. בתחילת חודש מרץ 2022 העלה הבנק את הכוונות בנזילות וזאת בשל התגברות הלחימה באוקראינה והתנודות החדות בשווקים הפיננסיים. רמת הכוונות כוללת צעדים אופרטיביים אשר נועדו להבטיח כי הבנק שומר על רמת נזילות נאותה בעתות משבר. בפועל לא נצפו כל אירועים ו/או אינדיקטורים שיש בהם בכדי להצביע על התממשות של אירוע נזילות.

במהלך הרבעון חלה ירידה מסוימת ביחס כיסוי הנזילות הנובעת בעיקר מגידול באשראי לציבור, בקיזוז גידול בפיקדונות הציבור.

לפרטים נוספים בדבר סיכון הנזילות ראה דוח הסיכונים לשנת 2021 באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון המימון מנוהל כחלק מסיכון הנזילות באמצעות מגבלות דירקטוריון והנהלה על ריכוזיות מקורות המימון, והפחתת התלות בצדדים נגדיים מהותיים.

מקורות המימון העיקריים של הבנק הינם מקורות מימון יציבים ומגוונים לטווחי זמן שונים - פיקדונות קמעונאיים ועסקיים, פיקדונות ארוכים מגופים פיננסיים וכן, הנפקות איגרות חוב וכתבי התחייבות. הבנק מייחס חשיבות רבה לפיזור מקורות המימון ופועל באופן יזום לגיוס מקורות לטווחים ארוכים, בין השאר על ידי מגוון הפיקדונות הרחב המוצע לציבור הלקוחות על ידי הבנק, פיקדונות עם מאפיינים ייחודיים המאפשרים ללקוח ליהנות מריבית גבוהה יחסית בטווח הארוך ואופציות לנזילות במהלך התקופה. במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2022 המשיך הבנק בפעילותו לגיון מקורות המימון והפחתת סיכון הריכוזיות. במהלך רבעון זה סיכון ריכוזיות מקורות המימון נותר נמוך.

לפרטים נוספים בדבר מקורות המימון, ראה פרק התפתחויות במקורות המימון לעיל.

לפרטים נוספים בדבר סיכון המימון ראה דוח הסיכונים לשנת 2021 באתר האינטרנט של הבנק.

יחס כיסוי הנזילות

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221 - "יחס כיסוי נזילות", הדרישה הרגולטורית המזערית הינה 100%. כחלק ממדיניות ניהול הסיכונים, דירקטוריון הבנק קבע כי תישמרנה כריות ביטחון נוספות מעבר ליחס המזערי הרגולטורי כך שיעד יחס כיסוי הנזילות של הבנק והקבוצה בשנת 2021 יעמוד על שיעור הגבוה ב-5% מהדרישה המזערית. היחס מנוהל ומדווח בסך כל המטבעות יחדיו ובמטבע חוץ בנפרד, הן ברמת הבנק והן על בסיס קבוצתי. היחס בתאגיד הבנקאי "סול" והן היחס במאוחד מחושב יומית, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות, בתקופת 90 הימים שקדמו לתאריך הדוח. הוראה זו הינה בנוסף לניהול סיכון הנזילות תחת מודלים פנימיים, כנדרש בהוראה 342.

יחס כיסוי הנזילות הממוצע (מאוחד, כולל נתוני בנק אגוד) לרבעון הראשון של שנת 2022 הסתכם ב-120%. כאמור לעיל, במהלך תקופה זו, לא נרשמו חריגות ממגבלות יחס זה.

יחס מימון יציב נטו

הוראת ניהול בנקאי תקין 222 "יחס מימון יציב נטו" קבעה יחס מימון יציב מינימאלי בשיעור של 100% ("NSFR רגולטורי"), בין מימון יציב זמין ומימון יציב נדרש. כחלק ממדיניות ניהול הסיכונים, דירקטוריון הבנק קבע כי תישמרנה כריות ביטחון נוספות מעבר ליחס המזערי הרגולטורי כך שיעד יחס מימון יציב נטו של הקבוצה יעמוד על שיעור הגבוה ב-5% מהדרישה המזערית. היחס מנוהל ומדווח בסך כל המטבעות יחדיו על בסיס מאוחד.

יחס על בסיס מאוחד ליום 31 במרץ 2022 עמד על 116%.

ליום 31 במרץ 2022 הסתכמה יתרת שלוש קבוצות המפקידים הגדולות בקבוצת הבנק ב-12.7 מיליארדי שקלים חדשים.

גיוס המקורות ומצב הנזילות בבנק - במהלך הרבעון הראשון של שנת 2021 עלתה יתרת פיקדונות הציבור בבנק מ-307.9 מיליארדי שקלים חדשים ביום 31 בדצמבר 2021, ל-312.7 מיליארדי שקלים חדשים ביום 31 במרץ 2022, גידול של 1.5%.

במגזר הלא צמוד, הגיעה יתרת פיקדונות הציבור לסך של 235.6 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של 1.1% לעומת סוף שנת 2021. במגזר צמוד המדד הגיעה יתרת פיקדונות הציבור לסך של 22.7 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של 5.7% לעומת לסוף שנת 2021, ובמגזר מטבע חוץ עלתה יתרת פיקדונות הציבור ל-54.3 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של 1.9% לעומת סוף שנת 2021.

לפרטים נוספים בדבר יחס כיסוי הנזילות ראה דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכונים אחרים

סיכון ציות ורגולציה

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון הציות (Compliance Risk) הינו הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את "הוראות הציות".

סיכון הציות כולל גם את סיכון ההוגנות (Conduct risk), וכן את סיכון חוצה גבולות וסיכון הלבנת הון ומימון טרור המוצגים בנפרד להלן.

מנהל סיכון הציות והרגולציה הוא מנהל החטיבה לבקרת סיכונים. קצין הציות הינו האחראי לניהול השוטף של הסיכון.

סיכון הציות נותר ללא שינוי במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 והוא מוגדר ברמה נמוכה-בינונית.

הערכת הסיכון נובעת, בין היתר, מהמשך הטיפול בסיכונים שסווגו ברמות הגבוהות, שיפור הבקרה, קיום הדרכות, ממצאי סקרים ודוחות ביקורת וייעול תהליכי העבודה בתחום, תוך שילוב שיפורים טכנולוגיים. ברבעון הנכחי, הבנק פעל ליישם את ההוראות הרלוונטיות של הרגולטורים השונים. כמו כן, קיים הבנק בקרות שוטפות במטרה לנטר סיכוני ציות העלולים להתהוות בתקופה זו.

לבנק תוכניות אכיפה פנימית בדיני נירות ערך ובדיני התחרות הכלכלית.

לפרטים נוספים בדבר סיכוני הציות השונים והרגולציה ראה דוח הסיכונים לשנת 2021 באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון חוצה גבולות

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון חוצה גבולות (Cross Border Risk) הוא הסיכון להפסד כספי (לרבות בשל הליכים משפטיים, קנסות או סנקציות על ידי רשויות חוק או גורמים אחרים בישראל ובמדינות זרות) ולפגיעה במוניטין, הנובעים מאי עמידה של הבנק בהוראות דין שמקורן במדינות אחרות, בין הוראות המחייבות את הבנק, ובין הוראות שאינן מחייבות אך אי קיומן עלול להסב לבנק נזקים, או מפעילות בחוץ לארץ של לקוחות הבנק בניגוד להוראות דין כלשהו.

סיכון חוצה הגבולות כולל גם, אך לא רק, סיכון לנזק, לרבות פגיעה במוניטין, בשל תביעות או הליכי אכיפה אחרים מצד רשויות במדינות זרות, בקשר עם דיני מס זרים החלים על לקוחות מסוימים של הבנק, חוקי איסור הלבנת הון ומימון טרור, סנקציות של גופים בינלאומיים ורשויות זרות, או דין אחר. סיכון חוצה הגבולות חל גם בשלוחות הבנק בחוץ לארץ; בפעילות עם לקוחות תושבי-חוץ.

סיכון חוצה הגבולות כולל גם את הסיכון הנובע מהחובות הנגזרות מדיני מס אמריקאים, החלים על פעילות קבוצת הבנק מחוץ לארצות הברית (FATCA - Foreign Account Tax Compliance Act, וכן QI - qualified intermediary). הסיכון נובע גם מהחובות הנגזרות מהתקן שפורסם על ידי ארגון ה-OECD (OECD - Common Reporting Standard - CRS).

תיאבון הסיכון של הבנק לסיכונים חוצי גבולות הינו אפסי.

סיכון חוצה הגבולות נותר ללא שינוי ברבעון הראשון של שנת 2022 והוא מוגדר נמוך-בינוני. הבנק מנהל את הסיכון, על ידי עדכון נהלים, מימון תהליכי עבודה, הגדרת רמת סיכון חוצה גבולות בחשבונות, קיום הדרכות, פעילות תושבי חוץ בסניפים מתמחים, והגדרת שגרות עבודה בתהליכים הנדרשים לביצוע הדיווחים הן במסגרת ה-FACTA והן במסגרת ה-CRS.

בנוסף הבנק עוקב אחרי עדכוני רגולציה ממדינות הרלוונטיות לו ולשלוחותיו אחת לרבעון, ומיישם אותם במידה והם רלוונטיים לפעילותו.

בעקבות הפלישה של רוסיה לאוקראינה, הוטלו על ידי OFAC, האיחוד האירופי, UN, בריטניה ועוד מספר מדינות, סנקציות על גופים/יחידים/בנקים ברוסיה, וכן על אזורים ספציפיים באוקראינה. הבנק יישם סנקציות אלו ועדכן את תהליכי העבודה במטרה לעמוד במשטר הסנקציות ולודא כי לא נעשות פעולות שמטרתן עקיפת הסנקציות הנ"ל.

סיכון הלבנת הון

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון הלבנת הון הינו הסיכון להפסד כספי (לרבות בשל הליכים משפטיים, קנסות או סנקציות על ידי רשויות או גורמים אחרים בישראל ובמדינות זרות) ולפגיעה במוניטין, אשר עלולים להיגרם בשל הפרת הוראות הדין השונות הקשורות בחובות המוטלות על הבנק בקשר עם הלבנת הון.

תיאבון הסיכון של הבנק בכל הקשור לסיכון הנובע מהלבנת הון הינו אפסי.

סיכון הלבנת הון נותר ללא שינוי ברבעון הראשון של שנת 2022 והוא מוגדר נמוך-בינוני. הערכת הסיכון נובעת בין היתר, מהמשך ניהול ממוקד סיכון, הבא לידי ביטוי בעדכון נהלים ותהליכי העבודה, לרבות מימון תומך וייעול תהליכים, פעילות הדרכה והטמעה לצד בקרות ממוקדות סיכון בקו הראשון והשני, טיובי מסמכים וסיווגים וכן נקיטת פעולות אפקטיביות לצורך מניעת הישנות אירועים חריגים וכשלי ציות. מערכת מא"ה (מערכת איסור הלבנת הון) לאיתור פעילות בלתי רגילה ולדיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון פועלת בצורה שוטפת בסניפים ומאפשרת בקרה הדוקה על הפעילות הבנקאית.

סיכון מימון טרור

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון מימון טרור הינו הסיכון להפסד כספי (לרבות בשל הליכים משפטיים, קנסות או סנקציות על ידי רשויות או גורמים אחרים בישראל ובמדינות זרות) ולפגיעה במוניטין, אשר עלולים להיגרם בשל הפרת הוראות הדין השונות הקשורות בחובות המוטלות על הבנק בקשר עם מימון טרור.

תיאבון הסיכון של הבנק בכל הקשור לסיכון הנובע מימון טרור הינו אפסי.

סיכון מימון טרור ברבעון הראשון 2022 מוגדר נמוך. הערכת הסיכון נובעת בין היתר, מהערכת הסיכונים אשר בוצעה בבנק, מהמשך ניהול ממוקד סיכון, הבא לידי ביטוי בעדכון נהלים ותהליכי העבודה, לרבות מימון תומך וייעול תהליכים, פעילות הדרכה והטמעה לצד בקרות ממוקדות סיכון בקו הראשון והשני, וכן נקיטת פעולות אפקטיביות לצורך מניעת הישנות אירועים חריגים וכשלי ציות, ולבקרה ההדוקה על הפעילות הבנקאית.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 31 במרץ 2022

סיכון מוניטין

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון המוניטין מופה על ידי הבנק כסיכון מהותי, שכן, מאירועי עבר ניתן ללמוד כי פגיעה במוניטין של גוף פיננסי עשויה להביא לאובדן ערך משמעותי. סיכון המוניטין הינו סיכון עצמאי, אך יכול בנוסף לנבוע מהתממשות סיכונים אחרים בבנק, כגון, התממשות אירוע סיכון תפעולי, אירוע סייבר או אחר. כמו כן, פגיעה במוניטין הבנק יכולה לגרום להתממשות של סיכונים אחרים, ובפרט, סיכון הנזילות, במסגרתו תהיה דרישה גוברת של לקוחות למשיכת פיקדונות.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 רמת סיכון המוניטין נותרה נמוכה. הבנק ממשיך ומנטר את השפעת מיזוג בנק אגוד באופן שוטף. עד כה לא זוהתה השפעה מהותית על סיכון המוניטין של הבנק.

לפרטים נוספים בדבר סיכון המוניטין ראה דוח הסיכונים לשנת 2021 באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אסטרטגי-עסקי

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון אסטרטגי-עסקי הינו סיכון בזמן אמת או פוטנציאל עתידי לפגיעה ברווחים, בהון או במוניטין הבנק, הנובע מהחלטות עסקיות שגויות, הטמעה לא נאותה של החלטות, או בהיערכות לא מספקת לשינויים בסביבה העסקית. קרי, הסיכון שהבנק בחר אסטרטגיה שגויה או שהוא לא יוכל לממש את התוכנית העסקית והאסטרטגית על פי התכנון. מהותיות הסיכון האסטרטגי-עסקי מחייבת את הבנק לנקוט אמצעים שיאפשרו את ניהול הסיכון, תוך נקיטת אמצעים להערכה ולזיהוי מקדים של אירועים, העלולים למנוע את יישום האסטרטגיה.

הבנק פועל במסגרת תוכנית אסטרטגית חמש שנתית, אשר האחרונה אושרה בדירקטוריון הבנק בחודש אפריל 2021 ועקרונותיה פורסמו לציבור. התוכנית האסטרטגית נבחנה ואתגרה על ידי בקרת סיכונים, בהיבטי המיקוד העסקי, פרופיל הסיכון והיתכנות המימוש. סטייה מהותית מאסטרטגיית הבנק מחייבת את אישור דירקטוריון הבנק. הסיכון מנוטר באופן שוטף על ידי חטיבת מידע ודיווח כספי ומאוגר על ידי החטיבה לבקרת סיכונים.

לפרטים נוספים בדבר הסיכון האסטרטגי-עסקי, ראה דוח הסיכונים לשנת 2021 באתר האינטרנט של הבנק.

לפרטים בדבר סיכונים סביבתיים ראה פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2021.

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנוותרים, שהם פחות מהותיים, הוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומי (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.

עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור 1 בדוחות הכספיים לשנת 2021.

יישום כללי החשבונאות על ידי הנהלה בעת עריכת הדוחות הכספיים כרוך לעיתים בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים ועל התוצאות העסקיות המדווחים במסגרת הדוחות הכספיים. חלק מההנחות, ההערכות והאומדנים הינם קריטיים למצב הכספי או לתוצאות הפעולות המשתקפות בדוחות הכספיים של הקבוצה, וזאת עקב מהותיות הנושא, מורכבות החישובים או מידת ההיתכנות של התממשות נושאים השרויים בחוסר ודאות.

לפרטים בדבר המדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים, ראה פרק מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2021. לפרטים בדבר שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים בנושא הפרשה להפסדי אשראי והוראות נוספות ראה פרק שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים לעיל.

בקרות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים המבוססות על דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה-Sarbanes-Oxley Act האמריקאי, חתמו המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה המצורפת לדוחות הכספיים בנושא "בקרות ונהלים לגבי הגילוי" (להלן: "הצהרה על הגילוי").

הצהרה על הגילוי כאמור, מתייחסת לבקרות ולנהלים אשר תוכננו להבטיח שמידע אשר נדרש הבנק לגלות בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, נצבר, מעובד ומועבר להנהלת הבנק באופן המאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישות הגילוי. כן מתייחסת ההצהרה, לקביעתה של בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי, ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו ליום 31 במרץ 2022 את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום התקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2022, הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2022 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

משה לארי

מנהל כללי

משה יודמן

יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

רמת גן, כ"ג בסיון התשפ"ב

24 במאי 2022